

Pošta Crne Gore AD Podgorica

Broj 00020-1362/3

Podgorica, 31. 03. 2020 god.

Pošta
Crne Gore

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU

Mart, 2019. godine

SADRŽAJ

Uvodna riječ Izvršnog direktora	3
Rezime godišnjeg izvještaja	4
1. O POŠTI CRNE GORE	5
1.1. Organi društva	5
1.2. Rad odbora direktora	6
1.3. Organizacija i kapaciteti	15
2. PLAN RAZVOJA	20
2.1. SWOT analiza	22
3. DRUŠTVENO OOGOVORNO POSLOVANJE	23
3.1. Filatelija	25
4. LJUDSKI RESURSI	28
4.1. Standard zaposlenih u saradnji sa sindikatom	29
5. REALIZACIJA CILJEVA PLANIRANIH POSLOVNIM PLANOM ZA 2017. GODINU	30
6. OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA	34
6.1. Fizički obim usluga	34
6.2. Investicije	35
7. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	36
7.1. Bilans stanja	36
7.2. Bilans uspjeha	38
7.3. Bilans novčanih tokova	39
7.4. Izvještaj o promjenama kapitala	40
8. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	41
9. ANALIZA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	43
9.1. Prihodi	43
9.2. Rashodi	46
9.3. Rezultat poslovanja	51
9.4. Trošak univerzalnog servisa – retrospektiva	52

Uvodna riječ Izvršnog direktora

U poslovnoj 2019. godini ostvarili smo promet od 16,4 miliona eura sa rastom poslovnih prihoda od 3,3% u odnosu na prethodnu godinu, što je potvrda našeg uspješnog poslovanja, ali i posvećenosti društvenoj zajednici i našim korisnicima. Na crnogorskom tržištu pozicionirani smo kao jedna od uspješnih kompanija koja u fokus svog poslovanja stavlja korisnika.

Jedan od strateških ciljeva je da uzdignemo poštanski šalter tako da isti postane mjesto koje će maksimizirati zadovoljstvo korisnika, omogućujući mu efikasno rješavanje svih administrativnih zahtjeva.

Naš stalni izazov je zadovoljstvo korisnika i kroz zajednički rad stvorili smo uslove da svaki zaposleni prepozna svoje mogućnosti i sposobnosti koje će razvijati kako bi na adekvatan način uspješno riješavao postavljene zadatke.

Sa našim poslovnim partnerima negujemo dugoročnu, pouzdanu i ravnopravnu saradnju i uspjeli smo da stvorimo imidž pouzdanog poslovnog partnera.

Insistiranje na kvalitetu usluga je imperativ, čime doprinosimo efikasnosti poslovanja, obezbjeđenju novih vrijednosti za zaposlene i zajednicu u kojoj posluje. Stoga će izgradnja odnosa povjerenja biti i dalje u fokusu naših prioriteta.

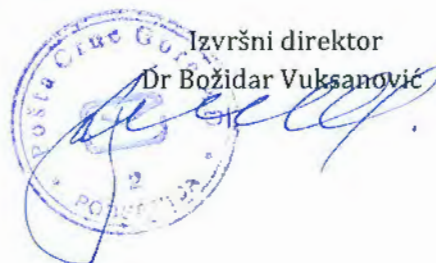
Oslanjajući se na izuzetnu dostavnu mrežu, poslovnice na cijeloj teritoriji Crne Gore, napredni informaciono – komunikacioni sistem, a slijedeći strateško opredjeljenje pune integracije poštanskih, finansijskih i elektronskih servisa, Pošta Crne Gore nastavlja da razvija moderan, profitabilan i međunarodno integrisan sistem poštanskog poslovanja.

Naši resursi, odgovoran odnos prema zaposlenima i njihovo stimulisanje, jasno opredjeljenje da pratimo razvojne trendove i unapređenje odnosa sa korisnicima jesu temelji na kojima ćemo zadržati lidersku poziciju na poštanskom tržištu.

Društveno odgovoran odnos prema zajednici Pošta Crne Gore nastavlja da temelji na obezbjeđivanju održivosti i kvaliteta univerzalne poštanske usluge kao usluge od javnog interesa, odgovoran odnos prema zaposlenima, poštovanju ekoloških i standarda iz oblasti bezbjednosti, publikovanju poštanskih maraka koje, prema izboru tema, promovišu Crnu Goru, realizaciji projekata namijenjenih predškolskoj i školskoj populaciji, podršci kulturnih manifestacija, te pružanju podrške uspješnima iz oblasti nauke, sporta i obrazovanja.

Naši dalji planovi biće usmjereni na stvaranje uslova u kojima liberalizovano tržište poštanskih usluga neće predstavljati ograničenje već stimulativan ambijent za razvoj. Nastavićemo da obezbjeđujemo kvalitet univerzalne poštanske usluge kao usluge od javnog interesa, te da, istovremeno, stvaramo uslove za dinamičan razvoj komercijalnih poštanskih usluga.

Izvršni direktor
Dr Božidar Vuksanović

Rezime Godišnjeg izvještaja

Pozicija	31.12.2019.	31.12.2018.
Poslovni prihodi	16.157.481	16.993.038
Prihodi od prodaje usluga	15.591.331	15.389.267
Ostali poslovni prihodi	566.150	1.603.771
Poslovni rashodi	-14.781.281	-14.507.041
Nabavna vrijednost prodate robe	-220.583	-177.494
Troškovi materijala	-838.302	-829.879
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	-10.305.055	-10.196.947
Troškovi amortizacije i rezervisanja	-575.222	-565.230
Ostali poslovni rashodi	-2.842.119	-2.737.491
Poslovni rezultat	1.376.200	2.485.997
Finansijski rezultat (fin. prihodi - fin. rashodi)	3.842	742
Rezultat iz ostalih aktivnosti (ostali prihodi-ostali rashodi)	-1.305.022	-2.510.519
Poreski rashod perioda	64.038	45.460
Neto profit	10.982	21.680

Na poziciji ostali poslovni rashodi sadržani su troškovi potencijalnih, sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od **1.282.296€** i to:

- Za potraživanja od komercijalnih kupaca koja su **utužena u 2019.** godini izvršena je je indirektna ispravka vrijednosti potraživanja od 100%, što ukupno iznosi **1.655,75 €**.
- Za potraživanja od komercijalnih kupaca izvršena je dodatna ispravka vrijednosti potraživanja od 100% na iznos potraživanja koja su starija od godine dana od dana dospelosti, što u 2019. godini ukupno iznosi **53.833,90 €** (nakon umanjenja za iznos utuženja).
- Za potraživanja od državnih organizacija i budžetskih korisnika, na iznos potraživanja koja su starija od godinu dana od dana dospelosti utvrđen je procenat indirektna ispravke vrijednosti od 100% u iznosu od **80.758,87 €**.
- Za potraživanje od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost po osnovu obračuna neto troška univerzalnog servisa za 2018. godinu koje je predmet sudskog spora, na dan 31.12.2019. godine utvrđen je procenat indirektna ispravke vrijednosti potraživanja od 100%, što iznosi **1.146.047,74 €**.

1. O POŠTI CRNE GORE

Pošta Crne Gore je jednočlano akcionarsko društvo sa potpunim državnim vlasništvom, koja participira u međunarodnim asocijacijama:

- Svjetski poštanski savez kroz članstvo Crne Gore u Ujedinjenim nacijama
- Post Europ, kao punopravni član ove Evropske asocijacije koja okuplja poštanske operatore
- RADAR (Reactivity, Acility, Decision, Adaptability, Result) grupa koja okuplja poštanske operatore predstavnike geografski najmanjih zemalja Evrope, koje su ujedno i članice Post Europa i Svjetskog poštanskog saveza.

Osnovna djelatnosti Pošte Crne Gore je ponuda visokokvalitetnih poštanskih, finansijskih i elektronskih proizvoda i usluga korisnicima kako u urbanim, tako i u ruralnim i udaljenim sredinama širom zemlje. Zahvaljujući razgranatoj poštanskoj infrastrukturi, bogatom asortimanu usluga, posvećenosti zaposlenih i poverenju korisnika, Pošta je lider u pružanju poštanskih usluga u Crnoj Gori.

Posebno je značajan doprinos Pošte u pružanju usluga od javnog interesa, koje su definisane kao univerzalne poštanske usluge propisanog kvaliteta i standarda, koje se obavljaju u kontinuitetu, bez diskriminacije, pod jednakim uslovima i po pristupačnoj cijeni za sve korisnike.

Tokom 2019. godine korisnicima poštanskih usluga bilo je na raspolaganju:

- 157 pošta, od čega su 49 franšize
- 240 poštara
- 34 dostavljača, koji svoju djelatnost obavljaju putem 44 dostavne pošte (u navedenu mrežu nisu uračunate franšizne pošte)
- 168 poštanskih kovčežića i
- 1.157 poštanskih fahova.

U 2019. godini jedna pošta u prosjeku opslužuje 3.949 stanovnika, a površina koju pokriva jedna pošta je 88 km².

Pošta je i tokom 2019. godine nastavila sa aktivnostima na obnovi voznog parka i realizovala nabavku mopeda i dostavno-putničkih vozila u namjeri da se brzinom i kvalitetom dostave prate potrebe korisnika usluga. Vozni park čini 64 vozila. Od tog broja dostavnih vozila je bilo 45, dostavno-putničkih 8 i putničkih 11.

1.1. ORGANI DRUŠTVA

Odbor direktora

- ✓ Mirsad Džudžević, predsjednik
- ✓ Milan Martinović, član
- ✓ Aleksandar Ljumović, član
- ✓ Branko Femić, član
- ✓ Jaho Pepić, član

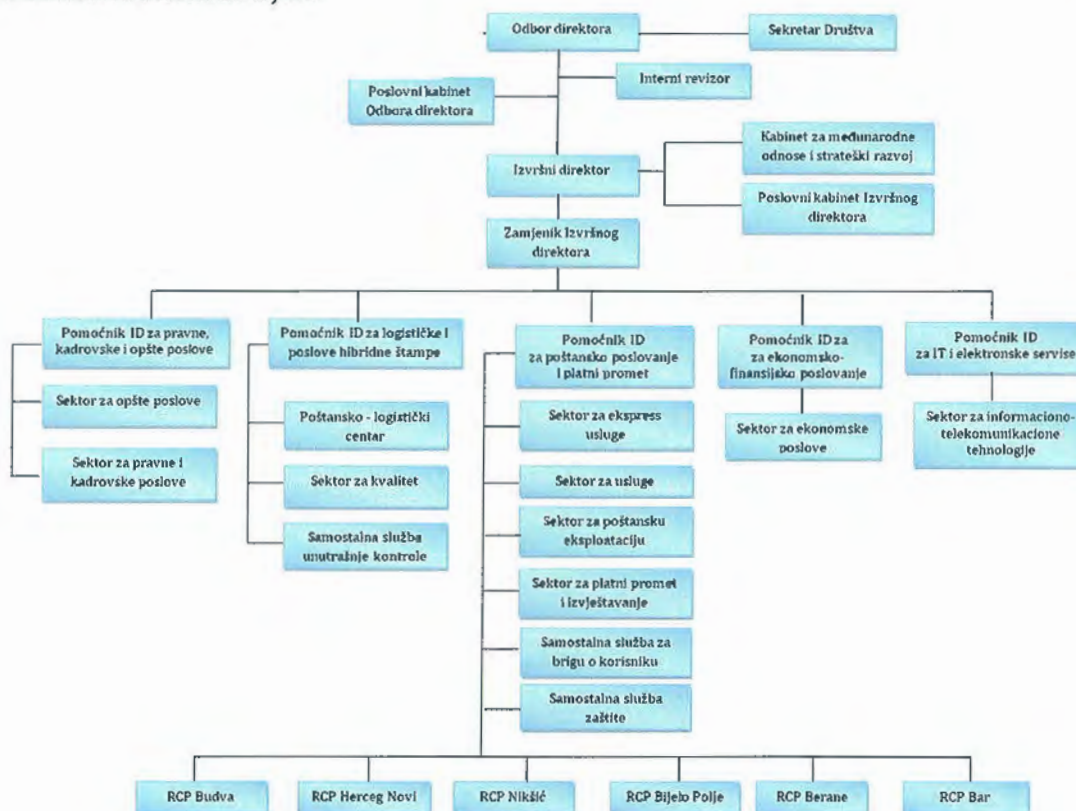
Izvršni direktor: Dr Božidar Vuksanović

Sekretar Društva: Milanka Janjević

Zamjenik Izvršnog direktora: Gjergj Camaj

1.2. UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA

Unutrašnja organizacija Pošte utvrđena je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji koji se tokom izvještajnog perioda menjao i dopunjavao u cilju efikasnije organizacija kako u tehnološkom tako i u administrativnom dijelu.

Organizaciona šema Pošte Crne Gore AD Podgorica

IT system

Informacioni sistem Pošte Crne Gore pruža potpunu tehničku podršku tehnološkom i poslovnom sistemu. Čini ga mreža sa preko 2.000 radnih i perifernih uređaja, distribuiranih u svim organizacionim djelovima Pošte Crne Gore. Svojom organizacijom i obimom predstavlja jednu od najrazuđenijih i najsloženijih računarsko-komunikacionih mreža u zemlji. Takve karakteristike informacionog sistema nam omogućavaju ostvarivanje konkurentske prednosti u svim segmentima uslužnog poslovanja.

Veći dio podsistema informacionog sistema Pošte je realizovan u redundantnom režimu rada, što obezbjeđuje maksimalno mogući kontinuitet poslovanja. Na kritičnim mrežnim tačkama su redundantni switch-evi i ruteri, sigurnost mreže je realizovana redundantnim (cluster) firewall sistemima, zaštita mreže od virusa obezbijeđena je redundantim web/mail gateway sistemima.

Kontinuitet u radu poslovnih aplikacija, u najvećoj mjeri je obezbijeđen realizacijom virtualne platforme, koja je u osnovi takođe redundantna (redundantni host-ovi i storage sistemi). Dodatno unapređenje poslovanja omogućeno je realizacijom sistema neprekidnog napajanja, backup-a podataka virtuelne platforme i backup-a podataka svih virtuelnih servera.

Pregled aktuelnih aplikacija:

- šalterska aplikacija
- telegrafska aplikacija za lokalni saobraćaj (završena je nova aplikacija za prijem i otpremu telegrama)
- telegrafska aplikacija za međunarodni saobraćaj (UNITEL)
- T&T-aplikacija za praćenje pošiljaka u lokalnom saobraćaju
- IPS-aplikacija za praćenje pošiljaka u međunarodnom saobraćaju
- finansijske aplikacije
- aplikacija za kadrovsku evidenciju
- aplikacija za evidenciju prisustva na poslu (Time&Space)
- projekat PAK (Poštanski Adresni Kod)
- PKI (Javno certifikaciono tijelo)
- Vmware-softver za virtuelizaciju
- Exchange Mail server, Domain controller, File server
- Log management sistem
- web aplikacije (web-telegram, web-shop, e-adresnice, korporativni sajt i elektronska obnova certifikata)
- android aplikacije (cjenovnik, T&T i lokacije poštanskih jedinica)
- ostali softveri: BBI, GPRS praćenje vozila, arhiva, fax-server, softver za špediciju, ...

Bezbjednost informacija

- Na mrežnom nivou, realizovane su odgovarajuće politike, koje obezbjeđuju pristup informacijama u skladu sa sintagmom „need to know“ (pristup poslovnoj informaciji samo onom kome je potrebna),
- Zaštita mreže od virusa/spam-a, obezbijedena je realizacijom redundantnih podsistema, kako na perimeter-u (gateway sistemi), tako i na samim radnim stanicama. Ovi sistemi su već više godina rangirani kao najbolji u svojoj grani IT-a,
- Kontrola saobraćaja u core-u mreže, kao i prema Internet-u, obezbijedena je realizacijom firewall cluster sistema, jednog od vodećih proizvođača,
- Zaštita prenosa informacija je obezbijedena realizacijom VPN tunela od Uprave Pošte Crne Gore, prema svim JPM, odnosno poslovnim partnerima.

Unapređenja na nivou bezbjednosti vide se i u realizaciji sledećeg:

- Nabavka sistem backup-a podataka virtualne platforme
- Nabavka storage sistema
- Nabavka novog agregata većeg kapaciteta
- Nabavka sistema za kontrolu ulaska u Rack salu, protivpožarni sistem, alarmni sistem i sl.

CA i RA system

PKI (Public Key Infrastructure) sistem – PoštaCG-CA (certifikaciono tijelo) je infrastruktura preko koje se realizuju poslovi iz domena izdavanja digitalnih certifikata. Digitalni certifikat je do sad najviše korišćen u svrhu prijave IOPPD obrazaca Poreskoj upravi. U zadnjih nekoliko godina, zabilježen je pozitivan trend u primjeni digitalnog certifikata kroz korišćenje sistema za elektronsko podnošenje prijave i odjava boravišta, servis elektronskog potpisivanja projektne dokumentacije koje je omogućilo Ministarstvo za održivi razvoj i turizam i servisa Crnogorskog elektroprenosnog sistema koji je omogućio strancima da uz pomoć digitalnog certifikata učestvuju na tržištu električne energije u Crnoj Gori, elektronski recepti Fonda zdravstva itd. U toku 2019. godine PKI sistem je pružio podršku i pomoć (testni certifikati, konsultacije i sl.) nizu institucija i kompanija koje su željele da primjene digitalni certifikat u sopstvenim informacionim sistemima (Centralna banka CG, Centralna depozitarna agencija, Opština Podgorica, Hipotekarna banka, NLB i drugi).

Certifikaciono tijelo Pošte Crne Gore je u skladu sa zakonom uvelo dva nova tipa certifikata, kvalifikovani certifikat za kvalifikovani elektronski pečat izdat na kriptografskom tokenu i kvalifikovani certifikat za napredni elektronski pečat.

U okviru rada ovog certifikacionog tijela tokom 2019. godine izdato je preko 25.000 certifikata.

Sistem za masovnu lasersku štampu i kovertiranje

Hibridna pošta je sistem koji omogućava masovnu varijabilnu lasersku štampu i kovertiranje podataka. Ova usluga ima posebnu atraktivnost u ponudi Pošte Crne Gore zbog mogućnosti kombinovanja sa dostavom pošiljaka. Obuhvata sledeće kapacitete: automatsko kovertiranje 180.000

koverti/dan, digitalna štampa varijabilnih podataka 240.000 strana/dan i automatsko pakovanje za pošiljke sa povratnicom.

Call centar

Instalirani Call centar omogućava komunikaciju i servisiranje korisnika za razne namjene (servise i usluge) koje pruža Pošta Crne Gore. U ovom trenutku Call centar servisirao usluge:

- Prijem telegrama na broj **126**
- Express usluge na broj **19801**
- Briga o korisniku na broj **19895**

Usluge

1.3. RAD ODBORA DIREKTORA

Odbor direktora Pošte Crne Gore je, u skladu sa svojom zakonskom i statutarnom pozicijom, upravljao i rukovodio Poštom u 2019. godini na način koji je rezultirao pozitivnim poslovnim rezultatom.

Svi akti iz oblasti rada i poslovanja, poštanske tehnologije i javnih nabavki su planirani, pripremani i usvajani blagovremeno, kontrolisana njihova realizacija, te u skladu sa potrebama vršene odgovarajuće korekcije koje su dovele do efikasnog funkcionisanja sistema u kontinuitetu. Posebnu pažnju u 2019. godini Odbor direktora je posvetio potpunoj i ažurnoj realizaciji odluka Vlade Crne Gore, koje se tiču i Pošte i poštanskog saobraćaja, kao i pripremi odgovarajućih akata za Vladu. Takođe je Odbor, na zakonom predviđeni način, redovno informisao Vladu o svom radu. Na taj način Odbor direktora Pošte je, u svom domenu, realizovao elemente Ekonomske politike Crne Gore koji se odnose na poštansku djelatnost.

Usvojeni strateški i operativni planovi i ciljevi poslovne politike su konkretizovani kroz pojedinačne odluke i zaključke Odbora direktora. Njihova realizacija, u sinergiji sa izvršnim menadžmentom i partnerskim odnosom sa Sindikatom, dovela je do ispunjenja misije koje Pošta ima u našem društvu. Sa jedne strane da obavlja javnu funkciju Univerzalnog poštanskog operatora, a sa druge, da ispuni očekivanje Osnivača i da bude ekonomski samoodrživ i profitabilan privredni subjekat.

Tokom 2019. godine Odbor direktora je održao 23 sjednice. Usvojeno je ukupno 201 akt, od čega je 175 odluka i 26 zaključaka, a najznačajniji su:

- Odluka o usvajanju Pravilnika o upravljanju rizicima Pošte Crne Gore AD Podgorica
- Odluka o usvajanju Izvještaja o upravljanju rizicima Pošte Crne Gore AD Podgorica na dan 30.11.2018.godine
- Odluka o kriterijumima za ostvarivanje stimulativnog dijela zarade za zaposlene u Pošti Crne Gore
- Odluka o usvajanju Programa za sprovođenje mjera za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i Analize rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u oblasti poštanskog saobraćaja
- Odluka o nabavci usluga štampanja poštanskih maraka prema Programu izdavanja prigodnih poštanskih maraka za 2019.godinu
- Odluka o nabavci vozila
- Odluka o nabavci usluge procjene vrijednosti nekretnina Pošte Crne Gore AD Podgorica na dan 31.12.2018.godine
- Odluka o nabavci licenci za Microsoft proizvode
- Odluka o nabavci usluge redovnog obezbjeđenja i zaštite transporta novca Pošte Crne Gore AD Podgorica
- Zaključak na Informaciju o usklađenosti Certifikacionog tijela Pošte Crne Gore sa Zakonom o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona
- Odluka o nabavci mopeda
- Zaključak na Informaciju o evidenciji stvarnih prava na nepokretnostima Pošte Crne Gore AD Podgorica

- Odluka o imenovanju članova Savjeta za filateliju Pošte Crne Gore
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o usvajanju Cjenovnika obavljanja kurirskih i post express usluga
- Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o utvrđivanju cijena komercijalnih poštanskih usluga i cijena ostalih usluga
- Odluka o prihvatanju Izvještaja o procjeni vrijednosti nekretnina Pošte Crne Gore AD na dan 31.12.2018.godine za potrebe finansijskog izvještavanja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za procjenu imovine MRS 16 i MRS 36, a u skladu sa MSFI13
- Odluka o usvajanju Izvještaja o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2018.godine
- Odluka o nabavci vozila
- Odluka o usvajanju Izvještaja o sprovođenju Plana integriteta Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2018.godinu
- Zaključak o upoznavanju s Izvještajem revizora o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza za 2018.godinu
- Predlog Odluke o usvajanju Godišnjeg izvještaja o radu i finansijskom poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2018.godinu, sa predlogom Odluke za Osnivača-Vladu Crne Gore
- Odluka o usvajanju Godišnjeg izvještaja menadžmenta Pošte Crne Gore AD za 2018. godinu
- Zaključak na Informaciju - Opis implementacije Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora
- Odluka o usvajanju Izvještaja o upravljanju rizicima u Pošti Crne Gore AD na dan 31.12.2018. godine
- Odluka o usvajanju Godišnjeg izvještaja o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola u 2018.godini
- Odluke o usvajanju Izvještaja o aktivnostima na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma za period 01.01-31.12.2018.godine
- Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju cijena izdavanja i obnove certifikata
- Odluka o usvajanju Izvještaja o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2018.godine
- Odluka o izdavanju izdanja prigodne poštanske marke za posebne prilike pod nazivom „450 godina Husein-pašine džamije“
- Zaključak o usklađivanju Pravilnika o poštanskim markama i vrijednosnicama sa Pravilnikom o načinu izdavanja i upotrebe poštanskih maraka
- Odluka o dodjeli finansijske donacije Kliničkom centru Crne Gore
- Odluka o usvajanju Izvještaja o radu i finansijskom poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica, za period januar – mart 2019.godine
- Zaključak o usvajanju na Izvještaja o realizaciji odluka i zaključaka Odbora direktora za 2018.godinu
- Zaključak o usvajanju Izvještaja o realizaciji odluka i zaključaka Odbora direktora za period januar – mart 2019.godine (I kvartal)
- Zaključak o upoznavanju sa Informacijom o stanju objekata i imovine u režimu zakupa gdje se Pošta Crne Gore AD pojavljuje kao zakupodavac
- Odluka o bližim uslovima rješavanja zahtjeva zaposlenih za sporazumni prestanak radnog odnosa
- Odluka o usvajanju Pravilnika o službenoj odjeći i obući Pošte Crne Gore AD
- Odluka o usvajanju Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Pošte Crne Gore AD Podgorica
- Odluka o usvajanju Plana unapređenja upravljanja i kontrola u Pošti Crne Gore
- Odluka o sprovođenju postupka javne nabavke Time Stamp-vremenski žig

- Odluka o sprovođenju postupka javne nabavke oprema i usluge neophodne za upgrade PKI sistema (serveri, storidž, licence, usluge)
- Zaključak na Informaciju o Poštanskoj asocijaciji Mediterana (PUM) Euromed i davanje saglasnosti na ućlanjenje
- Zaključako upoznavanju s Informacijom – Podnošenje zahtjeva za verifikaciju obraćuna neto troška univerzalne poštanske usluge za 2018.godinu i dostavljanje regulatornih izvještaja Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost
- Zaključak o upoznavanju s Izvještajem o nezavisnom izražavanju uvjeravanja u vezi obraćuna neto troška univerzalnog servisa Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2018.godinu, urađen od strane revizora MV Konsalt d.o.o.
- Odluka o usvajanju Pravilnika o sadržaju akta i obrascima za sprovođenje hitnih nabavki
- Zaključak o usvajanju Izvještaja o realizaciji odluka i zaključaka Odbora direktora za II kvartal 2019.godine
- Odluka o usvajanju Polugodišnjeg izvještaja o radu i finansijskom poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica za prvih šest mjeseci 2019.godine
- Odluka o usvajanju Izvještaja o upravljanju rizicima u Pošti Crne Gore na dan 30.06.2019. godine
- Odluka o usvajanju Polugodišnjeg izvještaja o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola
- Odluka o predlogu izbora revizora za reviziju finansijskih izvještaja Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2019.godinu
- Predlog Odluke o izboru revizora za reviziju finansijskih izvještaja Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2019.godinu, za Osnivaća – Vladu Crne Gore
- Odluka o predlogu izbora revizora za reviziju obraćuna neto troška univerzalnog servisa Pošte Crne Gore AD Podgorica, za 2019.godinu
- Predlog Odluke o izboru revizora za reviziju obraćuna neto troška univerzalnog servisa Pošte Crne Gore AD Podgorica, za 2019.godinu, za Osnivaća – Vladu Crne Gore
- Zaključak o upućivanju inicijative Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za izmjenu odredbe Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obraćuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora
- Odluka o nabavci usluge Procjena vrijednosti imovine i kapitala Pošte Crne Gore AD Podgorica na dan 01.01.2019.godine u skladu sa Pravilnikom o metodologiji za procjenu vrijednosti imovine
- Odluka o nabavci usluge redovnog fizičkog obezbjeđenja objekata i imovine Pošte Crne Gore AD Podgorica
- Odluka o izvođenju radova zamjene PVC bravarije u Pošti Rožaje
- Zaključak o usvajanju Izvještaja o realizaciji odluka i zaključaka Odbora direktora za III kvartal 2019.godine
- Odluke o usvajanju Izvještaja o radu i finansijskom poslovanju za period 01.01.do 30.09.2019.godine
- Odluka o obrazovanju Komisije za izbor motiva i načina likovnog rješenja poštanskih maraka
- Odluka o dodjeli finansijske donacije Albaniji
- Odluka o usvajanju Strategije razvoja Pošte Crne Gore AD Podgorica kao javnog poštanskog operatora za period 2019-2023. godina
- Odluka o utvrđivanju Poslovne politike Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2020.godinu
- Odluka o usvajanju Pravilnika o uslugama telegrama u Pošti Crne Gore AD Podgorica
- Odluka o nabavci jedne mašine za žigosanje poštanskih pošiljaka

- Zaključak o upoznavanje sa Nacrtom izvještaja internog revizora o reviziji blagajničkog poslovanja
- Odluka o usvajanju Poslovnog plana Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2020.godinu
- Odluka o usvajanju Finansijskog plana Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2020.godinu
- Odluka o usvajanju Plana javnih nabavki Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2020.godinu
- Odluka o upoznavanje sa Informacijom o sistemu upravljanja i unutrašnjim kontrolama u Pošti Crne Gore
- Odluka o usvajanju Internih pravila i procedura i Registra rizika u Pošti Crne Gore
- Odluka o usvajanju Godišnjeg plana interne revizije za 2020.godinu u Pošti Crne Gore AD Podgorica
- Odluka o usvajanju Pravilnika o uslovima i načinu obavljanja kvalifikovane usluge elektronske preporučene dostave (eR pismo)
- Odluka o usvajanju Pravilnika o postupcima izdavanja certifikata i zaštiti sistema certifikovanja (Certification Practice Statement – CPS)
- Odluka o utvrđivanju cijena za uslugu vremenski pečat
- Zaključak o upoznavanju s Informacijom- Izmjene uslova zakupa po Ugovoru br.00020-10247 od 12.12.2018.godine
- Odluka o utvrđivanju cijena za komisioni ugovor o ustupanju prava korišćenja poslovnog softvare-a „NetPrem“ i „e-Arhiva“

2. PLAN RAZVOJA

Pošta je definisala svoj razvojni pravac i strateške pravce djelovanja kroz usvojenu Strategiju razvoja Pošte Crne Gore kao javnog poštanskog operatora za period 2020 – 2023. godine.

Polazeći od onoga šta smo danas, kroz sagledavanje mogućeg razvoja faktora koji će uticati na naš budući položaj, Strategijom razvoja definisana je misija Pošte:

Obezbjedenje dostupnosti, kvaliteta i održivosti univerzalne poštanske usluge i doprinosa ekonomskom razvoju zemlje

Nakon misije definisana je vizija koja jasno pokazuje pogled na budućnost Pošte, odnosno ukazuje na šta gledamo na osnovu našeg sadašnjeg i budućeg položaja na tržištu:

Efikasna, pouzdana i održiva kompanija pozicionirana kao lider na domaćem tržištu sa fokusom na visokokvalitetnim uslugama

Strategijom razvoja Pošte identifikovani su sledeći strateški ciljevi:

- *Obezbjedenje dostupnosti i održivosti univerzalne poštanske usluge*
- *Podizanje kvaliteta, pouzdanosti i efikasnosti usluga*

- *Unapređenje postojećih i razvoj novih poštanskih usluga novim informaciono-komunikacionim tehnologijama u skladu sa potrebama korisnika (širenje poslovanja u oblasti finansijskih usluga, ekspres dostave i logistike)*
- *Jačanje zaštite krajnjih korisnika*
- *Razvoj vještina i stručnosti zaposlenih; motivacija zaposlenih*
- *Međunarodna saradnja sa drugim poštanskim upravama*
- *Jačanje marketinga i komercijalnog aspekta poslovanja (podizanje nivoa svijesti korisnika o prednosti korišćenja novih e-poštanskih usluga kroz njihovo informisanje).*

Ekonomska politika države usmjerena na održivi i inkluzivan ekonomski rast kroz jačanje fiskalne stabilnosti i povećanje konkurentnosti ekonomije stvara uslove za unaprijeđenje ambijenta poslovanja Pošte Crne Gore. Pošta posjeduje značajnu infrastrukturu, koja obezbjeđuje pristup mrežama i uslugama ključnim za razvoj privrednih aktivnosti i za cjelokupno funkcionisanje društva. Iz ovog razloga, obavljanje univerzalnih poštanskih usluga je od javnog interesa za Crnu Goru. Imajući to u vidu, dalje unapređenje poslovnog ambijenta u ovoj oblasti je od primarnog značaja za održivo poslovanje i razvoj poštanske djelatnosti, kao i za razvoj novih usluga prilagođenih potrebama savremenog korisnika, baziranih na modernim tehnologijama, a sve u cilju podrške razvoju privrede i društva u cjelini.

Pošta Crne Gore svoju poslovnu strategiju usmjerava u pravcu održavanja snažne tržišne pozicije, sa fokusom na kvalitetu usluga koje zadovoljavaju potrebe kupaca. Neophodne su stalne inovacije usluga. Pošta planira uvođenje novih usluga koje predstavljaju integraciju paketsko-logističke-informaciono-finansijske funkcije odnosno iniciranje projekta u vezi sa razvojem paketskih i ekspres usluga kroz novu uslugu *E paket*, koja podrazumijeva prenos robe kupljene preko Interneta, poboljšaće udobnost i pogodnost za naše korisnike. Razvoj elektronske trgovine i jačanje veza sa poštama u regionu u cilju stvaranja zajedničkog tržišta za nove usluge biće jedna od aktivnosti koja će doprinjeti generisanju paketskih i logističkih usluga.

Tržišna poslovna orijentacija sa fokusom na kupce/korisnike i razvoj dugotrajnih profitabilnih poslovnih odnosa (*Relationship marketing RM*) jeste savremena strategija uspjeha. Uvažavajući činjenicu da su troškovi osvajanja novog kupca čak i do deset puta veći od troškova zadržavanja postojećeg, savremene kompanije sve se više okreću izgrađivanju i njegovanju dobrih poslovnih odnosa sa kupcima, kao sredstvu za obezbjeđivanje njihove lojalnosti. Biti orijentisan na kupce/korisnike znači da organizacija mora imati kupce/korisnike u centru svog poslovanja. To je nova poslovna koncepcija koja se zasniva na osnovnom principu marketinga, a to je dugoročno, profitabilno zadovoljavanje potreba i očekivanje kupaca.

U nekom budućem periodu potrebno bi bilo kao krajnji cilj automatizacije prijema i uručenja pošiljaka na adresi korisnika izvršiti opremanje svakog poštara/kurira mobilnim terminalom, što bi doprinijelo podizanju efikasnosti i produktivnosti procesa i zaposlenih.

Takođe, ponuda luksuznih telegrama će se dopuniti motivima obrazaca i novim poklonima koji se nabavljaju na komisionom principu. Trgovina u poštama će se razvijati kroz obogaćivanje ponuda Post shopova, uz enterijersko osavremenjavanje i unifikovanje i obuku i podmlađivanje zaposlenih koji su u neposrednoj komunikaciji sa korisnicima/kupcima. Pokazalo se da asortiman, uređenost prodajnog prostora, odnos zaposlenih prema kupcu i niz drugih faktora odlučujuće utiče

na efekte maloprodaje u poštanskim objektima. Takođe, planira se proširenje dostupnosti poštanskih kovčežića.

U osnovi integrisane marketing komunikacije predstavljaju integrisanje više oblika i sredstava komuniciranja, a okruženju se šalju usaglašene informacije. Integrisane marketing komunikacije imaju dodatnu vrijednost u odnosu na tradicionalno komuniciranje. Integrisano komuniciranje je mnogo više personalizovano, orijentisano na korisnike/kupce, zasnovano na odnosima i interaktivno. Ono nije samo usmjereno na promjenu svjesnosti i stavova već i na direktno uticanje na ponašanje potrošača.

Svoju šansu Pošta Crne Gore vidi u pružanju elektronskih poštanskih usluga. Poseban naglasak stavljamo na sljedeće usluge :

- Poštanska uputnica
- PostPak
- PostCash
- Post ekspres i kurirske usluge
- Usluge Integracija srodnih servisa u regionu
- E- servisi
- Elektronskog pisma.

Pored već razvijene usluge E-servisa značajan je i razvoj usluge **elektronskog pisma**. Ova usluga zahtijeva i posebno osmišljenu kampanju, jer predstavlja revolucionarnu novinu koja bi trebala da ima izvanredan potencijal za povećanje profita. Elektronski servis e-pismo je digitalni pandan tradicionalnoj poštanskoj usluzi - preporučena pošiljka s povratnicom koje omogućava slanje i prijem preporučene registrovane pošte elektronskim putem. Korisnici E-pisma mogu dobiti potvrdu da je dokument poslat, uručen, odnosno dostavljen i potvrdu da je primalac otvorio dokument ili poruku. Sve potvrde su označene vremenskim pečatom, potpisane kvalifikovanim digitalnim certifikatom i sadrže podatke o samoj pošiljci.

Elektronski vremenski pečat (time stamp) je servis koji elektronskim transakcijama obezbjeđuje formalno-pravnu neporečivost. Riječ je o potvrdi vremena u elektronskoj formi koja povezuje bilo koju vrstu elektronskih podataka u određenom vremenu, dokazujući da su ti podaci postojali u to vrijeme.

Elektronski vremenski pečat je izuzetno koristan alat u slučajevima elektronskih transakcija u kojima datum igra značajnu ulogu u procesu provjere i autentičnosti različitih događaja, podataka, dokumenata, ugovora ili certifikata.

Potrebno je stalno sprovođenje aktivnosti usmjerenih na razvoj ljudskih resursa koji bi se ostvarivao kroz različite oblike obrazovanja, stručnog osposobljavanja, usavršavanje, interne i eksterne obuke, učešće na seminarima, konferencijama i sl.

Pošta će stimulisati dalji razvoj poštanskih usluga sa posebnim akcentom na oblast univerzalne poštanske usluge. Nastaviće se na omogućavanju slobodnog protoka poštanskih pošiljaka, podizanju kvaliteta usluga i primjenu novih tehnologija kao i podizanju nivoa zadovoljstva korisnika.

2.1. SWOT analiza

PREDNOSTI (Strengths (+))		SLABOSTI (Weaknesses (-))	
▪ Kapaciteti: - Razvijena mreža Pošte i otvoren pristup poštanskoj mreži - Informacioni sistem - Vozni park - Ljudski resursi - Hibridna pošta - CA i RA ▪ Iskustvo i tradicija ▪ Korporativni imidž ▪ Porast broja paketskih pošiljaka kao posljedica rasta i tražnje e-trgovine ▪ Promocija usluga i servisa		- Skupo održavanje - Spora i komplikovana nadogradnja tehnološkog IS, zastarjela tehnika - Brza amortizacija vozila - Potreba za jačanjem svijesti zaposlenih prema Kompaniji - Potreba stalne nadogradnje kapaciteta - Spori povrat investicija - Neadekvatna i nedovoljna edukacija - Slaba motivisanost zaposlenih da prikupljaju informacije i primjenjuju tehnologije - Nedostatak modernog, tehnološki naprednog, poštansko-logističkog centra - Transportno-distributivna mreža ne prati u dovoljnoj mjeri demografske promjene u Crnoj Gori - Male mogućnosti budžetiranja promotivnih aktivnosti	
MOGUĆNOSTI (Opportunities (+))		OPASNOSTI (Threats (-))	
Efikasna naplata potraživanja		Optimizacija poslovanja poslovnih subjekata kroz smanjenje tražnje za klasičnim poštanskim uslugama	
Naplata troškova univerzalnog servisa omogućila bi značajna investiciona ulaganja		Odbijanje verifikacije obračuna neto troška US	
Širenje saradnje sa poštanskim upravama u regionu		Globalizacija tržišta usluga, potreba za ulaganjem	
Razvoj novih servisa i usluga iz domena elektronskog poslovanja		Mogućnost da drugi legalni subjekti zauzmu tržište	

3. DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Svjesna domašaja svog uticaja na funkcionisanje zajednice u cjelini, Pošta Crne Gore svoje poslovanje i aktivnosti usaglašava sa generalnim principima društveno odgovornog poslovanja. Opredjeljenje da se principi društveno odgovornog poslovanja poštuju u svim segmentima i na svim nivoima u skladu je sa Poslovnom politikom Pošte.

Društveno odgovoran odnos prema zajednici Pošta Crne Gore, prije svega, temelji na obezbjeđivanju održivosti i kvaliteta univerzalne poštanske usluge kao usluge od javnog interesa, odgovoran odnos prema zaposlenima, poštovanju ekoloških i standarda iz oblasti bezbjednosti, publikovanju poštanskih maraka koje, prema izboru tema, promovišu Crnu Goru, realizaciji projekata namijenjenih predškolskoj i školskoj populaciji, podršci kulturnih manifestacija i sl.

Usluga od javnog interesa

Pošta Crne Gore, kao nacionalni poštanski operator i punopravni član svjetske poštanske mreže, ima značajnu ulogu obezbjeđivanja brze i pouzdane komunikacije među pojedincima i institucijama u zemlji i inostranstvu. Sa 157 pošta čini najrazuđeniju poslovnu mrežu u Crnoj Gori i predstavlja kompaniju koja obezbjeđuje laku dostupnost svojih usluga svim građanima Crne Gore na cijeloj teritoriji Države.

Odgovoran odnos prema zaposlenima

Zaposleni u Pošti Crne Gore ostvaruju Zakonom predviđena radna prava. Redovno izmirivanje zarada, isplaćivanje stimulativnog dijela zarade, finansijske pomoći koje dodjeljuje Sindikat, obezbjeđivanje banjskih liječenja, dodjela jubilarnih nagrada značajno doprinose našem cilju – stvaranju zadovoljnog, sigurnog i motivisanog zaposlenog. Polazeći od činjenice da je dobra interna komunikacija i informisanost zaposlenih, posebno u razuđenim sistemima kakav je Pošta Crne Gore, značajan segment odgovornog odnosa, u junu i decembru 2019. godine publikovan je interni informator **“Naša pošta”**. Časopis doprinosi pravovremenoj i pouzdanoj informisanosti zaposlenih i stvaranju zajedničkih vrijednosti. Informator je mjesto gdje se sretaju perspektive menadžmenta i zaposlenih stvarajući novu, zajedničku snagu kojom se postižu bolji poslovni rezultati.

Zaštita životne sredine

U slučajevima nabavke novih vozila i mopeda Pošta Crne Gore poštuje ekološke standarde. Nabavka vozila realizovana je u skladu sa EURO 6.2 standardom.

Prikupljanje neupotrebljivog kancelarijskog papira i elektronskog otpada realizuje se prema Sporazumu koji je potpisan sa NVO “Zeleno srce – Green heart”.

Publikovanje poštanskih maraka

Organizovanje pažljivog i stručnog odabira tema koje bivaju publikovane na poštanskim markama je jedan od važnih segmenata društveno odgovornog poslovanja Pošte Crne Gore. Brižljivim odabirom tema nastoji se prenijeti prava informacija o našoj istoriji, kulturi, važnim društvenim trenucima, prirodnim ljepotama, privredi, sportu, flori, fauni.

Projekti namijenjeni predškolskoj i školskoj populaciji

- "Takmičenje za najljepše pismo" je zahvaljujući dobroj organizaciji, kontinuitetu i saradnji sa Ministarstvom prosvjete postao jedan od najznačajnijih projekata iz oblasti društveno-odgovornog poslovanja namijenjenih školskoj populaciji.
- Posjete Poštinim poslovnica djece iz predškolskih i školskih ustanova - edukativni program koji Poštin tim osmišljava za ove prilike prati obrazovne potrebe djece određenog uzrasta.
- Podrškom organizaciji festivala UBRZAJ Pošta se uključuje u društvene aktivnosti za koje procjenjuje da imaju društveno odgovoran značaj.
- Takođe, iz ove oblasti je i donacija područjima koja su pogođena zemljotresima u Albaniji.

3.1. Filatelija

Izdanja prigodnih poštanskih maraka za 2019. godinu:

1. "50 godina Praznika mimoze"

08.02.2019.g.

AUTOR: Đorđije Radević

ŠTAMPARIJA: BLICDRUK, Sarajevo

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 20 maraka

VELIČINA MARAKA: 35.00 x 29.00 mm

BROJ MARAKA: 1 (0.50 €)

NOMINALA: 0.50 €

TIRAŽ: 40.000 serija

FDC: 1

2. "Umjetnost u Crnoj Gori kroz vjekove 2019."

01.03.2019.g.

AUTOR: Lana Bulatović

ŠTAMPARIJA: Forum, Novi Sad

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 20 maraka

VELIČINA MARAKA: 35.00 x 29.00 mm

BROJ MARAKA: 1 (0.30 €)

NOMINALA: 0.30 €

TIRAŽ: 50.000 serija

FDC: 1

3. "Fauna - Prokletijski gušter"

12.04.2019.g.

AUTOR: Zoran Popović

ŠTAMPARIJA: Forum, Novi Sad

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 8+1 maraka

VELIČINA MARAKA: 42.00 x 28.00 mm

BROJ MARAKA: 1 (0.95 €)

NOMINALA: 0.95 €

TIRAŽ: 50.000 serija

FDC: 1

4. "Evropa Nacionalne ptice Tetrijeb gluhan (Tetrao urogallus)"

09.05.2019.g.

ŠTAMPARIJA: Forum, Novi Sad

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 8+1 maraka

VELIČINA MARAKA: 42.00 x 28.00 mm

BROJ MARAKA: 1 (0.95 €)

NOMINALA: 0.95 €

TIRAŽ: 60.000 serija

FDC: 1

BLOK: 1

5. "450 god. Husein-pašine džamije"

16.05.2019.g.

AUTOR: Zoran Popović

ŠTAMPARIJA: Forum, Novi Sad

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 8+1 maraka

VELIČINA MARAKA: 28.00 x 42.00 mm

BROJ MARAKA: 1 (0.95 €)

NOMINALA: 0.95 €

TIRAŽ: 20.000 serija

FDC: 1

6. "Sport Igre malih zemalja Evrope Crna Gora 2019. "

27.05.2019.g.

ŠTAMPARIJA: Forum, Novi Sad

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 8+1 maraka

VELIČINA MARAKA: 28.00 x 42.00 mm

BROJ MARAKA: 1 (1.00 €)

NOMINALA: 1.00 €

TIRAŽ: 60.000 serija

FDC: 1

BLOK: 1

7. "Zaštita prirode"

15.06.2019.g.

AUTOR: Zoran Popović

ŠTAMPARIJA: Forum, Novi Sad

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 20 maraka

VELIČINA MARAKA: 29.00 x 35.00 mm

BROJ MARAKA: 2 (0.30, 0.95 €)

NOMINALA: 1.25€

TIRAŽ: 40.000 serija

FDC: 2

8. "Turizam - Stari grad Ulcinj"

04.07.2019.g.

AUTOR: Zoran Popović

ŠTAMPARIJA: Forum, Novi Sad

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 20 maraka

VELIČINA MARAKA: 29.00 x 35.00 mm

BROJ MARAKA: 1 (0.40 €)

NOMINALA: 0.40€

TIRAŽ: 50.000 serija

FDC: 1

9. "Radost Evrope"

04.10.2019.g.

AUTOR: Đorđije Radević

ŠTAMPARIJA: Forum, Novi Sad

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 20 maraka

VELIČINA MARAKA: 29.00 x 35.00 mm

BROJ MARAKA: 1 (0.95 €)

NOMINALA: 0.95 €

TIRAŽ: 50.000 serija

FDC: 1

10. 75 god. lista „Pobjeda“

24.10.2019.

AUTOR: Ana Knežević

ŠTAMPARIJA: Forum, Novi Sad

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 8+1 maraka

VELIČINA MARAKA: 42.00 x 28.00 mm

BROJ MARAKA: 1 (0.95 €)

NOMINALA: 0.95 €

TIRAŽ: 20.000 serija

FDC: 1

11. Istorijsko naslijeđe

04.11.2019.g.

AUTOR: Đorđije Radević

ŠTAMPARIJA: Forum, Novi Sad

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 20 maraka

VELIČINA MARAKA: 35.00 x 29.00 mm

BROJ MARAKA: 2 (0.30 i 0.40 €)

NOMINALA: 0,70 €

TIRAŽ: 50.000 serija

FDC: 2

12. "Pomorstvo - Svetionik Sveti Nikola"

25.11.2019.g.

AUTOR: Zoran Popović

ŠTAMPARIJA: Forum, Novi Sad

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 8+1 maraka

VELIČINA MARAKA: 28.00 x 42.00 mm

BROJ MARAKA: 1 (0.95 €)

NOMINALA: 0.95 €

TIRAŽ: 50.000 serija

FDC: 1

13. "150 god. od rođenja Mahatme Gandija"

29.11.2019.g.

AUTOR: Ana Knežević

ŠTAMPARIJA: Forum, Novi Sad

ZUPČANJE: 13 ¼

PAPIR: Tullis Russell

TABAK: 20 maraka

VELIČINA MARAKA: 29.00 x 35.00 mm

BROJ MARAKA: 1 (0.30 €)

NOMINALA: 0.30 €

TIRAŽ: 10.000 serija

FDC: 1

4. LJUDSKI RESURSI

Broj zaposlenih u Pošti Crne Gore na neodređeno vrijeme na dan 31.12.2019. godine iznosi 645. Posredstvom agencija za zapošljavanje bilo je angažovano 326 radnika. Ukupan broj zaposlenih na kraju 2019. godine iznosi 971.

Struktura zaposlenih prikazana je u daljem tekstu:

U strukturi zaposlenih prema stručnoj spremi dominira IV1 stepen srednje stručne spreme, koju ima 76% ukupno zaposlenih.

U cilju obezbjeđenja stabilnosti i kontinuiteta poslovanja kadrovski sistem se kontinuirano usklađuje, kroz blagovremenu popunu svim kategorijama kadra. Sprovođenje izbalansirane politike priliva i odliva kadrova u prethodnom periodu rezultiralo je poboljšanom starosnom strukturom.

U strukturi zaposlenih prema polu muškarci imaju učešće od 53%, a žene 47%.

Standard zaposlenih i saradnja sa Sindikatom

Lična primanja

Isplata zarada u 2019. godini vršena je redovno u skladu sa Zakonom i Kolektivnim ugovorom Pošte Crne Gore.

Osim zarada isplaćivane su i otpremnine za sporazumni raskid radnog odnosa, kao i zimnica.

Tokom 2019. godine isplaćen je i stimulativni dio zarade zaposlenima u zavisnosti od ostvarenog rezultata poslovanja po zaposlenom na teritoriji opštine na kojoj posluju pošte, shodno Odluci o kriterijumima za ostvarivanje stimulativnog dijela zarada, koju je Odbor direktora usvojio 17. juna 2015. godine, a koju je u proteklom periodu mijenjao i usaglašavao.

Prosječna zarada bez poreza i doprinosa u izvještajnom periodu u Pošti Crne Gore iznosila je 502€ i za 2,5% je manja od prosječne neto zarade u Crnoj Gori, koja je iznosila 515€.

Odsustvovanja

	Bolovanje u trajanju				Osnov bolovanja			
	do 30 dana	do 60 dana	preko 60 dana	Ukupno	trudničko	povrede	bolesti	ostalo
Broj radnika*								
2018.	85	27	62	174	35		139	
2019.	83	27	54	164	33		131	
Index (19/18)	97,65	100	114,8	106,1	94,3		94,2	
Broj dana**								
2018.	1.181	1.219	7.870	10.270	4.419		5.851	
2019.	1.138	1.152	7.843	10.133	3.903		6.230	
Index (19/18)	96,4	94,5	99,7	98,7	88,3		106,5	

* Broj radnika koji su koristili bolovanje u zavisnosti od trajanja bolovanja

** Broj dana koliko su koristili bolovanje u zavisnosti od kategorije bolovanja

I tokom 2019. godine Pošta Crne Gore je saradivala sa Reprezentativnim Sindikatom na načelima definisanim Zakonom i Kolektivnim ugovorom. Ta saradnja je inače uspješna i u duhu potreba zaposlenih, ali uz jasno poštovanje realnih mogućnosti Kompanije. NSOPCG, kao reprezentativni sindikat je organizovao tradicionalne sportske igre zaposlenih.

5. REALIZACIJA CILJEVA PLANIRANIH POSLOVNIM PLANOM ZA 2017. GODINU

Pošta Crne Gore je i dalje ključni pružalac poštanskih usluga u Crnoj Gori. Na ovu činjenicu utiču njeni potencijali, tradicija, pouzdanost kao i inovativnost kojom se kompanija konstantno prilagođava potrebama korisnika i tržišta. Zahtjevi tržišta su sve specifičniji pa u tom smislu Pošta Crne Gore u kontinuitetu radi kako na razvoju novih servisa i usluga, tako i na poboljšanju postojećih. Sve ovo ima za cilj da aktivnosti učini raznovrsnijim, odgovori na zahtjeve konkurencije i nove potrebe korisnika, obezbijedi nove izvore finansiranja, pruži usluge elektronskog poslovanja i druge usluge iz domena informacionog društva.

Pošta Crne Gore svoju poslovnu politiku već godinama uspješno bazira na povećanju produktivnosti i povećanju prometa, kao i traženju modela što racionalnijeg poslovanja. Osnovni cilj je održavanje postojećeg nivoa kvaliteta i rad na njegovom kontinuiranom poboljšavanju.

Elektronske usluge imaju karakteristiku konstantnog rasta i značaja sa aspekta prepoznatljivosti Pošte Crne Gore kao kompanije koja uspješno razvija i koristi moderne i inovativne servise.

Uspješna realizacija projekta međunarodnog uputničkog prometa sa zemljama regiona uticala je na značajno povećanje prihoda u domenu usluga novčanog poslovanja, a cilj je da se u budućem periodu uspostavi saradnja i sa novim poštanskim upravama.

U toku 2019. godine nastavilo se sa aktivnostima na unapređenju kvaliteta pružanja poštanskih usluga. I dalje se trebaju poboljšati postojeći mehanizmi kontrole i razvijati novi.

Pošta nastoji da prepozna i ispunji potrebe i očekivanja svojih korisnika čime je unaprijedila svoju reputaciju pouzdanog partnera za obavljanje poštanskih, finansijskih i elektronskih usluga. Već godinama Pošta Crne Gore korisnicima na svom portal „E-pošta CG“ nudi jedan broj servisa iz ovog domena:

- ✓ Digitalni sertifikati, sistem za digitalnu identifikaciju svakog pojedinačnog korisnika
- ✓ Hibridna pošta, servis za preuzimanje podataka u elektronskom formatu, automatska štampa, kovertiranje i distribucija
- ✓ WEB telegram, rješenje za elektronski prenos telegrama putem web portala, što omogućava slanje telegrama i telegrama sa poklonom putem interneta.
- ✓ WEB Shop, portal za kupovinu preko Interneta
- ✓ WEB račun, portal za plaćanje svih vrsta računa
- ✓ Keš express i PostCash, elektronski transfer novca u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju.

Nastavilo se sa uobičajenim marketinškim prisustvom na tržištu, u smislu klasičnog i on-line oglašavanja, projekata iz oblasti društveno-odgovornog poslovanja i organizacije promotivnih događaja. Cjenovna politika je promjenljiva kategorija koja se stalno prilagođava potrebama korisnika, čime se povećava i održava konkurentnost na tržištu usluga. Trgovina u poštama je dodatno razvijana na već promovisanim načelima, razradom i enterijerskim unificiranjem, edukacijom i podmlađivanjem izvršilaca koji su u direktnoj komunikaciji sa korisnicima, razvojem mehanizama nagrađivanja, kontrola i sl.

Pošta Crne Gore je i ove godine ostvarila zapaženo učešće na INFOFEST-u. Kompanijska prezentacija Pošte Crne Gore pod nazivom „Vrijeme digitalnih Poštinih servisa – e-pismo i vremenski pečat” Kompanija je dobitnik posebnog priznanja za primjenu elektronskih servisa u poštanskom saobraćaju na primjeru elektronskog pisma i vremenskog pečata.

Ovogodišnje **Savjetovanje poštanskih uprava regiona „Digitalna teritorija pošte – osvajamo zajedno”**, održano kao specijalni program INFOFEST-a, okupilo je preko 30 učesnika iz poštanskih uprava regiona. Događaj su obilježili izuzetna komunikacija, brojne inicijative i prijedlozi za dalje unapređenje regionalne saradnje. Savjetovanje se, prema mišljenju brojnih učesnika, konstituisalo kao događaj od važnosti za razvoj poštanskih sistema regiona. Potreba za uspostavljanjem drumskih linija među poštanskim upravama koje čine PostPak mrežu, skraćivanje vremena dostave za ovu vrstu pošiljki, neophodnost definisanja vizuelnog identiteta Post Cash usluge, potreba bolje promocije PostPak usluge samo su neki od zaključaka IX Savjetovanja poštanskih uprava regiona.

Intenzivna komunikacija sa poštanskim upravama regiona sa ciljem sagledavanja mogućnosti stvaranja zajedničkog tržišta prema direktivama Svjetskog poštanskog saveza doprinjela je realizaciji projekata koji su od velikog značaja za jačanje regionalne saradnje, kao i poboljšanja kvaliteta života svih građana.

Kvalitet usluga

Sertifikacija Hibridne pošte doprinjela je usklađenosti procesa rada sa međunarodnim standardima i stvaranju uslova za konkurisanje na tenderima za štampu, gde su sertifikati sve češći uslov većih organizacija.

Integrisani sistem menadžmenta kvalitetom u Hibridnoj pošti obuhvata ključna područja poslovanja ovog dijela Pošte. Radi se o sljedećim standardima:

- ISO 9001 - za Sistem menadžmenta kvalitetom (QMS),
- ISO 14001 - za Sistem upravljanja zaštitom životne sredine (EMS),
- OHSAS 18001 - za Sistem upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednošću na radu (OHSAS),
- ISO 27001 - za Sistem upravljanja bezbjednošću informacija (ISMS).

Mjerenje kvaliteta prenosa i uručenja običnih pošiljaka u UPS

Mjerenje kvaliteta prenosa i uručenja običnih pismonosnih pošiljaka u unutrašnjem saobraćaju, realizovano je angažovanjem nezavisne institucije. Rezultati pokazuju da je od 642 obične poštanske pošiljke, u roku od 3 dana uručeno 571 pošiljka, ili u procentima 88,9%, što je blago ispod 95% koliko iznosi propisani standard (član 50 Zakona o poštanskim uslugama, Sl.list CG 55/18). Ovakvi podaci rezultat su problema kao što su neimenovanost ulica, neoznačenost ulica i objekata, neopremljenost objekata kućnim sandučićima, odustvo podataka o stanarima novih zgrada na sandučićima gdje ih ima, nova naselja u prigradskim zonama bez naziva ulica i brojeva i sl. Ovi problemi imaju svoj uzrok van Pošte i dovode do situacije da Pošta ne ostvaruje propisane rezultate za koje ima potrebne reurse i organizaciju.

Mjerenje kvaliteta prenosa i uručenja registrovanih pošiljaka u UPS

Kada je u pitanju kvalitet prenosa registrovanih poštanskih pošiljaka u unutrašnjem poštanskom saobraćaju rezultati pokazuju da je **98%** registrovanih poštanskih pošiljaka uručeno u roku od tri dana, što znači da je za propisani standard J+3 ostvaren cilj kvaliteta 95% unutrašnjeg poštanskog saobraćaja, shodno članu 59 Zakona o poštanskim uslugama, Sl.list CG 55/18).

Mjerenje kvaliteta prenosa i uručenja pošiljaka u MPS

Za međunarodni poštanski saobraćaj izvršena su dva mjerenja brzine prenosa poštanskih pošiljaka:

1. *U organizaciji Svjetskog poštanskog saveza, metodom GMS E2E Internal putem test pisama sa RFID transponderom u kojem učestvuje Pošta Crne Gore, vršeno je mjerenje kvaliteta prenosa običnih pošiljaka u međunarodnom saobraćaju između Pošte Crne Gore i poštanskih uprava: BiH-Hrvatska pošta Mostar, Hrvatske, Srbije i Turske.*

Rezultati za 2019. godinu pokazuju:

- u pogledu prijema (uvoza), zahtijev da je za **standard K+3** rezultat iznad 85% zadovoljava Pošta Srbije (86,1%), a ne zadovoljavaju ga pošiljke iz poštanskih uprava: Hrvatska (32,3%), Turska (6,8%) i Hrvatska Pošta – Mostar (2%). Za **standard K+5** iznad 97%, pošiljke iz Srbije ga zadovoljavaju (97%), dok ga ne zadovoljavaju pošiljke iz Hrvatske (77,9%), Turske (32,3%) i Hrvatska Pošta-Mostar (28,5%);
- u pogledu izvoza, zahtjev da je **standard J+3** iznad 85% ne zadovoljavaju pošiljke iz svih uprava: Srbija (50,3%), Hrvatska (56,4%), Turska (0%) i Hrvatska Pošta-Mostar (5,6%). **Standard J+5** iznad 97% ne zadovoljavaju pošiljke iz svih uprava: Srbija (79,9%), Hrvatska (80,8%), Turska (1,4%) i Hrvatska Pošta- Mostar (27,5%).

Iako su propisani ciljevi za standarde J+3 i J+5 za obične pošiljke u međunarodnom saobraćaju djelimično postignuti, treba imati u vidu ograničavajuće faktore definisane članom 58 Zakona o poštanskim uslugama (Sl.list CG 55/18) da rokovi prenosa pošiljaka u međunarodnom poštanskom saobraćaju zavise od udaljenosti države primaoca, saobraćajnih veza i standarda kvaliteta nacionalnih operatora univerzalnih poštanskih usluga. Analizom uz pomoć metode „slučajnog uzorka“ utvrđeno je da je u najvećem procentu slučajeva dostava pošiljaka iz uvoza unutar Crne

Gore kvalitetna (period od evidentiranja RFID transpondera u PC-u Pošte Crne Gore do prispjeća u odredišnu poštu). U kontekstu svega navedenog treba pomatrati postignute rezultate.

2. *U saradnji sa Svjetskim poštanskim savezom vršena su mjerenja brzine prenosa registrovanih poštanskih pošiljaka u međunarodnom poštanskom saobraćaju*

Podaci o rezultatima brzine prenosa registrovanih poštanskih pošiljaka u međunarodnom saobraćaju pripremljeni su iz aplikacije Quality Control System (QSC), koju održava Svjetski poštanski savez. Kroz QSC sistem obrade podataka izdvojene su tri faze kretanja registrovane pošiljke u međunarodnom saobraćaju od prijema do uručjenja:

Leg 1 - vremensko trajanje od momenta prijema pošiljke do otpreme iz izmjenične pošte,

Leg 2- vremensko trajanje prenosa pošiljke od izmjenične pošte polazne države do izmjenične pošte odredišne države,

Leg 3- vremensko trajanje prenosa i uručjenja pošiljke od momenta preuzimanja pošiljke u izmjeničnoj pošti odredišne države do momenta uručjenja primaocu.

Iz IPS sistema se ne mogu dobiti podaci za standard J+3 jer se ne vode. Iz podataka IPS za standard J+5 može se doći do zaključka:

- kod registrovanih pisama u uvozu Leg 3 je 2,36 dana, a za izvoz Leg 1 iznosi 0,19, **što su za Poštu Crne Gore odlični rezultati,**
- za pakete, u izvozu Leg 1 iznosi 2,61 dana, a u uvozu Leg 3 iznosi 5,92 dana, **što je takođe dobar rezultat.**
- za EMS pošiljke u izvozu, Leg 1 je 0,19 dana, a u uvozu Leg 3 je 1,21 dana, **što je isto dobar rezultat.**

Kao i kod običnih pisama u međunarodnom saobraćaju, shodno članu 58 Zakona o poštanskim uslugama (Sl. list CG 55/18) rokovi prenosa pošiljaka zavise od: udaljenosti države primaoca, saobraćajnih veza i standarda kvaliteta nacionalnih operatora univerzalnih poštanskih usluga. Imajući u vidu sve to, iako ukupno vrijeme T ne zadovoljava standard J+5, rezultati rada Pošte CG u međunarodnom saobraćaju su objektivno dobri kada se posmatraju postignuta vremena Leg 1 (kod pošiljaka u izvozu) i Leg 3 (kod pošiljaka u uvozu), koja direktno zavise od Pošte Crne Gore.

Kada se radi o bezbjednosti pošiljaka po propisanim procedurama vrši se kontrola sadržaja pošiljki namijenjenih međunarodnom saobraćaju u fazi prijema, da bi se sprečilo slanje zakonom zabranjenih sadržaja, koji bi mogli biti opasni po ljudsko zdravlje i život. Dodatne mere provjere sadržaja pošiljaka se vrše na aerodromu u Podgorici. Za unutrašnji saobraćaj važe isti propisi za opasne materije odn. zabranjene sadržaje (član 40. Zakona o poštanskim uslugama). O sadržaju sumnjivih pošiljki se preduzimaju propisane mere u fazi prijema, a i u kasnijim fazama prenosa, ako se posumnja da nešto nije u redu sa pošiljkom.

Tokom 2019. godine izrađena je posebna Procedura za rad sa poštanskim pošiljkama na sprečavanju slanja opasnih materija putem Pošte, na zahtjev Agencije za civilno vazduhoplovstvo. Ona propisuje postupke za sve zaposlene koji dolaze u dodir sa međunarodnim pošiljkama. U skladu sa Zakonom o prevozu opasnih materija (Sl.list CG 33/2014 i 13/2018) Procedura predviđa da izvestan broj zaposlenih u okviru Pošte prođe i posebnu obuku za postupanje sa opasnim materijama u funkciji bezbjednosti, dobije sertifikate i formalno se bavi ovom problematikom u Pošti. Ovi zaposleni će biti zaduženi da svim ostalim zaposlenima u Pošti, kada je to potrebno, daju

instrukcije o postupanju u slučajevima pokušaja slanja zabranjenih i opasnih materija u poštanskim pošiljkama. Obuka je planirana za ovu godinu.

Procedura je poslata na izjašnjenje i saglasnost Agenciji za civilno vazduhoplovstvo Crne Gore. Do okončanja ovog dijela posla, radnici Pošte se u postupanju sa zabranjenim i opasnim materijama pridržavaju određenih odredbi Zakona o poštanskim uslugama, Opštih i Posebnih uslova za obavljanje poštanskih usluga Pošte Crne Gore.

Briga o korisnicima

Tokom 2019. godine, obrađeni su zahtjevi korisnika koji su se obratili različitim pristupnim kanalima Pošte (putem telefona 19895, elektronskom poštom, preko arhive, lično). U 2019. godini bilo je preko 8.000 korisnika. Svi zahtjevi korisnika rješavaju se odmah po prispjeću, najčešće na dnevnoj osnovi ili u najkraće mogućim rokovima. Nerešenih zahtjeva nema. Korisniku se uvijek izađe u susret u maksimalno mogućoj mjeri, osim u slučajevima gdje su zahtjevi u suprotnosti sa zakonom i propisima, što se korisnicima uvijek obrazlaže u pisanoj formi i predlažu moguća rješenja. Generalno gledano korisnici imaju povjerenje u Poštu i pozitivno mišljenje o načinu na koji im je pružena usluga.

6. OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA

6.1. Fizički obim usluga

Pregled ostvarenog fizičkog obima usluga (2019/2018)

VRSTA USLUGE	Ostvarenje 2018.	Plan 2019.	Ostvarenje 2019.	Index (19/18)	Index (19/pl19)
UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE	16.636.935	16.217.893	15.415.200	92,7	95,1
Pismonosne usluge	16.586.579	16.152.893	15.372.463	92,7	95,2
Pisma	16.005.920	15.552.893	14.819.433	92,6	95,3
Sudsko pismo	580.659	600.000	553.030	95,2	92,2
Paketske usluge	50.356	65.000	42.737	84,9	65,7
KOMERCIJALNE USLUGE	8.526.580	8.729.000	8.556.648	100,4	98,0
Direktna pošta i neadresirane pošiljke	241.801	200.000	128.535	53,2	64,3
Tiskovine	130.160	130.000	115.399	88,7	88,8
Ekspres pošiljke	111.776	150.000	158.089	141,4	105,4
Usluge novčanog poslovanja	7.923.599	8.105.000	8.017.158	101,2	98,9
Telegrafske i telefonske usluge	119.244	144.000	137.467	115,3	95,5

Pošta je u 2019. godini ostvarila ukupno 23.971.848 usluga, što je za 4,7% manje u odnosu na prošlu godinu kada je ostvareno 25.163.515 usluga i 3,9% manje u odnosu na planiranih 24.946.893 usluga.

U ukupnom obimu ostvarenih usluga univerzalne poštanske usluge imaju udio od 66,1%, a komercijalne usluge 33,9%.

Ostvareni obim univerzalnih poštanskih usluga u 2019. godini je za 7,3% manji u odnosu na nivo ostvarenja iz 2018. godine. Na ovo smanjenje uticao je manji obim posla u odnosu na 2018. godinu kada je uslijed održavanja izbora vršena dostava pošiljaka koje se odnose na obavještenje o danu i vremenu održavanja izbora.

U 2019. godini ostvareni obim komercijalnih usluga je na nivou ostvarenja iz 2018. godine veći je za 13,6% u odnosu na prošlogodišnji period i 15% u odnosu na plan. Najveće učešće u strukturi obima komercijalnih usluga imaju usluge novčanog poslovanja (93,7%), čiji je obim veći za 1,2% u odnosu na prošlu godinu, a 1,1% manji u odnosu na plan.

Obim ekspres usluga bilježi rast od 41,4% u odnosu na prošlogodišnji period i 5,4% u odnosu na plan, dok se negativan trend fizičkog obima i dalje uočava kod telegrafskih i telefonskih usluga čiji je ostvareni obim u 2018. godini manji za 21,8% u odnosu na prošlu godinu i 23,3% u odnosu na plan. Zainteresovanost korisnika za uslugom tiskovine, direktne pošte i neadresiranih pošiljki je u posmatranom periodu manja u odnosu na 2018. godinu.

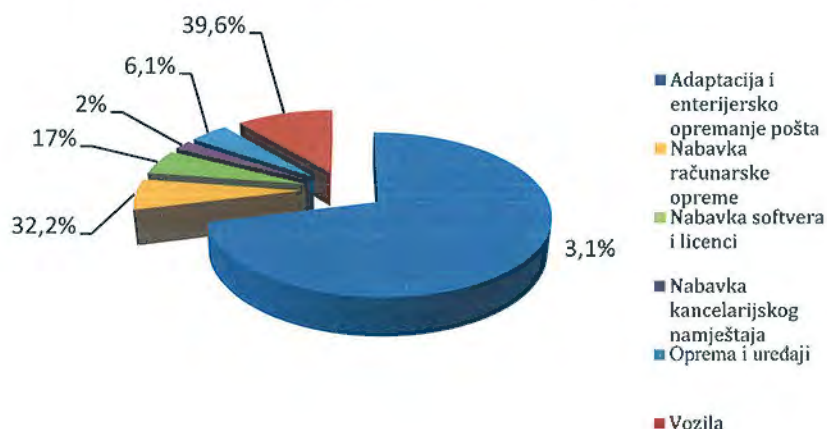
6.2. Investicije

Pregled investicionih ulaganja

Pošta Crne Gore	2018.	2019.
Adaptacija i enterijersko opremanje pošta	748.849	20.382
Nabavka računarske opreme	66.162	206.178
Nabavka softvera i licenci	54.197	108.563
Nabavka kancelarijskog namještaja	20.701	12.519
Oprema i uređaji	46.488	39.238
Vozila	115.699	253.387
UKUPNO	1.052.096	640.268

Za finansiranje investicija u 2019. godini izdvojena su novčana sredstva u iznosu od 640.268€. Najveći dio investicija odnosi se na ulaganja u nabavku vozila (39,6%), računarske opreme (32,2%), softvera i licenci (17%) itd.

Grafički prikaz strukture investicionih ulaganja

Ostali dio investicija odnosi se na opremu i uređaje (6,1%), adaptaciju i enterijersko opremanje pošta (3,1%) i nabavku kancelarijskog materijala (2%).

7. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

7.1. *Bilans stanja*

7.2. *Bilans uspjeha*

7.3. *Bilans novčanih tokova*

7.4. *Izvještaj o promjenama kapitala*

8. IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH ISKAZA ZA 2018. GODINU

9. ANALIZA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

9.1. PRIHODI

Pozicija	Ostvarenje 2018.	Plan 2019.	Ostvarenje 2019.	Index 19/18	Index 19/pl 19
POSLOVNI PRIHODI	15.389.267	15.094.000	15.591.331	101,3	103,3
UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE	7.504.906	7.105.000	7.371.608	98,2	103,8
Pismonosne usluge	7.304.927	6.850.000	7.147.208	97,8	104,3
Pismo u unutrašnjem saobraćaju do 2 kg	5.309.842	4.850.000	5.126.399	96,5	105,7
Pismo u međunarodnom saobraćaju do 2 kg	607.939	600.000	637.137	104,8	106,2
Međunarodni obračun - pisma	714.240	700.000	739.717	103,6	105,7
Sudsko pismo	672.906	700.000	643.955	95,7	92,0
Paketske usluge	199.979	255.000	224.400	112,2	88,0
Paketi u unutrašnjem saobraćaju	23.667	30.000	35.750	151,1	119,2
Paketi u međunarodnom saobraćaju	46.534	45.000	46.893	100,8	104,2
Međunarodni obračun - paketi za uručenje do 20 kg	129.778	180.000	141.758	109,2	78,8
KOMERCIJALNE USLUGE	7.884.361	7.989.000	8.219.723	104,3	102,9
Paketi mase od 10 do 30 kg	576		15.017		
M vreća (pismonosna pošiljka koja sadrži tiskovine)	2.960				
Direktna pošta i neadresirane pošiljke	11.172	10.000	8.645	77,4	86,5
Tiskovina u unutrašnjem saobraćaju do 2 kg	54.319	60.000	37.015	68,1	61,7
Tiskovina u međunarodnom saobraćaju do 2 kg	27.934	30.000	26.365	94,4	87,9
Ekspres usluge	323.226	350.000	374.683	115,9	107,1
Usluge hibridne pošte	414.330	400.000	392.115	94,6	98,0
Usluge novčanog poslovanja	5.265.789	5.320.000	5.441.561	103,3	102,3
Telegrafske i telefonske usluge	449.762	453.000	463.227	103,0	102,3
- telegrafske usluge	433.201	440.000	452.707	104,5	102,9
- telefonske usluge	16.561	13.000	10.521	63,5	80,9
Ostale usluge	703.241	691.000	858.126	122,0	124,2
- digitalni sertifikati	218.392	220.000	293.646	134,5	133,5
- fahovi	63.864	60.000	79.162	124,0	131,9
- podnošenje pošiljaka na carinski pregled	420.389	410.000	481.874	114,6	117,5
- ostalo (kopiranje)	596	1.000	3.445		
Filatelija, prodaja vrednosnica i ambalaža	466.922	505.000	428.108	91,7	84,8
- Filatelija	440.841	480.000	401.819	91,1	83,7
- prodaja vrednosnica i ambalaža	26.001	25.000	26.288	100,8	105,2

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2019.

Pozicija	Ostvarenje 2018.	Plan 2019.	Ostvarenje 2019.	Index 19/18	Index 19/pl 19
Prodaja robe (Post shop)	164.130	170.000	174.861	106,5	102,9
OSTALI POSLOVNI PRIHODI	1.910.988	1.711.996	836.772	43,8	48,9
Prihodi od fakt.zajed.troš.Telekom	83.211	82.000	82.543	99,2	100,7
Prihodi od zakupnina	341.186	340.000	321.828	94,3	94,7
Naknada za pokriće troška US	1.041.313	1.154.996	0	0,0	0,0
Prihod od refundacije bolovanja	91.130	50.000	87.464	96,0	174,9
Prihodi iz ranijih godina	76.963	10.000	153.026	198,8	
Prihodi od naplaćenih sumnj. i spor.potraživanja	145.444	25.000	100.931	69,4	403,7
Prihodi od naknade štete	11.581	10.000	1.827	15,8	18,3
Ostali prihodi	120.160	40.000	89.153	74,2	222,9
FINANSIJSKI PRIHODI	7.347	8.000	4.911	66,8	61,4
UKUPNI PRIHODI	17.307.602	16.813.996	16.433.014	94,9	97,7

Ukupno ostvareni prihodi u 2019. godini iznose 16.433.014€ i manji su za 5,1% u odnosu na 2018. godinu i 2,3% u odnosu na plan.

Poslovni prihodi

Ostvareni poslovni prihodi sa učešćem od 94,9% u ukupnim prihodima, veći su za 1,3% u odnosu na ostvarenje u prošloj godini i 3,3% u odnosu na plan.

U ovoj grupi usluga bilježi se značajno smanjenje prihoda od **univerzalnih poštanskih usluga**, odnosno pismonosnih usluga i to pisma u unutrašnjem saobraćaju do 2kg. Prihodi od univerzalnih poštanskih usluga su manji za 1,8% u odnosu na prošlu godinu, s obzirom da je u drugom kvartalu prošle godine Pošta za potrebe održavanja izbora u Crnoj Gori pružala uslugu prijema, prenosa i uručjenja pošiljaka za glasanje, kada je ostvaren prihod od pismonosnih usluga u iznosu od 231.689€.

Prihod od **komercijalnih poštanskih usluga** je u izvještajnom periodu veći za 4,3% u odnosu na isti period prošle godine, a u odnosu na plan veći za 2,9%. Značajno povećanje prihoda u odnosu na prošlu godinu karakteriše:

- ekspres usluge (15,9%)
- usluge novčanog poslovanja (3,3%)
- usluge digitalnih sertifikata (34,5%) i
- podnošenja pošiljaka na carinski pregled (14,6%)

Nastavlja se negativan trend kod prihoda od telefonskih usluga, direktne pošte i neadresiranih pošiljki, kao i tiskovina u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju uslijed manje zainteresovanosti korisnika za ovom vrstom usluga.

Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi sa učešćem od 5,1% u ukupnim prihodima manji su za 56,2% u odnosu na 2018. godinu i 51,1% u odnosu na plan za istu godinu.

U toku 2019. godine i dalje se vodilo računa o očuvanju sopstvene likvidnosti. Intenzivirale su se aktivnosti na redovnoj naplati potraživanja sa posebnim naglaskom na naplatu potraživanja iz ranijih perioda. Od ukupnih potraživanja naplaćeno je oko 80%, a prihod od naplaćenih sumnjivih i spornih potraživanja iznosio je 100.931€.

Najveći dio naplaćenih potraživanja odnosi se na Vodovod I kanalizacija doo Cetinje – 19.844€, Opštinu Ulcinj – 16.955€, Crnogorski Telekom – 9.969€, Posta Ukrajine – 19.301, Posta Slovenije 10668,08€

Za izvještajni period nije uključen prihod po osnovu naknade za pokriće troška univerzalnog servisa za 2019. Detaljno obrazloženje dato je u poglavlju Trošak univerzalnog servisa – retrospektiva.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi su u 2019. godini znatno manji u odnosu na prethodnu godinu i planirane veličine uslijed kontinuiranog pada kamatnih stopa na oročene depozite i razročavanjem istih.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2019.

9.2. RASHODI

POZICIJA		Ostvarenje 2018.	Plan 2019.	Ostvarenje 2019.	Index 19/18	Index 19/p19
I.	POSLOVNI RASHODI	17.279.316	15.416.229	16.420.965	95,0	106,5
1.	DIREKTNİ TROŠKOVI ROBE I MATERIJALA	1.007.372	1.020.700	1.058.885	105,1	103,7
1.1.	<i>Nabavna vrijednost prodate robe</i>	177.493	192.000	220.583	124,3	114,9
	Trgovinska roba	6.007				
	Telefonske usluge	11.667	12.000	7.430	63,7	61,9
	Telegrafske usluge	34.588	45.000	39.279	113,6	87,3
	Za poklon čestitke	31.554	30.000	34.932	110,7	116,4
	Trošak sertifikata	64.311	70.000	108.602	168,9	155,1
	Marke, vrijednosnice i filatelija	29.366	35.000	30.341	103,3	86,7
1.2.	<i>Troškovi materijala</i>	115.511	106.000	120.293	104,1	113,5
	Poštanski materijal (obraci)	115.511	106.000	120.293	104,1	113,5
1.3.	<i>Troškovi materijala za izradu</i>	77.236	88.500	70.453	91,2	79,6
	Materijal za hibridnu poštu (koverte i obrasci)	77.236	88.500	70.453	91,2	79,6
1.4.	<i>Troškovi režijskog materijala</i>	71.749	72.200	81.812	114,0	113,3
	Kancelarijski materijal	59.343	58.700	68.857	116,0	117,3
	Materijal za održav.čistoće	7.679	8.500	8.315	108,3	97,8
	Materijal za održavanje zgrada	4.727	5.000	4.640	98,2	92,8
1.5.	<i>Troškovi goriva i energije</i>	565.383	562.000	565.744	100,1	100,7
	Gorivo za mot.vozila	169.812	182.000	178.411	105,1	98,0
	Lož ulje	130.293	100.000	102.523	78,7	102,5
	Električna energija	265.278	280.000	284.809	107,4	101,7
2.	TROŠKOVI ZAPOSLENIH	10.196.946	10.515.300	10.305.055	101,1	98,0
	<i>Troškovi zarada sa porezima i doprinosima</i>	7.620.745	7.788.200	7.304.420	95,8	93,8
2.1.	<i>Troškovi zarada i naknada zarada</i>	6.733.607	6.880.000	6.514.535	96,7	94,7
	Neto zarade	4.493.493	4.590.000	4.349.345	96,8	94,8
	Porezi na zarade	624.091	638.000	602.998	59,7	94,5
	Doprinosi za RF PIO	1.010.054	1.032.000	976.396	96,7	94,6
	Doprinosi za RF za zdravstvo	572.345	585.000	553.284	96,7	94,6
	Doprinosi za Zavod za zapoš.	33.624	35.000	32.512	96,7	92,9
2.2.	<i>Troškovi doprinosa i prireza - na teret poslodavca</i>	887.139	908.200	789.885	89,0	87,0
	Doprinosi privred. Komori	19.707	20.600	18.660	94,7	90,6

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2019.

	Doprinos organiz. sindikata	14.598	15.300	13.822	94,7	90,3
	Doprinos za RF PIO - na teret poslodavca	370.313	378.000	358.027	96,7	94,7
	Doprinos za RF za zdravstvo -na teret poslodavca	289.522	296.000	211.180	72,9	71,3
	Doprinos za Zavod za zapošlj. - na teret poslodavca	33.624	34.500	32.512	96,7	94,2
	Doprinos za lica sa invaliditetom	58.905	61.000	56.071	95,2	91,9
	Doprinosi-fond rada	13.445	13.800	12.997	96,7	94,2
	Naknada za korišćenje komunalnih dobara	87.026	89.000	86.615	99,5	97,3
2.3.	Trošak zarada zaposlenih angažovanih posredstvom agencije Prolog i Dekra	2.048.106	2.180.000	2.591.573	126,5	118,9
2.4.	Ostali lični rashodi	407.648	418.600	277.351	133,4	66,3
	Zimnica	207.871	210.000	200.334	96,4	95,4
	Otpremnine za sp. raskid rad. odnosa	169.999	170.000	62.000	36,5	36,5
	porez i prirez na otpremnine	23.245	24.600	8.537	36,7	34,7
	Pomoći radnicima u slučaju smrti	1.672	3.000	2.280	136,3	76,0
	Pomoći radnicima u slučaju bolesti	4.250	10.000	4.200	98,8	42,0
	Ostali lični rashodi	611	1.000			
2.5.	Primanja članova Odbora Dir.	57.808	65.000	65.885	114,0	101,4
	- članovi koji nisu u stalnom radnom odn.	57.808	65.000	65.885	114,0	101,4
2.6.	Troškovi naknada	62.639	63.500	65.827	1.645,7	103,7
	Naknada za rad reprezentativnog sindikata	4.000	4.000	4.000	100,0	100,0
	Ugovori o privremenim i povremenim poslovima	14.059	16.500	13.677	97,3	82,9
	Troškovi službenih putovanja	44.580	43.000	48.149	108,0	112,0
	- Troškovi dnevnica-u zemlji	32.105	31.000	32.964	102,7	106,3
	- Troškovi dnevnica - ino	2.267	3.500	4.954	218,5	141,5
	- Troškovi smestaja, prevoza i dr.	10.208	8.500	10.231	100,2	120,4
3.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA	565.230	644.000	575.222	110,8	89,3
	- Amortizacija	519.076	550.000	540.374	104,1	98,2
	- Rezervisanja za naknade zaposlenih	46.154	94.000	34.848	75,5	37,1
4.	OSTALI POSLOVNI RASHODI	5.509.768	3.236.229	4.481.803	81,3	138,5
	Gubici po osnovu prodaje OS i nemat. Ulaganja	8.387		6.177		
4.1.	Troškovi telekomunikacionih usluga	88.923	111.300	94.544	106,3	84,9
	Troškovi službenih telefona	31.551	40.000	31.563	100,0	78,9
	Troškovi mobilnih telefona	13.817	18.300	18.681	135,2	102,1
	Troškovi mreže za prenos podataka	32.565	40.000	33.282	102,2	83,2

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2019.

	Troškovi Interneta	10.990	13.000	11.018	100,3	84,8
	Ostali transportni troškovi					
4.2. Troškovi međunarodnog obračuna		31.936	40.000	18.433	57,7	46,1
4.3. Troškovi usluga održavanja		376.308	416.600	390.295	103,7	93,7
	Održavanje zgrada	74.812	67.000	89.126	119,1	133,0
	Održavanje motornih vozila	36.962	37.600	32.147	23,9	85,5
	Održavanje opreme i uređaja	134.312	130.000	144.488	107,6	111,1
	Održavanje softvera	130.222	182.000	124.534	95,6	68,4
4.4. Troškovi zakupnine		98.689	108.950	110.129	111,6	101,1
	Zakup poslovnog prostora	93.455	90.000	98.673	254,0	109,6
	Ostali troškovi zakupnine	5.235	18.950	11.456	218,8	60,5
4.5. Troškovi reklame i propagande		38.852	50.000	36.653	129,8	73,3
2.6. Troškovi reprezentacije		28.229	25.000	27.355	96,9	109,4
	Reprezentacija	18.020	12.000	17.094	94,9	142,5
	Reprezentacija Odbora direktora		3.000	1.821		60,7
	Subvencija kamata zaposlenima	10.209	10.000	8.440	82,7	84,4
4.6. Troškovi osiguranja imovine i lica		58.451	65.000	61.249	104,8	94,2
4.7. Troškovi neproizvod. usluga		299.120	314.000	334.489	111,8	106,5
	Revizija finans. Izvj. sa revizijom obracuna deficita US	14.921	10.000	8.264	55,4	82,6
	Usluge advokata		20.000			
	Komunalne usluge	100.857	98.000	102.929	102,1	105,0
	Registracija motor. vozila	11.739	15.000	17.332	15,4	115,5
	Usluge obezbjeđenja imovine i lica	112.397	116.000	141.000	125,4	121,6
	Agencijsko poslovanje	17.649	20.000	39.336	222,9	196,7
	Troškovi sudskih sporova	35.769	30.000	22.002	61,5	73,3
	Ostale neproizvodne usluge	5.787	5.000	3.625	62,6	72,5
4.8. Troškovi DHL i EMS pošiljki		5.661	10.000	4.406	77,8	44,1
4.9. Troškovi platnog prometa		308.344	320.000	324.973	105,4	101,6
4.10. Toškovi provizije po osnovu ugovora o franšizingu		332.677	370.000	334.810	100,6	90,5
4.11. Toškovi naknade Agenciji za privremeno ustupanje radnika		60.737	63.000	78.461	129,2	124,5
4.12. Troškovi članarina		14.159	15.000	15.057	106,3	100,4
4.13. Troškovi licenci do 1 god.		227.569	238.963	255.799	112,4	107,0
	Licence do 1 godine	83.692	95.000	105.903	126,5	111,5
	Licenca - Agencija za tk i poštu	143.877	143.963	149.896	104,2	104,1
4.14. Troškovi poreza		627.074	759.215	637.401	101,6	84,0
	Porez na imovinu	126.415	130.000	123.928	98,0	95,3
	Carine	67	90	4	5,9	

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2019.

	Naknade za putarinu, tur.taksa	15.064	22.000	19.273	127,9	87,6
	Ostali porezi i naknade-PDV	482.885	400.000	428.466	88,7	107,1
	Odloženi porezi		200.000	64.038		32,0
	Doprinos turističkoj organizaciji	2.642	7.125	1.692	64,0	23,7
4.15.	Ostali nematerijalni troškovi	57.628	74.500	45.278	78,6	60,8
	Takse (administrativne, sudske, registracione)	8.282	10.000	5.667	68,4	56,7
	Troškovi robne manipulacije	36.227	50.000	26.662	73,6	53,3
	Oglasi	2.402	4.500	2.901	120,8	64,5
	Usluge stud. i djač. zadruga	132		2.193	1.663,6	
	Troškovi poklona i donacija	5.645		2.995	53,0	
	Sponzorstva - Odbor Direktora	4.540	5.000	1.500	33,0	30,0
	Sponzorstva (ostalo)	400	5.000	3.360	840,0	67,2
4.16.	Vrednosno prilagodjavanje zaliha	98.292	30.000	95.411	97,1	318,0
	Otpisi	98.292	30.000	95.411	97,1	318,0
4.17.	Rashodi iz ranijih godina	137.556	50.000	98.028	71,3	196,1
4.18.	Troškovi potencijalnih sumnjivih i spornih potraživanja	2.448.394		1.282.296	52,4	
4.19.	Ostali rashodi	83.135	174.700	136.827	164,6	78,3
	Organizacija skupova i seminara	16.588	25.000	14.994	90,4	60,0
	Posjete sajmovima i seminarima...	4.563	10.000	4.384	96,1	43,8
	Troškovi edukacije	2.700	20.000	7.958	294,7	39,8
	Izrade stručnih planova i analiza	25.728	85.000	71.920	279,5	84,6
	Stručna literatura	1.791	2.000	1.671	93,3	83,6
	Klipping, novine i časopisi	4.852	4.700	4.465	92,0	95,0
	Umnožavanje materijala	5.060	5.000	6.490	128,3	129,8
	Prevođenje i sl.	1.822	3.000	462	25,4	15,4
	Rekreacija radnika	10.000	10.000	10.000	100,0	100,0
	Ostalo	10.032	10.000	14483	144,4	144,8
4.20.	Manjkovi	13.165		581		
4.21.	Trošak rezervacije po sudskim sporovima	66.481		93.151		
II.	FINANSIJSKI RASHODI	6.605	7.000	1.069	16,2	15,3
I.-III.	UKUPNI RASHODI	17.285.921	15.423.228	16.422.033	95,0	106,5

Ostvareni rashodi u 2019. godini iznose 16.422.033€ i manji su za 5% u odnosu na prethodnu godinu, a veći za 6,5% u odnosu na plan. Ostvareni poslovni rashodi čine 100% ukupno ostvarenih rashoda u 2019. godini.

DIREKTNI TROŠKOVI ROBE I MATERIJALA

Ostvareni direktni troškovi robe i materijala u 2019. godini iznose 1.058.885€ i veći su za 5,1% u odnosu na prethodnu godinu i 3,7% u odnosu na plan. Ovakav pad uslovljen je najvećim dijelom povećanjem troškova nabavne vrijednosti prodate robe odnosno troškova za izdavanje digitalnih certifikata uslijed većeg obima posla u odnosu na raniji period.

Rast troškova poštanskog materijala za 4,1% u odnosu na prethodnu godinu i 13,5% u odnosu na plan je rezultat veće potrošnje obrazaca za pružanje usluga novčanog poslovanja i to unutrašnjeg i međunarodnog uputničkog prometa, kao i usluge podnošenja pošiljaka na carinski pregled.

Troškovi režijskog materijala su u 2019. godini veći za 14% u odnosu na prošlu godinu uslijed veće potrošnje kancelarijskog materijala.

Troškovi goriva i energije su u izvještajnom periodu na prošlogodišnjem nivou i na nivou planiranih veličina.

TROŠKOVI ZAPOSLENIH

Troškovi zaposlenih za 2019. godinu iznose 10.305.055€ i za 1,1% su veći u odnosu na 2018. godinu, a manji za 2% u odnosu na plan.

Na ovo povećanje uticao je veći trošak zarada zaposlenih koji su angažovani posredstvom agencija za zapošljavanje, a u cilju obezbjeđenja urednog i efikasnog funkcionisanja sistema, većeg obima posla i fokusa na podmlađivanju kadra.

Troškovi zarada sa porezima i doprinosima koji se odnose na zaposlene na neodređeno vrijeme su 4,2% manji u odnosu na prethodnu godinu i 6,2% u odnosu na plan.

Troškovi službenih putovanja, koji iznose 44.580€ veći su za 8% u odnosu na prošlu godinu i 12% u odnosu na plan.

TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Ukupni troškovi amortizacije i rezervisanja za 2019. godinu iznose 575.222€ i odnose se na troškove amortizacije nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja u iznosu od 540.374€ i troškove rezervisanja za naknade zaposlenih u iznosu od 34.848€ na osnovu izvještaja ovlaštenog aktuara.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2019.

OSTALI POSLOVNI RASHODI

Ostali poslovni rashodi su u 2019. godini manji za 18,7% u odnosu na prethodnu godinu i značajno iznad planiranih vrijednosti. Na ovakav odnos najveći uticaj ima trošak potencijalnih sumnjivih i spornih potraživanja koji se najvećim dijelom odnosi na indirektnu ispravku vrijednosti potraživanja prema Agenciji po osnovu neto troška univerzalnog servisa za 2018. godinu i iznosi 1.146.047€.

Na povećanje grupe ostalih poslovnih rashoda uticali su i veći troškovi:

- telekomunikacionih usluga za 6,3% (veći su troškovi mreže za prenos podataka uslijed povećane brzine protoka podataka)
- platnog prometa, kao i uputničkog prometa za 5,4% (imaju tendenciju rasta uslijed povećanja obima usluga međunarodnog uputničkog prometa)
- naknade agencijama za privremeno ustupanje radnika (veći broj angažovanih radnika)
- Troškovi neproizvodnih usluga (11,8%) koji su znatno veći u izvještajnom periodu, uslijed troškova usluga obezbjeđenja imovine i lica
- Troškovi održavanja koji su veći za 3,7% u odnosu na prošlu godinu, ali u okviru planiranih veličina za posmatrani period
- Ostali rashodi koji su veći u odnosu na prošlogodišnje za 64,6%, a u okviru plana za ovu godinu, a odnose se na konsalting, školovanje, rekreacija radnika, umnožavanje materijala i dr.

9.3. REZULTAT POSLOVANJA

POZICIJA	Ostvarenje 2018.	Plan 2019.	Ostvarenje 2019.	Index 19/18	Index 19/pl19
Ukupni poslovni prihodi	17.300.255	16.805.996	16.428.105	95,0	97,8
Troškovi robe i materijala	1.007.372	1.020.700	1.058.885	105,1	103,7
Troškovi zaposlenih	10.196.946	10.515.300	10.305.055	101,1	98,0
Amortizacija	565.230	644.000	575.222	101,8	89,3
Ostali poslovni rashodi	5.509.768	3.236.229	4.481.803	81,3	138,5
Profit od poslovne aktivnosti	20.938	1.389.767	7.140		
Neto finansijski prihodi/rashodi	742	1.000	3.842		
Neto GUBITAK / PROFIT	21.680	1.390.767	10.982		

Rezultat poslovanja Pošte za 2019. godinu iskazan je kroz pokazatelje o prihodima i rashodima i ostvarenu dobit u iznosu od 10.982€.

Na ostvareni rezultat poslovanja uticala je indirektna ispravku vrijednosti potraživanja po osnovu troška univerzalnog servisa za 2018. godinu, koja na dan 31.12.2019. godine iznosi 1.146.048€.

TROŠAK UNIVERZALNOG SERVISA – retrospektiva

Ovdje posebno ukazujemo na probleme koje Pošta ima u vezi sa naplatom troška univerzalnog servisa koji datiraju od 2010. godine uz naznaku da je deficit univerzalnog servisa za 2009. godinu naplaćen.

Ukupna potraživanja od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost po osnovu deficita univerzalnog servisa iznose **11.313.635€** i to:

- 2010. godina	1.639.702€	- 2013. godina	985.105€	- 2016. godina	586.107€
- 2011. godina	1.814.538€	- 2014. godina	527.884€	- 2017. godina	2.309.991€.
- 2012. godina	1.618.970€	- 2015. godina	685.290€	- 2018. godina	1.146.048€

Iznos potraživanja za 2010. godinu saglasno tada važećem Zakonu o poštanskim uslugama, Agencija je bila u obavezi da uplati iz kompenzacionog fonda, a ukoliko u njemu nema dovoljno sredstava predviđeno je da se nedostajući iznos nadoknađuje iz sredstava Državnog budžeta. Iznos novca u kompenzacionom fondu, kako nas je obavjestila Agencija bio je nedovoljan i ostala je obaveza da se nedostajuća sredstva nadoknade iz sredstava Državnog budžeta. Kako se navedeno nije naplatilo Pošta je bila prinuđena da pokrene odgovarajuće postupke sudskim putem.

Navedeni problem je uvećan kada je Agencija rješenjima od 25.07.2013. godine odbila zahtjev Pošte za verifikaciju obračuna za 2011. i 2012. godinu sada već saglasno novom Zakonu o poštanskim uslugama prema kojem se gubici u obavljanju poštanske usluge pokrivaju iz kompenzacionog fonda Agencije i iz sredstava Agencije. Takođe, Agencija je odbila zahtjev Pošte za verifikaciju obračuna neto troška univerzalnog servisa za 2013., 2014. i 2015. godinu.

Zbog navedenih okolnosti Pošta je bila prinuđena da pokrene postupke za naplatu potraživanja sudskim putem. O kompletnoj problematici u više navrata su obavještavani resorno Ministarstvo i Ministarstvo finansija i dati su određeni predlozi za razrješenje ovog problema.

Upravni sud je za 2012. godinu donio tri presude kojima je poništavao Rješenja Agencije vezano za verifikaciju neto troška univerzalnog servisa. Međutim, 30.10.2016. godine Upravni sud, u ponovnom postupku, donosi presudu kojom se tužba Pošte Crne Gore vezana za trošak univerzalnog servisa za 2012. godinu odbija kao neosnovana. Pošta podnosi zahtjev Vrhovnom sudu za vanredno preispitivanje sudske odluke. Vrhovni sud odbija pomenuti zahtjev, nakon čega Pošta Crne Gore podnosi žalbu Ustavnom sudu.

Upravni sud je za 2013. godinu nakon dvije presude u korist Pošte Crne Gore donio presudu kojom se odbija tužba Pošte Crne Gore. Dalje postupanje se ogleda u podnošenju zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Potraživanje po osnovu obračuna troška univerzalnog servisa za 2017. godinu u iznosu od 2.309.991€ odnosi se na potraživanje od Agencije za neto trošak univerzalnog servisa za 2017. godinu, koji je urađen je primjenom Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora i isti je dostavljen Agenciji na verifikaciju. Kako je Agencija odbila verifikaciju obračuna neto troška univerzalnog servisa bez obrazloženja stavki koje su poslužile kao osnov za odbijanje Pošta je u julu 2018. godine pokrenula upravni spor pred nadležnim sudom.

Pošta u svojim poslovnim knjigama za 2019. godinu nije prikazala prihod po osnovu neto troška pružanja univerzalne poštanske usluge za 2019. godinu. Saglasno Zakonu o poštanskim uslugama („Sl.list CG“, broj 057/11 od 30.11.2011, 056/16 od 17.08.2016, 055/18 od 01.08.2018. godine) poglavlje 4. Računovodstvo, prema članu 98. definisana je obaveza univerzalnog poštanskog operatora da svoj Godišnji finansijski izvještaj sa izvještajem nezavisnog revizora dostavi Agenciji do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Takođe, članom 99a definisana je obaveza univerzalnog poštanskog operatora, radi ostvarivanja prava na naknadu zbog neopravdanog finansijskog opterećenja, da Agenciji dostavi zahtjev za verifikaciju obračuna neto troška i sami neto trošak na verifikaciju najkasnije do 30.06.2019. godine.

Predmetnim Pravilnikom, članom 9. precizirani su i rokovi u postupku obračuna neto troška i podnošenja istog na verifikaciju Agenciji, pri čemu je striktno definisano:

- a) Da se do 31.03. Agenciji dostavi Opis implementacije
- b) Do 30.04. Agencija da ocjeni usaglašenost dostavljenog Opisa implementacije sa odredbama Pravilnika
- c) Da se do 30.06. Agenciji dostavi zahtjev za verifikacijom troška kao i dokumentacija i regulatorni izvještaji propisanih Pravilnikom.

Naime, da bi se izvršio obračun neto troška poštanski univerzalni operator treba prvo da pripremi godišnje finansijske iskaze čiji je rok za predaju propisan matičnim Zakonom o računovodstvu od 31.03. tekuće za predhodnu godinu, pa zatim da izvrši reviziju godišnjih finansijskih iskaza za koju je matičnim Zakonom o reviziji propisan rok za predaju izvještaja. S obzirom na navedene okolnosti Pošta Crne Gore, kao univerzalni poštanski operator, saglasno definisanoj dinamici i zadatim rokovima do krajnjeg datuma za podnošenje neto troška na verifikaciju može dati samo procijenu realno ostvarivog neto troška univerzalne poštanske usluge u 2019. godini.

Obračun neto troška univerzalnog poštanskog operatora univerzalni poštanski operator obavlja saglasno „Pravilniku o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora“, Sl.L.CG broj: 037/17 od 14.06.2017. i „Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora“, sl.L.CG broj: 008/19 od 6.02.2019.godine.

Neto trošak za 2019. godinu procjenjuje se u iznosu od 600.000€ i isti će biti precizno utvrđen i korigovana u bilansima za 2019.godinu nakon završenog obračuna i utvrđivanje od strane Agencije.

MV Konsalt d.o.o.

Revizija finansijskih iskaza i konsalting

Pošta Crne Gore AD Podgorica

Broj 00020-5447

Podgorica, 30. 03 2020 god.

"POŠTA CRNE GORE" A.D. PODGORICA

**Finansijski izvještaji na dan
31.decembar 2019. godine
i Izvještaj nezavisnog revizora**

U Podgorici, 27.03.2020. godine

"POŠTA CRNE GORE" A.D. PODGORICA

**IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2019. GODINU**

SADRŽAJ	Strana
Izjava o odgovornosti rukovodstva	3
Izvještaj revizora	4-8
Finansijski iskazi:	
Iskaz o ukupnom rezultatu/Bilans uspjeha u periodu od 01.01. do 31.12.2019. godine	
Iskaz o finansijskoj poziciji/Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine	
Bilans tokova gotovine	
Izvještaj o promjenama na kapitalu	
Napomene uz finansijske iskaze	
Izvještaj menadžmenta	

„MV Konsalt“ d.o.o. Podgorica

Ova izjava se daje u vezi sa revizijom finansijskih iskaza "Pošta Crne Gore" a.d. Podgorica na dan 31.12.2019. godine za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski iskazi realno i objektivno, po svim bitnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje "Pošta Crne Gore" a.d. Podgorica na dan 31. decembra 2019. godine, rezultate poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima/Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i propisima Crne Gore.

Prihvatamo našu odgovornost za istinit i objektivni prikaz finansijskih iskaza u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima/Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i računovodstvenim propisima Crne Gore.

Prema našem najboljem znanju i uvjerenju, ovim potvrđujemo sledeće:

1. Rukovodstvo i lica koja imaju značajnu ulogu u internom sistemu kontrole ili lica koja mogu imati materijalno značajan uticaj na računovodstvene izvještaje nijesu bila uključena u nezakonite radnje.
2. Stavili smo vam na raspolaganje sve poslovne knjige i potkrepljujuću dokumentaciju i sve zapisnike sa sjednica Organa upravljanja i rukovođenja odbora direktora za kalendarsku 2019. godinu i period do završetka revizije.
3. Potvrđujemo sveobuhvatnost informacija datih u pogledu identifikovanja povezanih subjekata.
4. U finansijskim iskazima nema materijalno značajnih pogrešnih iskazivanja ili propusta.
5. Društvo je postupalo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora koji bi, u slučaju nepridržavanja, mogli imati materijalno značajne efekte na finansijske iskaze. Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima zakonodavnih i izvršnih organa koji bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske iskaze.
6. Prikazali smo sve nastale, kao i potencijalne obaveze.
7. Nemamo planove niti namjere koje bi mogle da materijalno značajno izmijene knjigovodstvenu vrijednost ili klasifikaciju sredstava i obaveza prikazanih u finansijskim iskazima.
8. Društvo ima nesporno vlasništvo nad imovinom koja je prikazana u finansijskim iskazima i nema zaloga niti drugih tereta nad bilo kojim sredstvima Društva, osim prezentovanih.
9. Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanja u finansijskim iskazima ili u napomenama uz njih.
10. U sastavljanju finansijskih izvještaja, odgovorni smo za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem u narednoj godini. Akcionari su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

U ime rukovodstva Društva,

Dr. Božidar Vuksanović, izvršni direktor

Podgorica, 27. marta 2020. godine

AKCIONARIMA "POŠTA CRNE GORE" A.D. PODGORICA*Mišljenje sa rezervom*

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza „Pošta Crne Gore“ a.d. Podgorica (u daljem tekstu Društvo) – Iskaz o finansijskoj poziciji/Bilans stanja na dan 31.12.2019 godine, Iskaz o ukupnom rezultatu/Bilans uspjeha za period 01.01.2019 godine do 31.12.2019 godine, kao i pregled napomena uz finansijske iskaze.

Prema našem mišljenju, osim za efekte pitanja navedenih u dijelu izvještaja Osnove za mišljenje sa rezervom, priloženi finansijski iskazi, u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju istinit i objektivni prikaz finansijskog stanja „Pošte Crne Gore“ a.d. Podgorica na dan 31.12.2019 godine i poslovnog uspjeha za period 01.01.2019. – 31.12.2019. godine, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori.

Osnove za mišljenje sa rezervom

1. Kao što je objelodanjeno u Napomeni 15. i 16. uz finansijske iskaze, potrebno je uraditi procjenu nepokretnosti i opreme, u skladu sa MRS 16., obzirom da je ista posljednji put izvršena radi transformacije Društva 30.09.2010. godine od strane nezavisnog procjenjivača. Nijesmo u mogućnosti da utvrdimo efekte odstupanja od MRS 16. koji se odnosi na fer vrijednost nekretnina i opreme iskazanih u bilansu stanja na dan 31.12.2018. godine kao i obezvređenje sredstava u skladu sa MRS 36.

2. Kao što je objelodanjeno u Napomeni 18. uz finansijske iskaze, Društvo nije prikazalo u svojim poslovnim knjigama potraživanje od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP) po osnovu obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora za 2019. godinu. Naime, Društvo treba u skladu sa Zakonom o poštanskim uslugama („Službeni list Crne Gore“, br. 057/11 od 30.11.2011, 055/16 od 17.08.2016, 055/18 od 01.08.2018) i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora „Službeni list Crne Gore“, broj 008/19 od 6.02.2019. godine da izvrši obračun neto troška. Pravilnik navodi da: do 31.03. Društvo treba da dostavi Opis implementacije EKIP-u; do 30.04. EKIP treba da ocijeni usaglašenost dostavljenog Opisa implementacije sa odredbama Pravilnika a do 30.06. Društvo treba EKIP-u da dostavi zahtjev za verifikaciju troška kao i odgovarajuću dokumentaciju i regulatorne izvještaje propisane Pravilnikom. U toku je izrada projektnog zadatka izrade odvojenog računovodstva zasnovanog na dosljednoj primjeni i objektivno utemeljenim načelima troškovnog računovodstva za obračun neto troška a u skladu sa Zakonom o poštanskim uslugama. U predviđenom zakonskom roku do 30.06.2020. godine Društvo će izvršiti obračun neto troška i za dobijeni iznos korigovati prikazane finansijske iskaze.

3. Kao što je objelodanjeno u Napomenama 22. i 23. uz finansijske iskaze, u knjigovodstvenoj evidenciji Društva na dan 31.12.2019. godine nije iskazana revalorizaciona vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, koja je u iznosu od 14.081.025 € utvrđena procjenom njihove vrijednosti izvršene na dan 30.09.2010. godine za potrebe restrukturiranja Pošte Crne Gore d.o.o. Podgorica u Pošta Crne Gore a.d. Podgorica. Uvidom u postupak restrukturiranja Društva, svu raspoloživu dokumentaciju dobijenu iz dosijea CRPS-a i Komisije za tržište kapitala (tada Komisije za hartije od vrijednosti) revalorizacione rezerve u iznosu 14.081.025 €, ukinute su u korist računa osnovnog, akcijskog kapitala. Prenosjenjem, ukidanjem, revalorizacionih rezervi suprotno zahtjevima MRS 16, narušen je odnos sredstava i njihovih revalorizacionih rezervi, pa je njihovo ukidanje na ovaj način imalo za posljedicu nerealno iskazivanje vrijednosti akcijskog, osnovnog kapitala na dan 31.12.2019. godine, kao i nerealno utvrđivanje nominalne vrijednosti akcija, odnosno njihove pojedinačne nominalne vrijednosti.

Zbog značaja prethodno navedenih pitanja i njihovih potencijalnih uticaja na bilans uspjeha i bilans stanja naše mišljenje je s rezervom.

Predmetna revizija je usklađena s Međunarodnim standardima revizije (ISA) i saglasno s Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA). Naša odgovornost, saglasno Međunarodnim standardima revizije (ISA), je opisana u odeljku „Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja“. Nezavisnost i drugi etički standardi su u potpunosti zadovoljeni u odnosu na Društvo, na koji način su ispunjene zahtijevane etičke odgovornosti u ovoj reviziji.

Smatramo da revizija koju smo izvršili obezbeđuje pouzdanu bazu informacija, saznanja i ocjena o finansijskim iskazima koji su bili predmet revizije za dato mišljenje.

Ključna revizorska pitanja

Ključna revizorska pitanja su pitanja koja su bila po našem profesionalnom prosuđivanju, od najvećeg značaja za reviziju finansijskih iskaza tekućeg perioda. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih iskaza u cjelini i pri formiranju mišljenja o njima, i ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Odgovornost menadžmenta za finansijske iskaze

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih iskaza u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i računovodstvenim propisima Crne Gore kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled kriminalnih radnji ili grešaka.

Ovaj okvir se bazira na odredbama nacionalnog zakonodavstva i primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

U sastavljanju finansijskih iskaza, rukovodstvo Društva je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, sa objelodanjivanjem, gdje je to primjenjivo, činjenica, koje se odnose na stalnost poslovanja i korišćenja ovog načela kao osnove finansijskog izvještavanja, osim ukoliko rukovodstvo ne namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi njegovo poslovanje, ili ako nema mogućnost da poslovanje nastavi. Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je da steknemo razumnu osnovu za uverenje o tome da li finansijski izveštaji u cjelini ne sadrže materijalno značajnu grešku, nastalu usled kriminalne radnje ili greške i da izdamo izveštaj revizije koji sadrži naše mišljenje. Razumna osnovu za uvjerenje pruža značajan nivo sigurnosti, ali ne garantuje da revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije može uvijek da pronađe materijalno značajnu grešku ukoliko ona postoji. Ovakvi propusti mogu nastati usled kriminalne radnje ili greške, i smatraju se materijalno značajnim, ukoliko pojedinačno ili ukupno, mogu da utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa ISA standardima, mi sprovodimo profesionalno rasuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam kroz proces revizije. Mi takođe:

- identifikujemo i procjenjujemo rizike od materijalno značajne greške u finansijskim izvještajima, nastale usled kriminalne radnje ili greške, pripremamo i izvodimo revizijske procedure kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbijede osnovu za naše mišljenje. Rizik od neidentifikovanja materijalno značajne greške usled kriminalne radnje je veći nego usled greške, jer kriminalna radnja može da uključuje falsifikovanje, namjerne propuste, pogrešna tumačenja i zaobilaženje internih kontrola,
- stičemo razumijevanje internih kontrola značajnih za reviziju kako bi pripremili revizijske procedure prikladne okolnostima, ali ne sa svrhom izražavanja mišljenja o sistemu internih kontrola Društva,
- procjenjujemo adekvatnost usvojenih računovodstvenih politika i ispravnost računovodstvenih procjena od strane rukovodstva i sa njima povezanih obelodanjivanja,
- izvodimo zaključak o prikladnosti računovodstvenog sistema vođenog u skladu sa principom stalnosti poslovanja od strane rukovodstva. Takođe, na osnovu pribavljenih dokaza izvodimo zaključke o očuvanju načela stalnosti poslovanja i da li postoji njegova ugroženost. Ukoliko utvrdimo da postoji materijalno značajna nesigurnost u pogledu očuvanja ovog načela, obavezni smo da istaknemo u našem izvještaju pripadajuća objelodanjivanja u finansijskim izvještajima, ili, ako takva objelodanjivanja nisu prikladna, modifikujemo naše mišljenje po tom osnovu. Naši zaključci se temelje na pribavljenim revizijskim dokazima do datuma našeg izvještaja, ali budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati nemogućnost Društva da nastavi svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti,
- ocjenjujemo sveukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i pripadajuća objelodanjivanja, kao i da li finansijski izvještaji predstavljaju nastale transakcije i događaje na način koji ispunjava fer prezentaciju,
- komuniciramo sa licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, o planiranom obimu i vremenu vršenja revizije, kao i o značajnim nalazima revizije, uključujući značajne propuste u sistemu interne kontrole koje utvrdimo u toku revizije,
- takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite. Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u veoma rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopštavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog saopštavanja.

Izveštaj o ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, Društvo je obavezno da sastavi i objavi Izveštaj menadžmenta a Zakonom o reviziji je utvrđena obaveza eksternog revizora da izveštava revizorski odbor pravnog lica o ključnim pitanjima koja proizilaze iz revizije, a naročito o radu i propustima unutrašnje kontrole.

Izveštaj menadžmenta

Izvršili smo pregled Izveštaja menadžmenta. Menadžment Društva je odgovoran za pripremanje ovog izveštaja u skladu sa važećim propisima Crne Gore. Naša odgovornost je da ocijenimo da li je Izveštaj menadžmenta usklađen sa godišnjim finansijskim izveštajima za istu poslovnu godinu, da li postoje značajni pogrešni iskazi u tom izveštaju, te da li je izveštaj pripremljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

Naše procedure u vezi Izveštaja menadžmenta bile su ograničene na procenjivanje da li su finansijske informacije prikazane u tom izveštaju usklađene sa godišnjim finansijskim izveštajima i nisu uključivale pregled ostalih informacija uključenih u Izveštaj menadžmenta koje proizilaze iz nerevidiranih finansijskih ili drugih izveštaja.

Prema našem mišljenju, finansijske informacije prikazane u Izveštaju menadžmenta, po svim materijalno značajnim aspektima usklađene su sa finansijskim izveštajima na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2019. godine.

Na osnovu razumijevanja i poznavanja poslovanja Društva i njegovog okruženja stečenih tokom naše revizije, nismo ustanovili da postoje značajni pogrešni iskazi u Izveštaju menadžmenta.

Prema našem mišljenju, Izveštaj menadžmenta je pripremljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

Izjava o primjeni Kodekso korporativnog upravljanja

Izvršili smo pregled Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu ove izjave. Naša odgovornost je da izvršimo reviziju dijelova Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja iz člana 14. Zakona o računovodstvu.

Po našem mišljenju, informacije prikazane u navedenom dijelu Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja su u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa informacijama u Izveštaju menadžmenta.

Izveštaj revizorskom odboru o ključnim pitanjima koja proizilaze iz revizije

U skladu sa Zakonom o reviziji, naša odgovornost je da revizorski odbor Društva izvijestimo o ključnim pitanjima koja proizilaze iz revizije, a naročito o radu i propustima unutrašnje kontrole. Društvo nije izvršilo imenovanje revizorskog odbora, odnosno, Vlada Crne Gore, kao vlasnik kapitala Društva, nije još uvijek verifikovala predložene članove revizijskog odbora od strane Odbora direktora Društva. Stoga, zaključke i mišljenje o ključnim pitanjima koja proizilaze iz provedene revizije odnosno poseban izveštaj nijesmo bili u situaciji da dostavimo revizorskom odboru Društva i u vezi s tim ne izražavamo bilo kakve rezerve u našem revizorskom izveštaju.

U Podgorici, 27.03.2020. godine

MV Konsalt d.o.o. Podgorica

Ulica Slobode 26, Podgorica

Mia Vuković, izvršni direktor

Ilinka Vuković, ovlašćeni revizor

Licenca Ministarstva finansija Crne Gore 0042

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/

u periodu od 01.01.2019 do 31.12.2019 godine

BROJ ISKAZA: 56773/2019

Popunjava lice	
Matični broj: 02867940	Šifra djelatnosti: 5310
Popunjava: Vanja Milosevic	

Naziv: POŠTA CRNE GORE AKCIONARSKO DRUŠTVO PODGORICA
Sjedište: SLOBODE 1 , PODGORICA, CRNA GORA

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	I. POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201		16157481	16993038
60, 61	1. Prihodi od prodaje	202		15591331	15389267
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203			
630	3. Povećanje vrijednosti zaliha ucinaka	204			
631	4. Smanjenje vrijednosti zaliha ucinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		566150	1603771
	II. POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207		14781281	14507041
50	1. Nabavna vrijednost prodate robe	208		220583	177494
51	2. Troškovi materijala	209		838302	829879
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210		10305055	10196947
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211		575222	565230
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		2842119	2737491
	A. POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213		1376200	2485997
66	I. FINANSIJSKI PRIHODI	214		4911	7347
56	II. FINANSIJSKI RASHODI	215		1069	6605
	B. FINANSIJSKI REZULTAT (214 - 215)	216		3842	742
67, 68, 691 i 692	I. OSTALI PRIHODI	217		270622	261756
57, 58, 591 i 592	II. OSTALI RASHODI	218		1575644	2772275
	C. REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219		-1305022	-2510519
	D. REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220		75020	-23780
690 - 590	E. NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	221			
	F. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222		75020	-23780

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	G. DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223			
	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	224			
	2. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja	225			
	3. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu ucešća u kapitalu pridruženih društava	226			
	4. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	227			
	5. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228			
	H. PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229		-64038	45460
721	1. Tekuci porez na dobit	230			
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231		-64038	45460
	I. NETO REZULTAT (222+223-229)	232		10982	21680
	J. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	234			

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici

Dana 27.03.2020

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Vanja Milosevic

Milosevic Vanja

Odgovorno lice

M.P.

Bozidar Vuksanovic

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/

na dan _____ godine

BROJ ISKAZA: 56773/2019

Popunjava lice

Matični broj: 02867940

Šifra djelatnosti: 5310

Popunjava: Vanja Milosevic

Naziv: POŠTA CRNE GORE AKCIONARSKO DRUŠTVO PODGORICA

Sjedište: SLOBODE 1, PODGORICA, CRNA GORA

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A K T I V A				
00(dio)	A. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	001			
	B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	002		30465566	30386634
012	I. GOODWILL	003		311226	228412
01 bez 012	II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004			
	III. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005		30154340	30158222
020, 022, 023, 026, 027(dio), 028(dio), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		30154340	30158222
024, 027(dio), 028(dio)	2. Investicione nekretnine	007			
021, 025, 027(dio), 028(dio)	3. Biološka sredstva	008			
	IV. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009			
030, 031(dio), 032(dio), 039(dio)	1. Učešća u kapitalu	010			
031(dio), 032(dio)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011			
032(deo), 033 do 038, 039(dio)	3. Ostali dugorocni finansijski plasmani	012			
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013			
04	D. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014			
	E. OBRтна SREDSTVA	015		11905417	11679203
10 do 13,15	I. ZALIHE	016		177850	248964
	II. KRATKOROCNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	017		11727567	11430239
20, 21, 22 osim 223	I. Potraživanja	018		3540468	4596214

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
223	2. Potraživanja za više plaćeni porez na dobitak	019			0
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	020		370700	370700
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021		7472528	6386781
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022		343871	76544
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023		42370983	42065837
	PASIVA				
	A. KAPITAL (102 do 109)	101		38355570	38344588
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		35331033	35331033
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104			
330, 331 i 333	IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOZIVIH ZA PRODAJU	105		333740	342545
332 i 334	V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOZIVIH ZA PRODAJU	106			
34	VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107		2690797	2671010
35	VII. GUBITAK	108			
237	VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI	109			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I DUGOROCNE OBAVEZE (111+112)	110		597764	643204
40(dio)	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	111		597764	643204
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (113+114)	112			0
414, 415	1. Dugoročni krediti	113			
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	114			
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115		359797	295759
	D. KRATKOROCNA REZERVISANJA I KRATKOROCNE OBAVEZE (117+124)	116		3057852	2782286
	I. KRATKOROCNE OBAVEZE (118 do 123)	117		3057852	2782286
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	118		15624	25844
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	119			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	120		1818473	1535890
45, 46 i 49 osim 498	4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121		1223755	1214896
47, 48 osim 481	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122			

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123			5656
40(dio)	II. KRATKOROCNA REZERVISANJA	124			
	E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125		42370983	42065837

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici

Dana 27.03.2020

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Vanja Milosevic

Milosevic Vanja

Odgovorno lice

Bozidar Vuksanovic

Bozidar Vuksanovic

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

u periodu od 01.01.2019 do 31.12.2019 godine

BROJ ISKAZA: 56773/2019

Popunjava lice	
Matični broj: 02867940	Šifra djelatnosti: 5310
Popunjava: Vanja Milosevic	

Naziv: POŠTA CRNE GORE AKCIONARSKO DRUŠTVO PODGORICA
Sjedište: SLOBODE 1, PODGORICA, CRNA GORA

POZICIJA	Redni broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	16888133	15985950
1. Prodaja i primljeni avansi	302	16883440	15980432
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	4693	5518
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304		
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	15148448	14747713
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	4665138	4100432
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	10483018	10521057
3. Placene kamate	308	292	5353
4. Porez na dobitak	309		21115
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310		99756
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	1739685	1238237
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312		300000
1. Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	315		300000
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318	644960	1052096
1. Kupovina akcija i udjela (neto odlivi)	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320	644960	1052096
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I -II)	322	-644960	-752096
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323		

POZICIJA	Redni broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
I. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	325		
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	326		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327	9143	1029376
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	329		
3. Finansijski lizing	330	9143	20735
4. Isplacene dividende	331		1008641
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332	-9143	-1029376
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	1085582	-543235
E. GOTOVINA NA POCETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	6386781	6929081
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	335	218	2187
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	336	53	1252
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	7472528	6386781

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici
Dana 27.03.2020

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Vanja Milosevic

Milosevic Vanja

Odgovorno lice

Bozidar Vuksanovic

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

u periodu od 01.01.2019 do 31.12.2019 godine

Popunjava lice	
Matični broj: 02867940	Šifra djelatnosti: 5310
Popunjava: Vanja Milosevic	

Naziv: POŠTA CRNE GORE AKCIONARSKO DRUŠTVO PODGORICA
Sjedište: SLOBODE 1 , PODGORICA, CRNA GORA

BROJ ISKAZA: 56773/2019

Pozicija	OPIS	Red. broj	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Red. broj	Ostali kapital (rn 309)	Red. broj	Neuplaćen i upisani kapital (grupa 31)	Red. broj	Emisiona premija (rn 320)	Red. broj	Rezerve (rn 321, 322)	Red. broj	Revalorizacije rezerve (grupa 33)	Red. broj	Neraspoređena dobit (grupa 34)	Red. broj	Gubitak (grupa 35)	Red. broj	Otkupljene sop. akcije udjeli (rn 237)	Red. broj	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6+7+8-9-10)
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11
1	Stanje na početku perioda	401	35331033	410	0	419	0	428	0	437	0	446	349364	455	3750907	464	0	473	0	482	39431304
2	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	402	0	411	0	420	0	429	0	438	0	447	0	456	0	465	0	474	0	483	0
3	Korigovano početno stanje (r.br. 1+2)	403	35331033	412	0	421	0	430	0	439	0	448	349364	457	3750907	466	0	475	0	484	39431304
4	Neto promjene	404	0	413	0	422	0	431	0	440	0	449	-6819	458	-1079897	467	0	476	0	485	-1086716
5	Stanje na kraju perioda (r.br. 3+4)	405	35331033	414	0	423	0	432	0	441	0	450	342545	459	2671010	468	0	477	0	486	38344588
6	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	406	0	415	0	424	0	433	0	442	0	451	0	460	0	469	0	478	0	487	0
7	Korigovano početno stanje (r.br. 5+6)	407	35331033	416	0	425	0	434	0	443	0	452	342545	461	2671010	470	0	479	0	488	38344588
8	Neto promjene	408	0	417	0	426	0	435	0	444	0	453	-8805	462	19787	471	0	480	0	489	10982
9	Stanje na kraju perioda (r.br. 7+8)	409	35331033	418	0	427	0	436	0	445	0	454	333740	463	2690797	472	0	481	0	490	38355570

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici

Dana 27.03.2020

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Vanja Milošević

Milošević Vanja

Odgovorno lice

Božidar Vuksanović

Napomene uz finansijske izvještaje na 31.12.2019. godine

U Podgorici, mart 2020. godine

1. Djelatnost i organizacija

Pošta Crne Gore a.d. Podgorica (u daljem tekstu: Društvo) samostalna je organizaciona, ekonomska i poslovna cjelina, koja vrši svoju funkciju na cijeloj teritoriji Crne Gore. Osnovana je 31.12.1998. godine Odlukom Vlade Crne Gore, po posebnom programu transformacije Javnog preduzeća PTT Saobraćaja Crne Gore i Odlukom upravnog odbora JP PTT Saobraćaja Crne Gore o podjeli Preduzeća na Društvo sa ograničenom odgovornošću „Pošta Crne Gore“ i Akcionarsko društvo „Telekom Crne Gore“.

Podjela imovine, obaveza i kapitala izvršena je Diobenim bilansom JP PTT Saobraćaja Crne Gore, sa stanjem na dan 31.12.1998. godine.

Društvo „Pošta Crne Gore“ je registrovano kod Privrednog suda u Podgorici dana 31.12.1998. godine, što je upisano u Centralni registar ovog suda pod registarskim brojem Fi 5489/98. Usklađivanje sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. list RCG“, br. 6/02) upisano je u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici pod brojem 00731164/001.

Vlada Crne Gore, na sjednici od 17.11.2011. godine, donijela je Odluku o restrukturiranju Pošte Crne Gore d.o.o., („Sl. list Crne Gore“, br. 58/2011), promjenom organizacionog oblika u akcionarsko društvo. Navedenom odlukom predviđeno je da Pošta Crne Gore kao akcionarsko društvo, danom registracije kod CRPS-a, preuzme cjelokupnu imovinu, prava i obaveze utvrđene Odlukom o usvajanju Izvještaja o poslovanju Pošte Crne Gore d.o.o. u periodu januar - septembar 2011. godine.

U skladu sa navedenom odlukom Vlade Crne Gore, te u skladu sa Odlukom o osnivanju jednočlanog akcionarskog društva Pošta Crne Gore Podgorica („Sl. list Crne Gore“, br. 60/11), Rješenjem Privrednog suda u Podgorici od 02.02.2012. godine, Pošta Crne Gore d.o.o. Podgorica, nakon sprovedenog postupka restrukturiranja, promjenom oblika organizovanja iz društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo, brisana je iz evidencije Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici, što je upisano u CRPS pod Registarskim brojem 5-0073164/16 od 02.02.2012. godine.

Rješenjem o restrukturiranju, donijetim od strane Privrednog suda u Podgorici 02.02.2012. godine, izvršena je registracija osnivanja Pošte Crne Gore a.d. Podgorica, što je evidentirano u Centralni registar ovog suda pod Registarskim brojem 4-000938/001.

Društvo obavlja djelatnost u skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom (koji je usvojen 17. novembra 2011. godine na sjednici Vlade Crne Gore), odnosno u skladu sa odredbama Zakona o poštanskim uslugama („Sl. list CG“, br.57/2011), koji je u primjeni od 09.11.2011. godine.

Osnovna djelatnost Društva je djelatnost pošta - šifra 5310.

1. Djelatnost i organizacija - nastavak

Pošta Crne Gore posluje kao samostalni poslovni subjekat od aprila 1999. godine, kada je do tada jedinstveno preduzeće JP PTT saobraćaja Crne Gore podijeljeno na Poštu Crne Gore d.o.o. i Telekom Crne Gore a.d. Odlukom Vlade Crne Gore sa sjednice održane 17.11.2011. godine Pošta Crne Gore je restruktuirana u jednočlano akcionarsko društvo sa potpunim Državnim vlasništvom.

Rješenjem broj 02/3-1/2-12 od 08.02.2012. godine izvršen je upis Društva u Registar emitenata hartija od vrijednosti kod Komisije za hartije od vrijednosti, pod Registarskim brojem 523. Rješenjem Poreske uprave, Područna jedinica Podgorica, broj 30/31-11056-3 od 06.02.2012. godine, Društvo je upisano u Registar obveznika za PDV. Poreski identifikacioni broj Društva je 02867940.

Ukupan kapital Društva iznosi 35.331.033 €, podijeljene na 258.437 akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti 136,71042 €. Akcije su obične (redovne), akcije sa pravom glasa i glase na ime. Jedini akcionar Društva sa 100% vlasništva ukupnog broja akcija je Vlada Crne Gore.

Vlada Crne Gore kao osnivač ima ovlašćenja Skupštine akcionara.

Organi Društva su Odbor direktora i izvršni direktor. Odbor se sastoji od pet članova, koje imenuje i razrješava Vlada Crne Gore. Funkcija predsjednika Odbora direktora obavlja se profesionalno, dok članovi Odbora svoju funkciju obavljaju bez radnog angažovanja (honorarno). Odluke Odbora direktora izvršavaju sekretar i izvršni direktor Društva. Izvršnog direktora imenuje Odbor direktora na period od četiri godine.

Društvo kao svoj dan slavi „15. decembar“, dan kada je 1913. godine Pošta Crne Gore izdala prvu poštansku marku.

Sjedište Društva je u Podgorici, ulica Slobode br.1.

Tokom 2019. godine izvršene su sledeće promjene u CRPS:

- dana 11.10.2019. godine registrovana je promjena podataka i to: promjena upis zamjenika izvršnog direktora. Promjena je registrovana pod brojem 4-0009338/026,
- dana 14.10.2019. godine registrovana je promjena podataka i to: promjena revizora. Promjena je registrovana pod brojem 4-0009338/027

Statut Društva od 31.08.2017. godine - broj 07-523.

Djelatnost Društva:

- Pismo nosne usluge
- Paketske usluge
- Tiskovine

- Ekspres usluge
- Usluge kurirske službe
- Unutrašnji uputnički promet
- Međunarodni uputnički promet
- Usluge novčanog poslovanja
- Telegrafske usluge
- Telefonske usluge
- Direktna pošta
- Neadresirane pošiljke
- Web računi
- Usluge hibridne pošte
- Filatelija
- Post shop kao i
- Ostale usluge.

Društvo svoju djelatnost obavlja se kroz organizacione cjeline: 7 centara pošta (CP), Poštansko- logistički centar (PLC) i Direkciju, koju čini 7 Sektora, i to:

- Regionalni centar pošta Bar - za pošte na teritoriji opština Bar i Ulcinj;
- Regionalni centar pošta Budva - za pošte na teritoriji opština Budva i Kotor;
- Regionalni centar pošta Herceg Novi - za pošte na teritoriji opština Herceg Novi i Tivat;
- Regionalni centar pošta Podgorica - za pošte na teritoriji opština Podgorica, Tuzi, Danilovgrad i Cetinje;
- Regionalni Centar pošta Nikšić - za pošte na teritoriji opština Nikšić, Plužine, Šavnik, Žabljak i Pljevlja;
- Regionalni centar pošta Berane - za pošte na teritoriji opština Berane, Rožaje, Andrijevica, Petnjica, Plav i Gusinje;
- Regionalni centar pošta Bijelo Polje - za pošte na teritoriji opština Bijelo Polje, Mojkovac i Kolašin.

Pošta Crne Gore svoju djelatnost obavlja preko 157 pošta, od čega su 49 franšize.

Dostavnu mrežu Pošte čini 240 poštara i 34 dostavljača, koji svoju djelatnost obavljaju putem 44 dostavnih pošta. U navedenu mrežu nisu uračunate franšizne pošte.

Jedna pošta u prosjeku opslužuje 3.949 stanovnika, a površina koju pokriva jedna pošta je 88 km².

Korisnicima poštanskih usluga na raspolaganju je 168 poštanskih kovčezica i 1.157 poštanskih fahova.

Vlada Crne Gore je donijela Odluku broj 07-150 od 27.01.2017. godine o naknadama članovima Odbora direktora. Naknada za predsjednika Odbora direktora iznosi jednu prosječnu zaradu zaposlenih u Pošti u prethodnoj godini a naknada za članove iznosi 70 % prosječne zarade zaposlenih u Društvu u prethodnoj godini.

Odlukom Odbora direktora br. 00010-14709/5 od 28.11.2018. godine utvrđena je mjesečna zarada predsjednika Odbora direktora u visini od 3 prosječne neto zarade zaposlenih ostvarene u Pošti Crne Gore Ad.

Vlada Crne Gore je Rješenjem broj 07-5202/2 od 1.11.2018. godine razriješila članove Odbora direktora:

- Milan Martinović, (Predsjednik Odbora direktora)
- Dr. Jaho Pepić,
- Muamer Raščić,
- Aleksandar Ljumović i
- Branko Femić.

Vlada Crne Gore je Rješenjem broj 07-5206/2 od 1.11.2018. godine imenovala članove Odbora direktora:

- Mirsad Džudžević (Predsjednik Odbora direktora)
- Dr. Jaho Pepić,
- Milan Martinović
- Aleksandar Ljumović i
- Branko Femić.

Nova sindikalna organizacija Društva je upisana u Registar reprezentativnih sindikata 20.12.2010. godine u knjigu broj I, na strani 152, pod rednim brojem 152 kao interesna organizacija zaposlenih – članova sindikata. Ovlašćeni predsjednik je Vratnica Vesna.

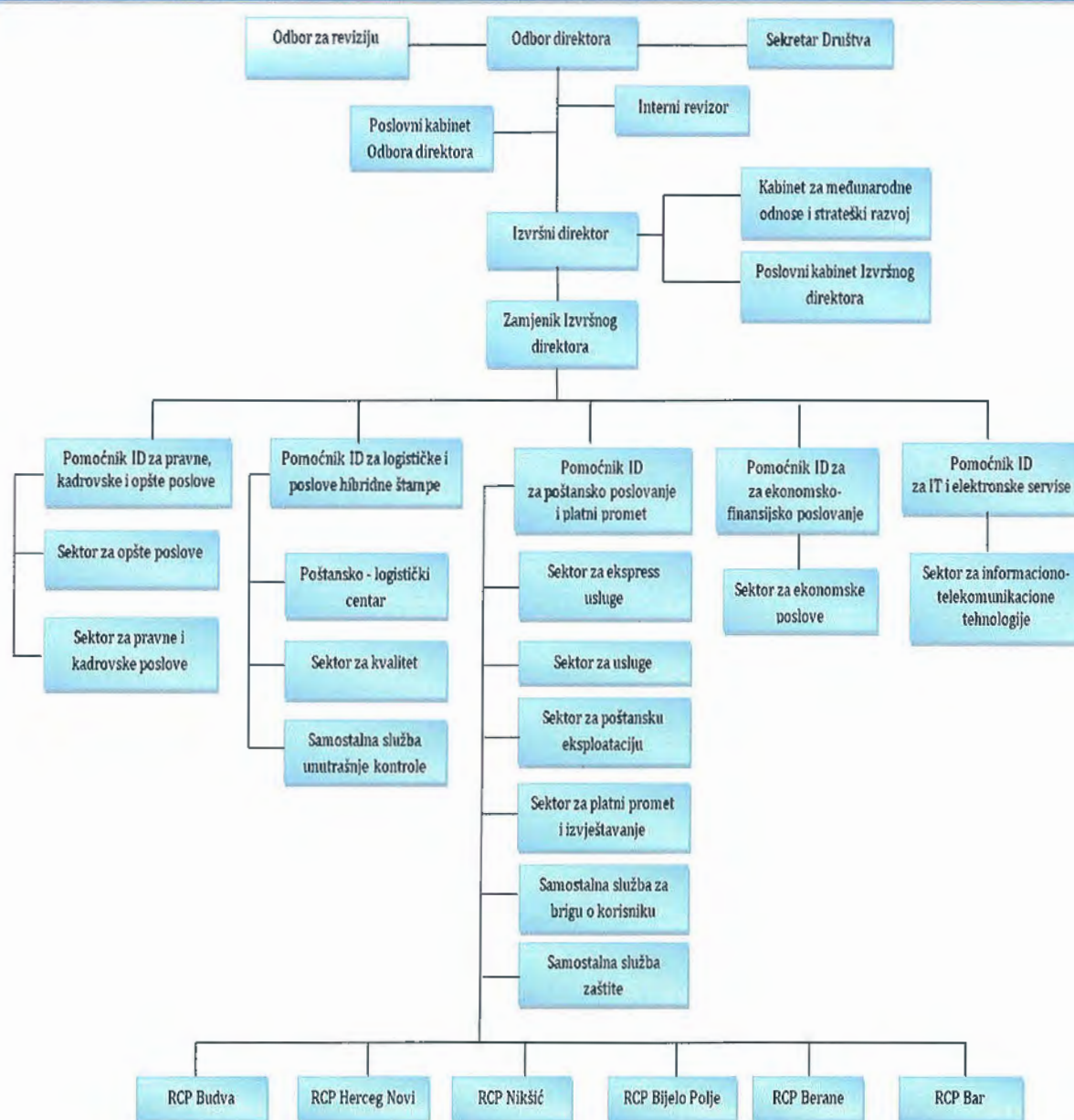
Društvo upošljava 645 zaposlenih na dan 31.12.2019. godine i to na neodređeno vrijeme, a 326 zaposlenih je angažovano na određeno vrijeme preko agencija za zapošljavanje (na dan 31.12.2018. godine broj zaposlenih je 669 i 269 angažovanih preko Agencije).

Finansijski iskazi su odobreni od strane izvršnog direktora, koji je i odgovoran za poslovanje Društva u 2019. godini, dana 27.03.2020. godine.

Za obavljanje platnog prometa u zemlji Društvo ima sledeće transakcione račune:

- Prva banka CG a.d. Podgorica 535-5360-04,
- Crnogorska Komercijalna banka a.d. Podgorica 510-109-04,
- NLB Montenegro banka 530-7105-38,
- Hipotekarna banka a.d. Podgorica 520000000087210059,
- Erste banka 540-3163-65,
- kao i devizne račune kod istih banaka.

Organizaciona struktura Društva data je u grafikonu koji slijedi:

Odbor direktora je donio Odluku broj 00010-5141/4 od 27.04.2018. godine o usvajanju Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji Društva broj 00010-5141/4-2. Odbor direktora je donio Odluku broj 00010-8840/4 od 6.07.2018. godine o ispravci Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji broj 00010-5141/4-2 od 27.04.2018. godine i broj 00010-7322/12-2 od 8.06.2018. godine. Ukupan broj izvršilaca je 885.

Izvršni direktor i predsjednik Nove sindikalne organizacije Društva su usvojili Kolektivni ugovor Društva broj 00020-822 od 28.01.2016. godine. Zarada zaposlnog u bruto iznosu se utvrđuje na sledeći način: startni dio + koeficijent složenosti (uvećan za minuli rad) x obračunska vrijednost koeficijenta. Obračunska vrijednost koeficijenta u bruto iznosu na dan potpisivanja ugovora iznosi 145 €. Koeficijenti složenosti su u rasponu od 1,6-5.

Aneks Kolektivnog ugovora je zaključen dana 7.11.2017. godine – broj 00020-16036. Član 1. Anex-a navodi: „obračunska vrijednost koeficijenta u bruto iznosu u Pošti Crne Gore na dan potpisivanja Ugovora iznosi 159,50 €. U slučaju negativnog poslovanja Pošte, obračunska vrijednost koeficijenta u bruto iznosu biće utvrđena na iznos od 145 € koji iznos je bio važeći prije potpisivanja ovog Anex-a.

Aneks Kolektivnog ugovora je zaključen dana 7.05.2018. godine – broj 00020-5371. Član 1. Anex-a navodi: „U Kolektivnom ugovoru Pošte Crne Gore a.d. Podgorica br.00020-822 od 28.01.2016. godine u članu 25 stav 3 mijenja se i glasi: Visina zarade za radna mjesta članovima menadžmenta, direktora sektora, direktora samostalnih službi u sastavu Poslovnog kabineta izvršnog direktora i direktora Regionalnih centara pošta utvrđuje se aktom izvršnog direktora Pošte Crna Gora a.d. Podgorica – Odluka broj 00020-5442 od 8.05.2018. godine o koeficijentima složenosti za radna mjesta članova menadžmenta, raspon koeficijenata od 7.05-9.65.(Odluka broj 00020-16022 od 7.11.2017. godine je bila na snazi do tada).

Odbor direktora je donio Odluku broj 00010-9789/11 od 30.07.2018. godine o izmjeni i dopuni Odluke o kriterijumima za ostvarivanje stimulativnog dijela zarade za zaposlene u Društvu – od 2% do 15 % u zavisnosti od visine ostvarenog mjesečnog rezultata poslovanja po zaposlenom.

Dana 31.05.2018. godine potpisan je Prilog Kolektivnog ugovora broj 00020-5371/3 od 31.05.2018. godine. Koeficijenti su u rasponu od 1.8-5.

Dana 06.03.2019. godine potpisan je Anex broj 00020-2852 Priloga Kolektivnog ugovora Pošte Crne Gore AD Podgorica br. 00020-5371/3 od 31.05.2018. godine. U članu 1. je navedeno da se vrši izmjena: kurir, šifra poslova 048, koeficijent složenosti 2,90.

Dana 01.07.2019. godine potpisan je Anex II broj 00020-8450/3 Priloga Kolektivnog ugovora Pošte Crne Gore AD Podgorica br. 00020-5371/3 od 31.05.2018. godine. U članu 1. je navedeno da se vrši izmjena: u tabelarnom prikazu pod rednim brojem 005 PR menadžer u koloni koeficijent briše „broj 5,0“.

Odbor direktora je donio Odluku o dopuni Odluke o utvrđivanju cijena komercijalnih poštanskih usluga i cijena ostalih usluga broj 00010-7322/4 od 8.06.2018. godine.

Odbor direktora je na sjednici održanoj dana 29.05.2019. godine usvojio Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Plan javnih nabavki za 2019. godinu - broj 00020-122 od 18.01.2019. godine predviđa ukupnu vrijednost javne nabavke 4.867.165 € od čega 3.293.046 € - robe, 346.997 € - radovi i 1.227.122 € - usluge. Odluka odbora direktora broj 00010-16231/5 od 27.12.2018. godine o usvajanju Plana javnih nabavki.

Plan javnih nabavki za 2019. godinu - broj 00020-122/2 od 26.03.2019. godine predviđa ukupnu vrijednost javne nabavke 4.867.165 € od čega 3.293.046 € - robe, 346.997 € - radovi i 1.227.122 € - usluge. Odluka odbora direktora broj 00010-3632/4 od 20.03.2019. godine.

Plan javnih nabavki za 2019. godinu - broj 00020-122/3 od 31.07.2019. godine predviđa ukupnu vrijednost javne nabavke 4.867.166 € od čega 3.293.046 € - robe, 331.998 € - radovi i 1.242.122 € - usluge. Odluka odbora direktora broj 00010-9811/7 od 29.07.2019. godine.

Uvidom u Izvještaj o svim realizovanim javnim nabavkama za 2019. godinu (brojevi 00020-2970 od 24.02.2020. godine, 00020-2970/2 od 24.02.2020. godine, 00020-2970/3 od 24.02.2020. godine) koji su podnešeni Ministarstvu finansija, Upravi za javne nabavke, ukupne javne nabavke:

- Izvještaj o sprovedenim postupcima i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, Obrazac A, ugovorena vrijednost sa porezom iznosi 1.580.203,19 € a procijenjena 1.681.999 €,
- Izvještaj o sprovedenim nabavkama male vrijednosti, Obrazac B, ugovorena vrijednost sa porezom iznosi 260.578,06 € i
- Izvještaj o sprovedenim hitnim nabavkama, Obrazac C, nije bilo sprovedenih hitnih nabavki.

Odbor direktora je 12.09.2017. godine donio Pravilnik za postupanje Pošte Crne Gore a.d. Podgorica prilikom sprovođenja postupka nabavke male vrijednosti – broj 00010-13643/4-2.

U skladu sa članom 30. Zakona o reviziji („Sl.list CG“ br.001/17 od 9.01.2017. godine) Odbor direktora je na sjednici održanoj dana 26.09.2017. godine donio Odluku o predlogu obrazovanja Revizorskog odbora Društva broj 00010-1403/4 sa predlogom Odluke za osnivača – Vladu Crne Gore. Na istoj sjednici Odbor direktora je donio Odluku o imenovanju Revizorskog odbora Društva broj 00010-14303/5 sa predlogom Odluke za Osnivača – Vladu Crne Gore. Navedena akta su dostavljena Ministarstvu ekonomije kao resornom ministarstvu Društva dana 10.10.2017. godine za Vladu Crne Gore. Do dana rada revizije nije imenovan Revizijski odbor Društva.

2. Osnova za sastavljanje finansijskih izvještaja

a) Osnova za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza

Finansijski iskazi zasnovani su na godišnjem računu sastavljenom u skladu sa važećim propisima Crne Gore i Međunarodnim računovodstvenim standardima, Zakonom o računovodstvu („Sl. list Crne Gore“, broj 052/16), Zakonom o reviziji RCG („Sl. list Crne Gore“, broj 001/17), Zakonom o porezu na dobit pravnih lica (Sl. list RCG, broj 12/02, 40/08, 086/09, 040/11, 014/12, 061/13 i 055/16) i Zakonom o PDV-u („Sl. list RCG“ broj 65/01, 12/02 (ispravke), 38/02, 72/02, 21/03, 76/05 i 16/07....050/17).

Društvo vodi poslovne knjige u skladu sa zakonskim propisima u Crnoj Gori važećim do 31.12.2019. godine.

Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore je u Crnoj Gori nadležan za profesionalno obrazovanje računovođa. Do datuma sastavljanja finansijskih iskaza za 2019. godinu izvršen je prevod zvaničnih tekstova MRS/MSFI objavljenih do 01. januara 2009. godine, i MSFI- 10, 11, 12 i 13, objavljenih do 01.01.2013. godine. Do datuma sastavljanja finansijskih iskaza za 2019. godinu nisu prevedene niti objavljene sve važeće promjene u standardima i tumačenja standarda. Nijesu prevedeni i objavljeni u Crnoj Gori MSFI 9, MSFI 15 i MSFI 16 i Društvo ih nije primijenilo u prezentaciji finansijskih izvještaja.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Finansijski iskazi sastavljeni su po načelu istorijskog troška, odnosno nabavne vrijednosti i cijene koštanja, modifikovanog po osnovu revalorizacije zemljišta i građevinskih objekata.

b) Koncept nastavka poslovanja

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, što podrazumijeva da će Društvo nastaviti svoje poslovanje i u budućnosti.

Podaci u Izvještaju za 2019. i 2018. godinu iskazani su u eurima.

3. Osnovne računovodstvene politike

Osnovne računovodstvene politike primijenjene prilikom sastavljanja godišnjeg računa za 2019. godinu su sljedeće:

(a) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna i bez materijalnog obilježja.

Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane MRS 38 Nematerijalna ulaganja, imaju korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke je veća od 300 €.

Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava uslove iz stava 2 ovog člana priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Početno mjerenje nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja.

Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nematerijalnih ulaganja vrši se po troškovnom modelu iz MRS 38 Nematerijalna ulaganja, odnosno po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja, umanjenoj za ispravke vrijednosti po osnovu kumulirane amortizacije i obezvrijeđenja.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja koja podliježu amortizaciji vrši se primjenom proporcionalnog metoda u roku od pet godina osim ulaganja čije je vrijeme utvrđeno ugovorom, kada se otpisivanje vrši u rokovima koji proističu iz ugovora.

Za nematerijalna ulaganja sa neograničenim vijekom trajanja ne obračunava se amortizacija.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja, umanjena za preostalu vrijednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na nematerijalno ulaganje nakon njegove nabavke ili završetka, uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana i ako je vrijednost naknadnog izdatka veća od 300 €. Naknadni izdatak koji ne zadovoljava navedene uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kome je nastao.

Za naknadni izdatak koji uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja koriguje se nabavna vrijednost.

(b) Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se i podliježu amortizaciji materijalna sredstva koja ispunjavaju uslove propisane MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, čiji korisni vijek trajanja je duži od godinu dana.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

Ukoliko materijalno sredstvo ne ispunjava uslove is stava 1 ovog člana priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Početno mjerenje nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjavaju uslove za priznanje kao stalno sredstvo, vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja.

U nabavnu vrijednost, odnosno cijenu koštanja nekretnina, postrojenja i opreme uključuju se i troškovi kamata koji su nastali po osnovu izgradnje ili nabavke tih sredstava ako su ispunjeni uslovi za primjenu dopuštenog alternativnog postupka iz MRS 23 Troškovi pozajmljivanja i člana 41 ovog Pravilnika.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po modelu revalorizacije.

Nekretnine, postrojenja i opremu treba iskazati po procijenjenoj vrijednosti izvršenoj od strane nezavisnih ovlašćenih procjenjivača sa licencom a u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Učestalost revalorizacije zavisi od kretanja fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i vrši se u slučajevima kada njihova neto sadašnja vrijednost materijalno značajno odstupa od fer vrijednosti sredstva na dan bilansa stanja.

Prilikom revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme revalorizuju se sve nekretnine, postrojenja i oprema koja pripadaju istoj grupi.

Efekti revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme po poštenoj vrijednosti knjiže se srazmjerno i na nabavnoj i na ispravci vrijednosti (Alternativa: Efekti revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme po poštenoj vrijednosti knjiže se tako da se ispravka vrijednosti eliminiše, odnosno svede na nulu, i time se nabavna vrijednost svede na poštenu vrijednost).

Revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme se vrši onoliko redovno koliko je dovoljno da se iskazana knjigovodstvena vrijednost ne razlikuje značajno od vrijednosti koja bi se utvrdila da je primijenjen postupak iskazivanja po poštenoj (fer) vrijednosti na dan bilansa stanja. Učestalost revalorizovanja zavisi od promjena fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme koje se revalorizuju. Kada se fer vrijednosti revalorizovanog sredstva bitno razlikuje od njegove knjigovodstvene vrijednosti, potrebna je dalja revalorizacija. Kod onih nekretnina, postrojenja i opreme kod kojih su kretanja fer vrijednosti neznatna i materijalno neznatna, nije potrebno vršiti često revalorizovanje. Umjesto toga, dovoljno je da se stavke nekretnina, postrojenja i opreme revalorizuju na svakih pet godina.

Prilikom revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme revalorizuju se sve nekretnine, postrojenja i oprema koja pripadaju istoj grupi. Efekti revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme po poštenoj vrijednosti knjiže se srazmjerno i na nabavnoj i na ispravci vrijednosti. (Alternativa: efekti revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme po poštenoj vrijednosti knjiže se tako da se ispravka vrijednosti eliminiše, odnosno svede na nulu, i time se nabavna vrijednost svede na poštenu vrijednost).

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

Revalorizaciona rezerva stvorena po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme prenosi se na neraspoređenu dobit najkasnije na dan otuđenja sredstva. U toku vijeka upotrebe sredstva, sa njegove revalorizacione rezerve prenosi se na neraspoređenu dobit ranijih godina iznos koji odgovara razlici između obračunate godišnje amortizacije i amortizacije koja bi bila obračunata da je za to sredstvo primijenjen troškovni model. Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme vrši se primjenom proporcionalnog (linearnog) metoda.

Nakon početnog priznavanja nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, u skladu sa MRS 16 "Nekretnine, postrojenja i oprema".

Vrijednost novog dijela stavke nekretnina, postrojenja i opreme uključuje se u nabavnu vrijednost nakon isknjižavanja zamijenjenog dijela. Odstranjeni dio se rashoduje po procijenjenoj vrijednosti ako nije moguće utvrditi njegovu knjigovodstvenu vrijednost. Naknadni troškovi, troškovi zamjene djelova postrojenja i opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), troškovi značajnih adaptacija, remonta i generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti postrojenja i opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina, postrojenja i opreme: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme i postrojenja, smatraju se rashodom perioda u kome su nastali.

Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima radi obavljanja djelatnosti priznaju se i iskazuju se na posebnom računu kao osnovna sredstva pod uslovom da su ispunjeni uslovi za priznavanje iz stava 1 ovog člana. Amortizacija ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima vrši se na osnovu procijenjenog vijeka korišćenja koji je utvrđen ugovorom sa vlasnikom tih sredstava.

Prilikom prodaje ili rashodovanja revalorizovanih nekretnina, postrojenja i opreme pozitivan efekat revalorizacije koji ostaje kao revalorizaciona rezerva datog sredstva se prenosi direktno na neraspoređenu dobit odnosno akumulirani gubitak. Prenos sa revalorizacionih rezervi vrši se i u slučaju kada se sredstvo rashoduje. U skladu sa mišljenjem Poreske uprave, revalorizacija nekretnina i opreme ne iziskuje usklađivanje poreske osnovice sredstva u prijavi poreza na dobit.

Nekretnine, postrojenja i oprema nabavljene nakon procjene treba iskazati po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost sredstava, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje nekretnina, postrojenja i opreme knjiži se u korist ostalih prihoda. Neotpisana vrijednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava se knjiži na teret ostalih rashoda.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se na nabavnu, odnosno procijenjenu vrijednost umanjenu za procijenjeni iznos rezidualne vrijednosti, proporcionalnim metodom, primjenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

Amortizacija se obračunava počevši od narednog mjeseca za novonabavljene nekretnine, postrojenja i opremu, odnosno obračunom na vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, utvrđenu krajem prethodne godine, za ostale nekretnine i opremu.

Stope amortizacije koje su u primjeni su:

Sredstva

	Stopa amortizacije (u %)
Građevinski objekti od betona	1 - 12
Montažni objekti	1,90 - 20
Transportna sredstva	5-20
Oprema (računari, štampači,...)	4 - 20
Alati i sredstva za rad	10
Kancelarijski namještaj	6,66 - 10
Protivpožarna sredstva	20
Inventar	20

U skladu sa članom 13. Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Sl.list CG br. 80/2004 i 40/2008...055/16) obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za sva ostala osnovna sredstva primjenom degresivnog metoda za cijelu godinu bez obzira na datum aktiviranja.

(b) 1 Obezvrijeđenje vrijednosti imovine

Društvo na dan bilansa stanja procjenjuje da li postoje bilo kakve indicije da je vrijednost nekog sredstva umanjena. U slučaju da postoje takve indicije, procjenjuje se nadoknadiiva vrijedost imovine za takvo sredstvo, kako bi se utvrdio iznos obezvrijeđenja. Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadiive vrijednosti. Nadoknadiiva vrijednost je fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili upotrebna vrijednost, zavisno od toga koja je od te dvije vrijednosti veća.

Obezvrijeđenje se priznaje kao rashod tekućeg perioda, osim kada se sredstvo vodi po revalorizovanoj vrijednosti, kada se umanjenje vrijednosti tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve.

Ako se kasnije poništi obezvrijeđenje, knjigovodstvena vrijednost sredstva se povećava do promijenjene procjene nadoknativog iznosa, ali ne iznad knjigovodstvenog iznosa koji bi bio utvrđen da gubitak od umanjenja vrijednosti nije bio priznat u ranijim godinama.

Poništenje obezvrijeđenja se prikazuje kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrijeđenja tretira kao povećanje revalorizacione rezerve.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

(c) Alat i sitan inventar

Kao stalno sredstvo priznaju se i podliježu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana.

Sredstva alata i inventara koja ne zadovoljavaju uslove iz stava 1. ovog člana iskazuju se kao obrtna sredstva (zalihe).

(d) Rezervni djelovi

Kao stalno sredstvo priznaju se rezervni djelovi, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i ima značajnu vrijednost sredstva u koje se ugrađuje.

Sredstva alata i sitnog inventara, za koje ovim pravilnikom nije propisana stopa amortizacije, iskazuju se kao oprema na posebnom analitičkom kontu (alat i inventar za potrebe sektora tehnike).

Rezervni djelovi koji ne zadovoljavaju uslove iz stava 1 ovog člana, prilikom ugradnje, iskazuju se kao obrtna sredstva (zalihe).

(e) Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina društva je nekretnina (zemljište ili zgrada - ili dio zgrade) koja se drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja ili radi uvećanja kapitala, ili radi i jednog i drugog.

Početno mjerenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Nabavna vrijednost kupljene investicione nekretnine čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava uslove iz stava 3. ovog člana iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kom je nastao.

Nakon početnog priznavanja investiciona nekretnina se iskazuje po poštenoj (fer) vrijednosti.

Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promjene fer vrijednosti investicione nekretnine priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

Investicione nekretnine ne podliježu obračunu amortizacije.

(f) Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao sredstvo namijenjeno prodaji u skladu sa MSFI 5 Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju ako se njegova knjigovodstvena vrijednost može prvenstveno povratiti kroz prodajnu transakciju, a ne kroz nastavak korišćenja.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

Da bi sredstvo bilo priznato kao stalno sredstvo namijenjeno prodaji, pored uslova iz stava 1. ovog člana koji proističe iz definicije tog sredstva, potrebno je da budu ispunjeni još i sledeći uslovi:

- sredstvo mora biti dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju,
- prodaja sredstva mora biti jako vjerovatna u roku od jedne godine od dana priznavanja kao sredstva namijenjenog prodaji. Ovaj uslov podrazumijeva da se sačini plan prodaje ili donese odluka o prodaji sredstva i da se započne sa traženjem kupaca (javna prodaja, neposredni pregovori sa potencijalnim kupcima...)

Stalno sredstvo koje je priznato kao stalno sredstvo namijenjeno prodaji mjeri se (iskazuje) po nižem iznosu od: knjigovodstvene vrijednosti i fer (poštene) vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrijednost je sadašnja vrijednost iskazana u poslovnim knjigama.

Fer (poštena) vrijednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmijenjeno, tj. tržišna vrijednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva i koji ne obuhvataju finansijske troškove i troškove poreza na prihod. Odmjeravaju se prema sadašnjoj visini, a ne prema visini koja se očekuje u momentu buduće prodaje.

(g) Dugoročni finansijski plasmani

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i učešća u kapitalu drugih pravnih lica i dugoročne hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. Takođe, u okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se dugoročni krediti, hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja i ostali i dugoročni plasmani.

Navedeni plasmani predstavljaju finansijska sredstva koja se prilikom početnog priznavanja mjere po njihovoj nabavnoj vrijednosti, koja predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je data za njih. Transakcioni troškovi uključuju se u početno mjerenje svih finansijskih sredstava.

Dugoročne hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se početno odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. U nabavnu vrijednost se uključuju transakcioni troškovi nabavke. Nakon početnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se na dan bilansa stanja odmjeravaju po fer vrijednosti. Nerealizovani dobici i gubici koji proisteknu iz promjena u fer vrijednosti hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju iskazuju se u okviru kapitala. Fer vrijednost ulaganja se zasniva na važećim cijenama ponude. Kada se hartije od vrijednosti raspoložive

3. Osnovne računovodstvene politike – nastavak

za prodaju otuđe, kumulirane korekcije poštene vrijednosti priznate u okviru kapitala knjiže se u bilansu uspjeha kao dobiti ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti.

Društvo na svaki datum bilansiranja procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da je došlo do obezvrijeđenja nekog finansijskog ulaganja. U tom slučaju kumulirani gubitak koji je bio priznat u okviru kapitala, knjiži se u okviru bilansa uspjeha, bez obzira što se dati finansijski plasman ne isknjižava iz bilansa stanja.

(h) Zalihe

Zalihe su sredstva koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namijenjena su za prodaju ili u obliku materijala ili pomoćnih sredstava koja se troše u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga. Zalihe obuhvataju osnovni i pomoćni materijal, koji će biti iskorišćen u procesu proizvodnje. Zalihe se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MRS 2 Zalihe.

Zalihe poštanskih maraka i vrijednosnica u Depou maraka i vrijednosnica se u poslovnim knjigama evidentiraju po prodajnoj vrijednosti uz istovremeno iskazivanje razlike u cijeni, a bilansiraju se po nabavnoj cijeni.

(i) Zalihe materijala

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mjere se po nabavnoj vrijednosti ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža.

Zalihe materijala koji je proizveden kao sopstveni učinak Društva mjere se po cijeni koštanja ili po neto prodajnoj vrijednosti ako je niža. Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Troškovi nabavke materijala obuhvataju nabavnu cijenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje preduzeće može naknadno da povрати od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Procjenu neto prodajne vrijednosti materijala vrši posebna komisija koju obrazuje Izvršni direktor. Obračun izlaza zaliha materijala vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene. Utvrđivanje prosječne ponderisane cijene vrši se posle svakog novog ulaza materijala.

(j) Zalihe robe

Zalihe robe mjere se po nabavnoj vrijednosti ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža. Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje preduzeće može

3. Osnovne računovodstvene politike – nastavak

naknadno da povрати od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Neto prodajna vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu vrijednost umanjenu za procijenjene troškove prodaje.

Utvrdjivanje neto prodajne vrijednosti vrši se za svaku stavku zaliha robe posebno. Obračun izlaza zaliha robe vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene.

(k) Finansijski instrumenti i odmjeravanja

Društvo zaključno sa 31.12. klasifikuje, priznaje, prestaje da priznaje i vrednuje svoja finansijska sredstva u skladu sa MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeljeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih sredstava u momentu inicijalnog priznavanja i to na tekuća sredstva (rok dospeljeća do 12 mjeseci) i na dugoročna sredstva (rok dospeljeća duži od 12 mjeseci).

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Društvo od datuma 01.01.2019. godine, klasifikuje, priznaje, prestaje da priznaje i vrednuje finansijska sredstva u skladu sa smjernicama MSFI 9 Finansijski instrumenti.

(l) Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca po osnovu prodaje robe i usluga.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospeljeća, odnosno prodaje do godinu dana od dana sastavljanja finansijskih iskaza.

Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture. Kratkoročna potraživanja se sastoje od potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i ostalih potraživanja. Potraživanja od kupaca su iskazana po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste, kao i za ispravku vrijednosti koja je zasnovana na procjeni naplativosti pojedinačnog potraživanja.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

Sva potraživanja koja su u kašnjenju, kao i za sva ostala potraživanja za koja se procijeni da su nenaplativa, formira se ispravka vrijednosti. Indirektan otpis, odnosno ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda preko računa ispravke vrijednosti vrši se u iznosu od 100% kod potraživanja od kupaca kod kojih je od roka za naplatu prošlo najmanje 12 mjeseci, izuzev za potraživanja po specifičnim osnovama (potraživanja iz inostranstva), u roku 24 mjeseca.

Obezbjeđivanje tj. ispravka vrijednosti potraživanja koja su u kašnjenju a kod kojih je od roka za naplatu prošlo manje od 12 mjeseci i potraživanja po specifičnim osnovama (univerzalni servis i drugo) vrši se na osnovu analiza i procjena naplativosti potraživanja sprovedenih od strane stručne komisije Preduzeća, primjenom principa opreznosti. Posebno se vrše analize i procjene naplativosti ovih potraživanja za:

- Potraživanja od komercijalnih kupaca u zemlji i inostranstvu,
- Potraživanja od kupaca koji su državni organi i budžetski korisnici,
- Posebna potraživanja tj. potraživanja po specifičnim osnovama.

Stručna komisija Društva, na dan izvještavanja, na osnovu objektivnog dokaza obezbjeđenja potraživanja i ranijeg iskustva sa naplatama utvrđuje procenat umanjenja vrijednosti potraživanja kod kojih je od roka za naplatu prošlo manje od 12 mjeseci i potraživanja po specifičnim osnovama. Knjigovodstvena vrijednost potraživanja se umanjuje preko računa ispravke vrijednosti. Kada se za potraživanje, za koje je prethodno priznat trošak (gubitak) po osnovu umanjenja vrijednosti, ustanovi da je nenaplativo, vrši se direktan otpis. Naknadna naplata prethodno otpisanih potraživanja se evidentira kao prihod u korist bilansa uspjeha u periodu naplate.

Direktan otpis potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda vrši se ukoliko je nenaplativost izvjesna i dokumentovana, tj. ako preduzeće nije uspjelo sudskim putem da izvrši njihovu naplatu ili je iznos potraživanja manji od troškova koji bi nastali kao posljedica sudskog procesa, a potraživanje je prethodno bilo uključeno u prihode preduzeća. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca na predlog Komisije za popis donosi Odbor direktora preduzeća. Efekti promjene vrijednosti finansijskih plasmana i hartija od vrijednosti se iskazuju u skladu sa smjernicama MRS/MSFI.

(I) 1. Potraživanja iz inostranstva

Period naplate kod potraživanja iz inostranstva je utvrđen međunarodnim protokolom koji podrazumijeva redovnu valutu od 24 mjeseca, odnosno navedena valuta se tretira kao redovna naplata u istoj kategoriji u kojoj se tretira dospjeće do 12 mjeseci. Potraživanja iz inostranstva se u navedenom smislu tretiraju kao specifična kategorija čija se naplata po unaprijed definisanoj utvrđenoj proceduri sprovodi i verifikuje kao redovna naplata u definisanom roku.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

(m) Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani i hartije od vrijednosti kojima se trguje iskazuju se po amortizovanoj vrijednosti, ne uzimajući u obzir namjeru preduzeća da ih drži do roka dospelja. Ti plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospelja.

Hartije od vrijednosti kojima se trguje, odnosno koje su kupljene radi dalje prodaje iskazuju se po fer (tržišnoj) vrijednosti. Efekti promjene fer (tržišne) vrijednosti obuhvataju se kao rashodi i prihodi perioda.

(n) Obaveze

Obavezama se smatraju dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju u roku od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovorenu obavezu:

- a) predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom društvu, ili
- b) razmjene finansijskih instrumenata sa drugim preduzećem pod potencijalno nepovoljnim uslovima.

Dugoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju za plaćanje u periodu dužem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Dio dugoročnih obaveza koji dospijeva za plaćanje u periodu kraćem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja iskazuju se kao kratkoročne obaveze.

Prilikom početnog priznavanja Društvo mjeri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je primljena za nju. Transakcioni troškovi se uključuju u početno mjerenje svih finansijskih obaveza.

Nakon početnog priznavanja Društvo mjeri sve finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti, osim obaveze koje se drže radi trgovanja i derivata koji predstavljaju obaveze koje mjeri po poštenoj vrijednosti.

Obaveze u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom procjenjuju se na dan sastavljanja finansijskih izvještaja po srednjem kursu strane valute na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Razlike koje se tom prilikom obračunaju obuhvataju se kao rashodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnanja i sl. vrši se direktnim otpisivanjem.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

(o) Državna pomoć

Prema standardu MRS 20, računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći, postoje dva pristupa računovodstvenog obuhvatanja državnih davanja:

- kapitalni pristup, po kome se davanje direktno knjiži u korist kapitala,
- prihodni pristup, prema kom se davanje knjiži u korist prihoda u toku jednog ili više perioda.

Državna davanja koja su primljena za pokriće rashoda ili gubitaka koji su već nastali, ili radi pružanja direktne finansijske podrške preduzeću nezavisno od eventualnih rashoda se u skladu sa standardom MRS 20, priznaju kao prihod u periodu u kome su državna davanja primljena.

Državna davanja koja su primljena u vidu novčanih sredstava za pokriće rashoda koji će tek nastati u narednom periodu, evidentiraju se kao odloženi prihod (pasivna vremenska razgraničenja).

Zavisno od toga da li je državna pomoć definisana kao povratna ili nepovratna, preduzeće se odlučuje koji će od dva gore pomenuta modela koristiti, a u napomenama uz finansijske iskaze objelodanjuju se sve informacije u skladu sa MRS 20.

(p) Porez na dobit i odloženo oporezivanje

Obaveza poreza na dobit računovodstveno se evidentira kao zbir tekućeg i odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obračunatog poreza na dobit za plaćanje, koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobit, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode obaveza za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Odloženi porez na dobit se utvrđuje primjenom poreskih stopa koje su na snazi na dan bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

U finansijskim izvještajima obavezno se vrši prebijanje odloženih poreskih sredstava i obaveza

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

(r) Dugoročna rezervisanja

Dugoročno rezervisanje priznaje se kada:

- a) Društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
- b) postoji izvjesnost odliva resursa koji će uslijediti povodom izmirenja obaveze, i
- c) iznos obaveza može pouzdano da se procijeni.

Ukoliko nijesu ispunjeni ovi uslovi rezervisanje se ne priznaje.

Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, rezervisanja za zadržane kaucije i depozite, rezervisanja za troškove restrukturiranja preduzeća, rezervisanja za penzije u skladu sa MRS 19 i ostala dugoročna rezervisanja za pokriće obaveza (pravnih ili stvarnih), nastalih kao rezultat prošlih događaja, za koje je vjerovatno da će izazvati odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi, radi njihovog izmirenja i koji se mogu pouzdano procijeniti (npr. sporovi u toku), kao i rezervisanje za izdate garancije i druga jemstva.

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike prate se po vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje vrši se u korist prihoda. Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke. Mjerenje rezervisanja vrši se u iznosu koji je priznat kao rezervisanje i on predstavlja najbolju procjenu izdatka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Rezervisanja se ispituju na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

Tamo gdje je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se očekuje da će biti potreban za izmirenje obaveze. Zbog vremenske vrijednosti novca, rezervisanja u vezi sa odlivima koji nastaju odmah poslije dana bilansa stanja štetnija su od onih gdje odlivi gotovine u istom iznosu nastaju kasnije. Rezervisanja se, dakle, diskontuju, tamo gdje je učinak značajan.

Diskontna stopa je stopa prije oporezivanja koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizika specifičnih za obavezu. Diskontna stopa ne odražava rizike za koje su procjene budućih tokova gotovine korigovane.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

(s) Prihodi

Društvo prihode zaključno sa 31.12. priznaje u skladu sa MRS 18 Prihodi.

Prihodi od prodaje i pružanja usluga

Prihodi od prodaje proizvoda/usluga i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima/uslugama i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrijednost.

Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrijednost.

Prihodi po osnovu međunarodnog poštanskog saobraćaja se evidentiraju na obračunskoj osnovi. Potraživanja i obaveze iz međunarodnog obračuna čija se realizacija odvija preko kliringa se ne evidentiraju u poslovnim knjigama Pošte, već se samo evidentira neto efekat priliva/odliva po osnovu kliringa po osnovu međunarodnog poštanskog saobraćaja. Potraživanja i obaveze čija se realizacija odvija van kliringa se evidentiraju u poslovnim knjigama Pošte na osnovu specifikacija Sektora za poštansku eksploataciju i prodaju.

Prihodi od aktiviranja učinaka:

U okviru prihoda od aktiviranja učinaka i robe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva i za materijal.

(t) Finansijski i ostali prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika, dividendi i ostali finansijski prihodi. Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspjeha perioda na koji se odnose.

U okviru ostalih prihoda iskazuju se prihodi od dotacija, subvencija i ostalih izvora i dobici po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine, kao i ostali prihodi.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

(u) Rashodi (poslovni, finansijski i ostali)

Rashodi se priznaju u bilansu uspjeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi:

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrijednost prodate robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi:

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode. Rashodi kamate obuhvataju kamatu obračunatu na primljene kredite i ostale kamatonosne obaveze, koja se evidentira u bilansu uspjeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi:

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu prodaje hartija od vrijednosti i učešća u kapitalu pravnih lica, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvređenja imovine, negativni efekti vrijednosnih usklađivanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, zaliha, hartija od vrijednosti i potraživanja u skladu sa računovodstvenim politikama Pošte i ostali razni rashodi.

(v) Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja

Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja u skladu sa MRS 23 "Troškovi pozajmljivanja", priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali, osim u mjeri u kojoj su kapitalizovani. Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja direktno pripisani sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojim je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za upotrebu), kapitalizuju se kao dio nabavne vrijednosti ili cijene koštanja tog sredstva.

Kapitalizacija kamate i drugih troškova pozajmljivanja vrši se u skladu sa MRS 23 Troškovi pozajmljivanja. Samo troškovi pozajmljivanja koji su nastali u periodu od početka ulaganja u sredstvo koje se kvalifikuje do završetka svih aktivnosti potrebnih za njegovu upotrebu ili prodaju, mogu da se uključe u nabavn

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

vrijednost tog sredstva. Troškovi pozajmljivanja nastali prije i poslije perioda kapitalizacije priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

(w) Naknadno ustanovljene greške

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka vrši se preko računa neraspoređene dobiti iz ranijih godina, odnosno nepokrivenog gubitka ranijih godina, na način utvrđen MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

MRS 8 izričito zahtijeva da se materijalne (značajne) greške koje se otkriju tek nakon objavljivanja finansijskih izvještaja, ispravljaju u finansijskim izvještajima godine u kojoj je otkrivena greška i to tako što se koriguju uporedni podaci (podaci za prethodnu, odnosno prethodne godine).

„Materijalna (značajna) greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na ranije periode, ne može uticati na poslovni rezultat tekućeg perioda. Takva greška se u knjigovodstvu ispravlja u početnom stanju godine u kojoj je otkrivena, i to tako što se knjiži na teret ili u korist neraspoređene dobiti (ili gubitka) ranijih godina“, a u napomenama uz finansijske izvještaje opisuje se priroda greške.

Ako je greška nastala u periodu prije perioda na koji se odnose uporedni podaci, onda se koriguju početna stanja u uporednim podacima.

Naknadno ustanovljene greške koje nijesu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kome su identifikovane.

Materijalno značajnom greškom smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama veća od 1,5% ukupnih prihoda. Naknadno ustanovljene greške koje nijesu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kome su identifikovane.

(x) Događaji nakon datuma Bilansa stanja

Za materijalno značajne efekte poslovnih događaja koji nastaju u periodu od datuma bilansa stanja do datuma objelodanjivanja finansijskih izvještaja, a koji su u direktnoj vezi sa stanjem bilansnih pozicija koje postoje na datum bilansa stanja, vrši se korekcija prethodno priznatih iznosa u finansijskim izvještajima na dan bilansa.

Za efekte poslovnih događaja koji nastaju u periodu od datuma bilansa stanja do datuma objelodanjivanja finansijskih izvještaja, koji se odnose na okolnosti koje nijesu postojale na datum bilansa stanja, ne vrši se prilagođavanje iznosa priznatih na datum bilansa stanja, već se u napomenama uz finansijske izvještaje vrši objelodanjivanje prirode događaja i procjene njihovih finansijskih efekata.

Društvo vrši objelodanjivanje i prilagođavanje godišnjeg finansijskog izvještaja događajima koji nastaju u periodu od datuma Bilansa stanja do datuma odobrava-

3. Osnovne računovodstvene politike – nastavak

nja objelodanjenog finansijskog izvještaja. Događaji se odnose na:

- pravosnažna sudska rješenja prema potraživanjima i obavezama;
- greške otkrivene kod priznatih iznosa u finansijskim izvještajima i sl.

Objelodanjivanje se vrši u finansijskim izvještajima koji se usvajaju od strane Odbora direktora, a u skladu sa Statutom.

(y) Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja

Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja preduzeća u skladu sa MRS 21, Efekti promjena deviznih kurseva, je EURO.

Poslovne promjene iskazane u stranoj valuti preračunavaju se u euro po srednjem kursu Centralne banke Crne Gore, na dan poslovne promjene.

Prihodi i rashodi od realizovanih kursnih razlika prikazuju se kao posebna stavka u bilansu uspjeha.

(z) Porez na dobit

Porez na dobitak obračunava se i plaća u skladu sa propisima Crne Gore:

- Zakon o porezu na dobit (»Sl. list RCG« br. 65/01 do 80/04 i »Sl. list CG« br. 40/08 do 55/16);
- Pravilnik o obliku i sadržini poreske prijave za utvrđivanje poreza na dobit pravnih lica (»Sl. list CG«, br. 08/09 do 78/17);
- Pravilnik o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije (»Sl. list CG«, br. 28/02).

Porez na dobitak plaća se po proporcionalnoj stopi koja iznosi 9% od poreske osnovice. Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Preduzeća iskazane u Bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda po odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Gubitak iz tekućeg perioda može se koristiti za smanjenje oporezive dobiti iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina. Odložene poreske obaveze (odložena poreska sredstva) predstavljaju poreske efekte koji nastaju usljed različitog načina utvrđivanja računovodstvene i oporezive dobiti. Odloženi porez utvrđuje se primjenom važeće ili očekivane poreske stope na oporezive privremene razlike.

3. Osnovne računovodstvene politike – nastavak

(q) Zarada po akciji

Pošta izračunava i objelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se dijeljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija.

(xy) Objelodanjivanje povezanih strana/lica

Pošta transakcije sa povezanim licima objelodanjuje u skladu sa MRS 24 "Transakcije sa povezanim licima".

(xz) Izvještavanje o poslovnim segmentima

Segment je dio Pošte koji se može izdvojiti kao dio angažovan u pružanju usluga (poslovni segment) ili kao dio angažovan u pružanju usluga određenog ekonomskog okruženja, koji je podložan rizicima i koristima koje se razlikuju od onih drugog segmenta.

Pošta utvrđuje poslovne segmente prema internim izvještajima o sastavnim djelovima Pošte u skladu sa MSFI 8 "Segmenti poslovanja" kako bi se na segmente rasporedili resursi i ocijenila uspješnost njihovog poslovanja. Određene informacije o poslovnim segmentima objavljuju se u izvještajima vezanim za obračun neto troška univerzalnog servisa.

4. Poslovni prihodi

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
	€	€
I Prihodi od prodaje robe		
Prihodi od prodaje filatelija i poštanskih markica	401.819	440.841
Prihodi od prodaje vrednosnica, obrazaca i ambalaže	26.288	26.081
Prihodi od provizije od komisione prodaje	174.861	164.130
	602.968	631.052
II Prihodi od prodaje usluga		
Prihodi od pismonosnih pošiljki u UPS	5.126.399	5.309.842
Prihodi od sudskih pisama	643.955	672.906
Prihodi od paketa	239.418	200.556
Prihodi od tiskovina	63.380	82.253
Prihodi od ekspres pošiljki i kurirskih službi	374.683	323.226
Prihodi od usluga novčanog poslovanja	5.441.561	5.265.788
Prihodi od telegrafskih i telefonskih usluga	463.227	449.762
Prihodi od pismonosnih pošiljki u MPS	1.376.854	1.322.179
Prihodi od direktne pošte i neadresiranih pošiljki	8.645	11.172
Prihodi od usluga hibridne pošte	392.115	414.330
Prihodi od ostalih usluga	858.126	706.201
	14.988.363	14.758.215
Prihodi od prodaje - ukupno (I+II)	15.591.331	15.389.267
Ostali poslovni prihodi		
Prihodi od zakupnina	321.828	341.186
Prihodi od refundacije bolovanja	87.464	91.129
Dotacije - Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica, US	-	1.041.311
Prihodi od naknade štete osiguravajućih društava	1.827	11.581
Prihodi od ostalih usluga	155.031	118.564
	566.150	1.603.771
Ukupno :	16.157.481	16.993.038

5. Nabavna vrijednost prodate robe

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
	€	€
Nabavna vrijednost prodate robe na malo	30.341	35.374
Nabavna vrijednost poklona, cvijeća i ostalo	34.931	31.554
Nabavna vrijednost tokena i papirnih omota	108.602	64.311
Nabavna vrijednost VOIP usluga	7.430	11.667
Nabavna vrijednost telegramskih usluga	39.279	34.588
Ukupno:	<u>220.583</u>	<u>177.494</u>

6. Troškovi materijala

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
	€	€
Troškovi materijala za izradu	190.746	192.747
Troškovi kancelarijskog materijala	68.857	59.343
Troškovi materijala za održavanje	12.956	12.406
Troškovi goriva, lož ulja i ogrijevnog drveta	280.934	300.105
Troškovi električne energije	284.809	265.278
Ukupno:	<u>838.302</u>	<u>829.879</u>

7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

	2019.	2018.
	€	€
Troškovi zarada		
Troškovi neto zarada	4.182.566	4.316.216
Troškovi poreza na zarade	689.612	711.117
Troškovi doprinosa na zarade - na teret zaposlenog	1.562.193	1.616.023
Troškovi doprinosa na zarade - na teret poslodavca	703.270	800.113
	7.137.641	7.443.469
Troškovi naknada zarada i ostali lični rashodi		
Ugovori o povremenim i privremenim poslovima - bruto	13.677	14.059
Naknade članovima odbora direktora - bruto	65.885	57.808
Zimnica - bruto iznos	200.334	207.871
Otpremnine - bruto iznos	70.537	193.245
Trošak privremenog iznajmljivanja radnika	2.591.573	2.048.106
Troškovi prevoza	166.779	177.277
Pomoć zaposlenima	6.480	5.922
Dnevnice i putni troškovi za službena putovanja	48.149	44.579
Ostali lični rashodi	4.000	4.611
	3.167.414	2.753.478
Ukupno :	10.305.055	10.196.947

Društvo upošljava 645 zaposlenih na dan 31.12.2019. godine i to na neodređeno vrijeme a 326 zaposlenih je angažovano na određeno vrijeme preko agencija za zapošljavanje (na dan 31.12.2018. godine broj zaposlenih 669 i 269 angažovanih preko Agencije).

U 2019. godini sve neto zarade su ukalkulisane a isplaćene zaključno sa dijelom decembra 2019. godine. Obaveze po osnovu obračunatih a neuplaćenih poreza i doprinosa na zarade se odnose na dio decembra 2019. godine. Tokom godine obračunati i isplaćeni regres i topli obrok prikazani su u okviru troškova zarada.

Tokom 2019. godine 10 zaposlenih radnika su ostvarila pravo na otpremninu po osnovu sporazumnog prestanka radnog odnosa. Visina otpremnine je bila od 6.000 € - 8.000 € u neto iznosu po zaposlenom.

Odluka o isplati zimnice broj 00020-11859 od 16.09.2019. godine.

Ostali lični rashodi u ukupnom iznosu 4.000 € odnose se na nadoknadu za rad reprezentativnog sindikata.

8. Amortizacija i rezervisanja

Ukupni troškovi amortizacije i rezervisanja za 2019. godinu iznose 575.222 € - troškovi amortizacije u iznosu 540.374 € i troškovi rezervisanja u iznosu 34.848 €. (2018. godine u iznosu 565.230 €) sadrže amortizaciju obračunatu u skladu sa Napomenom 3(a) i 3(b).

9. Ostali poslovni rashodi

	2019. €	2018. €
Troškovi transportnih usluga	144.045	162.747
Troškovi usluga održavanja	390.295	376.308
Troškovi zakupa	110.129	98.689
Troškovi vode	27.556	25.570
Troškovi komunalija	75.373	75.287
Troškovi licenci	255.799	227.569
Troškovi reklame i propagande	44.019	46.107
Troškovi po osnovu ugovora o franšizingu	334.810	332.677
Troškovi premije osiguranja	61.249	58.451
Troškovi ostalih neproizvodnih usluga	320.221	233.572
Troškovi reprezentacije	27.355	28.229
Troškovi platnog prometa i bankarskih provizija, naknada	324.973	308.344
Troškovi članarina	16.749	16.801
Troškovi poreza	571.671	624.431
Troškovi sponzorstava, poklona, donacija	7.855	10.585
Trošak provizije agenciji za zapošljavanje	78.461	60.737
Ostali nematerijalni troškovi	38.908	41.356
Ostali poslovni rashodi	12.651	10.031
Ukupno:	2.842.119	2.737.491

Troškovi ostalih neproizvodnih usluga u ukupnom iznosu 320.221 € se odnose na: troškove obezbjeđenja lica i imovine u iznosu 141.000 €, troškove idejnih rješenja u iznosu 3.625 €, troškove revizije u iznosu 8.264 €, troškove sudskih sporova u iznosu 22.002 €, troškove agencijskog poslovanja u iznosu 39.336 €, troškove registracije motornih vozila u iznosu 17.332 €, troškove deratizacije i dezinfekcije u iznosu 1.832 €, troškove školovanja i obuke u iznosu 7.958 €, troškove konsalting usluga u iznosu 71.920 €, troškove prevodilačkih usluga u iznosu 462 € kao i na troškove umnožavanja materijala u iznosu 6.490 €.

Ostali nematerijalni troškovi u ukupnom iznosu 38.908 € se odnose na: troškove taksa u iznosu 5.667 €, troškove posjete sajmovima i seminarima u iznosu 4.383 €, troškove stručne literature u iznosu 1.671 €, troškove organizacije skupova i seminara u iznosu 14.994 €, troškovi poštanskih igara u iznosu 10.000 € kao i na troškove usluga studentske zadruge u iznosu 2.193 €.

Ostali poslovni rashodi u ukupnom iznosu 12.651 € odnose se na ovjeru dokumenata kod notara, snimanje dronom i ostalo.

10. Finansijski prihodi

	2019.	2018.
	€	€
Prihodi od kamata	4.693	5.160
Pozitivne kursne razlike	218	2.187
Ukupno:	4.911	7.347

11. Finansijski rashodi

	2019.	2018.
	€	€
Rashodi kamata	1015	5.353
Negativne kursne razlike	54	1.252
Ukupno:	1.069	6.605

12. Ostali prihodi

	2019.	2018.
	€	€
Viškovi	234	63
Dobici od prodaje osnovnih sredstava	-	483
Prihodi iz ranijih godina	153.026	76.963
Prihodi od ukidanja rezervisanja	16.431	38.802
Naplaćena ranije otpisana potraživanja	100.931	145.445
Ukupno:	270.622	261.756

13. Ostali rashodi

	2019.	2018.
	€	€
Gubici od prodaje osnovnih sredstava	6.177	8.387
Troškovi rezervisanja sudskih sporova	93.151	66.481
Manjak	581	13.803
Troškovi potencijalnih sumnjivih i spornih potraživanja	1.282.296	2.448.394
Troškovi otpisa materijala i sitnog inventara	95.411	97.653
Rashodi iz ranijih godina	98.028	137.557
Ukupno:	1.575.644	2.772.275

14. Zarada po akciji

	2019.	2018.
	€	€
Neto dobit	10.982	21.680
Broj akcija	258.437	258.437
Ukupno:	0,0425	0,0839

15. Nematerijalna ulaganja

	Licence	Softveri	Ukupno
	€	€	€
Nabavna vrijednost			
Stanje 1. januara 2019. godine	82.363	686.143	768.506
Nabavka	-	108.563	108.563
Stanje 31.dec.2019.godine	82.363	794.706	877.069
Ispravka vrijednosti			
Stanje 1. januara 2019. godine	82.363	457.732	540.095
Amortizacija za 2018.godinu	-	25.748	25.748
Stanje 31.12.2019.godine	82.363	483.480	565.843
Sadašnja vrijednost sredstava na 31.12.2019. godine	-	311.226	311.226
Sadašnja vrijednost sredstava na 31.12.2018. godine	-	228.412	228.412

Tokom 2018. godine Društvo je izvršilo nabavku softvera u ukupnom iznosu 108.563 € : novi telegrafski sistem za prijem telegrama sa šaltera i call centra 8.237 €, novi računovodstveni softver 12.150 €, nadogradnja postojeće šalterske aplikacije 21.950 €, modul za obračun troškovnog računovodstva 4.120 €, izrada nove šalterske aplikacije u iznosu od 37.185 €, softver za vremenski pečat 16.000 €, softver za evidenciju ugovora 3.700 €, softver za monitoring u iznosu 2.420 €, aplikacija za platni promet 1.752 € i softver za crtanje i projektovanje 1.049 €.

Amortizacija softvera u iznosu 25.748 € je obračunata u skladu sa Napomenom 3(a).

16. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala osnovna sredstva	Investicije u toku	Ukupno
	€	€	€	€	€	€
Nabavna vrijednost						
Stanje 1. januara 2019. godine	7.738.742	22.648.015	2.661.086	327.814	809.541	34.185.198
Nabavka	-	20.382	494.452	16.870	3.056	534.760
Prodaja	-	-	-38.738	-	-	-38.738
Rashod	-	-6.300	-38.156	-11.597	-8.369	-64.422
Stanje 31. dec. 2019. godine	7.738.742	22.662.097	3.078.644	333.087	804.228	34.616.798
Ispravka vrijednosti						
Stanje 1. januara 2019. godine	-	2.185.651	1.623.319	218.006	-	4.026.976
Amortizacija za 2019. godinu		265.868	231.287	17.470	-	514.625
Prodaja	-	-	-22.284	-	-	-22.284
Rashod	-	-1.636	-43.892	-11.331	-	-56.859
Stanje 31.12.2019. godine	-	2.449.883	1.788.430	224.145	-	4.462.458
Sadašnja vrijednost sredstava 31.12.2019. godine	7.738.742	20.212.214	1.290.214	108.942	804.228	30.154.340
Sadašnja vrijednost sredstava 31.12.2018. godine	7.738.742	20.462.364	1.037.767	109.808	809.541	30.158.222

Tokom 2019. godine Društvo je izvršilo:

- nabavku u ukupnom iznosu 534.760 € i to: nabavka odnosno ulaganja u građevinske objekte u iznosu 20.382 €, nabavka opreme u ukupnom iznosu 494.452 €, nabavka ostalih osnovnih sredstava u iznosu 16.870 € kao i ulaganja u investicije u toku u iznosu 3.056 €.
- prodaju opreme sadašnje vrijednosti 10.454€ (nabavne vrijednosti 38.738 € i odgovarajuće ispravke vrijednosti u iznosu 28.284 €). Prodajom je ostvaren gubitak u iznosu 982 €.
- otpis opreme sadašnje vrijednosti 265 € (nabavne vrijednosti u iznosu 38.157 € i odgovarajuće ispravke vrijednosti u iznosu 37.892 €).
- otpis ostalih osnovnih sredstava sadašnje vrijednosti u iznosu 266 € (nabavne vrijednosti u iznosu 11.597 € i odgovarajuće ispravke vrijednosti u iznosu 11.331€).
- otpis montažnih objekata u iznosu 4.664 € (nabavne vrijednosti 6300 € i odgovarajuće ispravke vrijednosti 1.636 €).

Investicije u toku u ukupnom iznosu 804.228 € odnose se na investicije u:

- Projekat za prilagođavanje ulaza u objekte pošte u iznosu 8.970 € (stanje iz ranijih godina),
- Poslovni centar PLC Podgorica u iznosu 795.259 € (povećanje tokom 2019. godine u iznosu 3.056 €).

Rashod kod investicija u toku se odnosi na investiciju u Pošti Bar 4.250 i investiciju u pošti Budva 4.119 (investicije su iz ranijeg perioda – duže od 3 godine).

Odluka odbora direktora broj 00010-3740/1 od 06.03.2020. godine o usvajanju Izvještaja o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine.

Amortizacija obračuna u skladu sa Napomenom 3 b.

Društvo raspolaže sa objektima i zemljištem koje su:

- nesporno u svojini Društva,
- u susvojini sa Telekom a.d. Podgorica i
- koje Društvo koristi a nije vlasnik.

Zemljište i objekti, bez obzira na oblik korišćenja odnosno svojine su prikazani u poslovnim knjigama Društva na dan 31.12.2019. godine.

Društvo izdaje dio poslovnih prostora, uvidom u ugovore o zakupu i dugogodišnji zakup, a nekretnine koje su predmet izdavanja prikazuje u poslovnim knjigama kao nekretnine a ne kao investicione nekretnine.

17. Zalihe

	2019.	2018.
	€	€
Maloprodaja – redovne markice i filatelija	2.375.426	2.305.685
RUC – redovne markice i filatelija	-2.331.187	-2.237.205
Ukalkulisani PDV post shop	-6.217	-6.217
Maloprodaja – vrednosnice	31.047	33.283
RUC – vrednosnice	-24.751	-26.657
LX telegrami i bajadere	82.382	68.381
RUC – LX telegrami i bajadere	-54.499	-45.842
Ukalkulisani PDV – LX telegrami i bajadere	-14.000	-11.873
Kancelarijski materijal	11.520	12.350
Poštanski materijal	10.189	16.118
Materijal za održavanje čistoće	2.586	2.092
Hibridna pošta – obrasci	10.070	8.905
Zaliha gps uređaja	23.640	-
Zalihe lož ulja	16.314	-
Službena odjeća u upotrebi	181.945	178.007
Ispravka službene odjeće	-167.647	-83.824
Ukupno zalihe robe i materijala:	146.818	213.203
Dati avansi	31.032	35.761
Ukupno zalihe	177.850	248.964

U okviru zaliha u poslovnim knjigama Pošte prikazana je i komisiona roba odnosno obaveze po osnovu komisiona koje Pošta isključuje prilikom sačinjavanja godišnjih izvještaja.

18. Potraživanja

	2019.	2018.
	€	€
Kupci u zemlji	2.416.488	2.507.113
Kupci u inostranstvu	1.394.746	1.300.252
Ispravka vrijednosti kupaca u zemlji	-624.973	-631.771
Ispravka vrijednosti kupaca u inostranstvu	-12.742	-48.902
Potraživanja za kamate	17	45
Potraživanja od zaposlenih	378	-
Potraživanja od dotacija-EKIP	11.313.635	11.208.899
Ostala potraživanja	366.554	428.166
Ispravka vrijednosti potraživanja od dotacija-EKIP	-11.313.635	-10.167.588
Ukupno:	3.540.468	4.596.214

Kupci u zemlji:

- Crnogorski Telekom a.d. Podgorica u iznosu 347.257 €,
- Ministarstvo rada i socijalnog staranja u iznosu 299.809 €,
- M tel Podgorica u iznosu 255.045 €,
- Zavod za izgradnju Bara Ad Bar u iznosu 218.148 €
- Elektroprivreda FC Snabdijevanje Nikšić u iznosu 99.864 €,
- Vodovod i kanalizacija d.o.o. Podgorica u iznosu 68.285 €,
- Opština Herceg Novi u iznosu 53.017 €,
- Uprava za nekretnine Podgorica u iznosu 43.203 €,
- Mercator CG d.o.o. Podgorica u iznosu 42.256 €,
- Opština Budva u iznosu 40.064 €,
- ostali kupci u iznosu 949.540 €.

Kupci u inostranstvu:

- Pošta Singapur u iznosu 922.662 €,
- Pošta Holandije u iznosu 83.626 €,
- Pošta Njemačke u iznosu 83.247 €,
- Pošta Velike Britanije u iznosu 77.941 €,
- Pošta Amerike u iznosu 35.970 €,
- Pošta Belgije u iznosu 34.282 €,
- Pošta Švajcarske u iznosu 21.060€,
- Pošta Austrije u iznosu 18.994 €,
- Pošta Indije u iznosu 17.049 € kao i
- ostali ino-kupci u iznosu 99.915 €.

Društvo nije izvršilo otpis vrijednosti potraživanja od kupaca u inostranstvu iz 2018. godine jer tek u 2020. godini se verifikuje međunarodni obračun a u skladu sa međunarodnim propisima i napomenom (I) 1.

Društvo nije prikazalo u svojim poslovnim knjigama potraživanje od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP) za 2019. godinu po osnovu obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora za 2019. godinu.. Društvo treba u skladu sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora „Službeni list Crne Gore“, broj 008/19 od 6.02.2019. godine da izvrši obračun neto troška. Pravilnik navodi da:

- do 31.03. Društvo treba da dostavi Opis implementacije EKIP-u,
- do 30.04. EKIP treba da ocijeni usaglašenost dostavljenog Opisa implementacije sa odredbama Pravilnika, a
- do 30.06. Društvo treba EKIP-u da dostavi zahtjev za verifikaciju troška kao i odgovarajuću dokumentaciju i regulatorne izvještaje propisane Pravilnikom.

Društvo ima obavezu u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 052/16) da do 31.03. preda finansijske iskaze Poreskoj upravi za prethodnu godinu tj. 2019. godinu.

U toku je izrada projektnog zadatka izrade odvojenog računovodstva za obračun neto troška a u skladu sa Zakonom o poštanskim uslugama. U predviđenom zakonskom roku do 30.06.2020. godine Pošta će izvršiti obračun neto troška i za dobijeni iznos korigovati finansijske iskaze.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP) je Rješenjem broj 0102-74274/4 od 28.11.2019. godine odbila zahtjev Društva za verifikaciju obračuna neto troška univerzalne poštanske usluge za 2018. godinu kao neosnovan.

Društvo je izvršilo ispravku vrijednosti potraživanja u 2018. godini u iznosu 1.146.048 € od EKIP-a.

Ostala potraživanja u ukupnom iznosu 366.554 € se odnose na potraživanja:

- Solidarni stambeni fond u iznosu od 192.374 €,
- Montenegro transfers u iznosu od 94.267 €;
- ostala potraživanja u iznosu od 33.975 € (šteta po potjernici u iznosu 20.075 €, penzije R.Srbije u iznosu 5.000 €; ostali računi u iznosu 650 €; fakturisani prihodi za struju i komunalije u iznosu u iznosu 8.251 €);
- Capital transfer u iznosu 3.537 €;
- internet prodaju markica i filatelističkih proizvoda u iznosu 760 € kao i
- državnih organa - bolovanja u iznosu 41.640 €.

Tokom 2019. godine je izvršen otpis potraživanja (sva potraživanja prije 01.01.2019. godine) u ukupnom iznosu 1.282.296 €. Tokom godine su naplaćena ranije otpisana potraživanja u iznosu 100.931 €.

U poslovnim knjigama Društva ne postoji evidentiran depozit ili potraživanje od zaposlenih po osnovu novca u kasama.

19. Kratkoročni finansijski plasmani

	2018.	2017.
	€	€
Oročeni depoziti	370.700	670.700
	370.700	670.700

	€
Stanje depozita na dan 01.01.2019. godine	370.700
Smanjenje tokom godine - povraćaj sredstava	-
Povećanje tokom godine	-
Stanje depozita na dan 31.12.2019. godine	370.700

Ugovor o oročenom depozitu kod CKB a.d. Podgorica broj 503819 od 23.02.2015. godine – partija broj 8898152914 u iznosu 300.000 €, kamatna stopa u iznosu 0,80 %, obračun kamate po konformnoj metodi, period oročenja: tri mjeseca. Aneks broj 19 od 26.11.2019. godine – broj 1837/2019: član 1. se mijenja i glasi: kamatna stopa 0,05 % na godišnjem nivou.

Ugovor o oročenom depozitu kod CKB a.d. Podgorica broj 503854 od 16.06.2015. godine – partija broj 8898153088 u iznosu 70.700 €, kamatna stopa u iznosu 0,80 %, obračun kamate po konformnoj metodi, period oročenja: tri mjeseca. Aneks broj 18 od 16.12.2019. godine – broj 16.12.2019: član 1. se mijenja i glasi: kamatna stopa 0,05 % na godišnjem nivou.

20. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	2019.	2018.
	€	€
Blagajna	624	1.926
Žiro račun	4.777.378	4.562.539
Devizni račun	2.693.343	1.816.561
Devizna blagajna	1.183	5.755
Ukupno :	7.472.528	6.386.781

„Pošta Crne Gore“ a.d. Podgorica poslovanje obavlja preko NLB Montenegro banke a.d. Podgorica, Hipotekarna banka a.d. Podgorica, C.K.B. a.d. Podgorica, Prve banke Crne Gore a.d. Podgorica i Erste banke a.d. Podgorica.

21. Porez na dodatu vrijednost i AVR

	2019. €	2018. €
Akontacioni PDV	20.197	13.396
Ostala obračunata fakturisana potraživanja i AVR	323.674	63.148
Ukupno :	343.871	76.544

22. Osnovni kapital

Kapital Društva u knjigovodstvenoj evidenciji iznosi 35.331.033 € (2018. godine 35.331.033 €).

Kapital je evidentiran u Statutu Društva u iznosu 35.331.033 €. Kapital je registrovan u CRPS-a u Podgorici u istom iznosu.

Prema izvodu iz CDA na dan 31.12.2018. godine u sledećoj tabeli je prikazana lista vlasnika:

Redni broj	Akcionari	Broj akcija	Vrijednost	%
1.	Vlada Crne Gore	258.437	35.331.025,00	100,0000
	Ukupno:	258.437	35.331.025,00	100.0000

Prema izvodu iz CDA na dan 31.12.2019. godine u sledećoj tabeli je prikazana lista vlasnika:

Redni broj	Akcionari	Broj akcija	Vrijednost	%
1.	Vlada Crne Gore	258.437	35.331.025,00	100,0000
	Ukupno:	258.437	35.331.025,00	100.0000

Ukupan broj akcija je 258.437. Nominalna vrijednost iznosi 136,7104 €. Ukupna nominalna vrijednost kapitala iznosi 35.331.025 €. Vlada Crne Gore je jedini akcionar, sa 100% vlasništva Društva. Akcije su obične, svaka akcija jedan glas, prenos vlasništva nije ograničen, u potpunosti su otplaćene i glase na ime.

U knjigovodstvenoj evidenciji Društva na dan 31.12.2019. godine nije iskazana revalorizaciona vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, koja je u iznosu od 14.081.025 € utvrđena procjenom njihove vrijednosti izvršene na dan 30.09.2010. godine za potrebe restrukturiranja Pošte Crne Gore d.o.o. Podgorica u Pošta Crne Gore a.d. Podgorica. Uvidom u restrukturiranje Društva, svu raspoloživu dokumentaciju dobijenu iz dosijea CRPS-a i Komisije za tržište kapitala (tada Komisije za hartije od vrijednosti) revalorizacione rezerve u iznosu 14.081.025 €, ukinute su u korist računa

osnovnog, akcijskog kapitala. Prenosjenjem, ukidanjem, revalorizacionih rezervi suprotno zahtjevima MRS 16, narušen je odnos sredstva i njihovih revalorizacionih rezervi, pa je njihovo ukidanje na ovaj način imalo za posljedicu nerealno iskazivanje vrijednosti akcijskog, osnovnog kapitala na dan 31.12.2019. godine, kao i nerealno utvrđivanje nominalne vrijednosti akcija, odnosno njihove pojedinačne nominalne vrijednosti.

Promjene na kapitalu u toku 2019. i 2018. godine prikazane su u Izvještaju o promjenama na kapitalu.

23. Revalorizacione rezerve

Pozitivne revalorizacione rezerve u iznosu 333.740 € (2018. godine 342.545 €) su nastale procjenom opreme iz ranijih godina.

Tokom 2019. godine izvršeno je umanjeње u iznosu 8.804 € po osnovu prenosa u neraspoređenu dobit iz ranijih godina – za iznos amortizacije na revalorizovanu vrijednost.

U knjigovodstvenoj evidenciji Društva na dan 31.12.2019. godine nije iskazana revalorizaciona vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, koja je u iznosu od 14.081.025 € utvrđena procjenom njihove vrijednosti izvršene na dan 30.09.2010. godine za potrebe restrukturiranja Pošte Crne Gore d.o.o. Podgorica u Pošta Crne Gore a.d. Podgorica. Prema izjavi odgovornih lica Društva, revalorizaciona rezerva u navedenom iznosu (14.081.025 €), ukinuta je u korist računa osnovnog (akcijskog) kapitala. Prenosjenjem (gašenjem) revalorizacionih rezervi suprotno zahtjevima MRS 16, narušen je odnos sredstva i njegovih revalorizacionih rezervi, koje »prate« sredstva, pa njihovo gašenje na prethodno opisani način imalo je za posljedicu nerealno iskazivanje vrijednosti akcijskog (osnovnog) kapitala na dan 31.12.2019. godine, kao i nerealno utvrđivanje nominalne vrijednosti akcija, odnosno njihove pojedinačne nominalne vrijednosti.

Promjene na kapitalu u toku 2019. i 2018. godine prikazane su u Izvještaju o promjenama na kapitalu.

24. Neto rezultat

U poslovnoj 2019. godini Društvo je iskazalo dobit u iznosu 10.982 €. (2018. godine dobit u iznosu 21.680 €). Ukupna neraspoređena dobit na dan 31.12.2019. iznosi 2.690.797 € (stanje na dan 31.12.2018. godine iznosi 2.671.010 €).

Promjene na kapitalu u toku 2019. i 2018. godine prikazane su u Izvještaju o promjenama na kapitalu.

25. Dugoročna rezervisanja

	2019. €	2018. €
Rezervisanja za sudske sporove	195.048	159.590
Rezervisanja za otpremnine, odlazak u penziju	153.410	156.919
Rezervisanja za jubilarne nagrade	249.306	280.541
Rezervisanje za otpremnine za sporazumni raskid	-	46.154
Ukupno :	597.764	643.204

Tokom 2019. godine izvršeno je umanjnje rezervisanja po osnovu isplata :

- jubilarnih nagrada u iznosu 66.083 € kao i
- otpremnina radi odlaska u penziju u iznosu 1.838 € a za koje je ranije izvršeno rezervisanje.

Na dan 31.12.2019. godine, a na osnovu Izvještaja aktura o obračunu rezervisanja za primanja zaposlenih u Društvu broj 04030-3447 od 03.03.2020. godine – MRS 19, je izvršeno povećanje rezervisanja za jubilarne nagrade u iznosu 34.848 € i ukidanje rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju u iznosu 1.671€.

Rezervisanja su tokom 2019. godine umanjena za ukupan iznos isplaćenih otpremnina za 7 zaposlenih radnika koji su ostvarili pravo na otpremninu po osnovu sporazumnog prestanka radnog odnosa u 2018. godini. Visina otpremnine je bila u pojedinačnom iznosu od 6.000 € - neto. Ukupno umanjnje iznosi 47.773 € - bruto.

Rezervacije za sudske sporove su umanjene za 47.152 € i istovremeno uvećanje u iznosu 82.610 €.

26. Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze na dan 31.12.2019. godine iznose 359.797 €. (2018. godine u iznosu 295.759 €). Odloženi porez je nastao kao razlika obračuna sadašnje vrijednosti nepokretnosti i opreme u računovodstvene i poreske svrhe - primjenom 9% - u računovodstvene svrhe je veći iznos.

27. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze na dan 31.12.2019. godine u ukupnom iznosu 15.624 € (31.12.2018. godine iznose 25.844 €) odnose se na obaveze za utrošeno gorivo korišćenjem CKB Jugopetrol kartica.

28. Obaveze iz poslovanja

	2019.	2018.
	€	€
Dobavljači u zemlji	428.761	245.025
Dobavljači u inostranstvu	136.339	61.821
Dobavljači za nefakturisanu robu	34.978	28.825
Primljeni avansi	1.128.499	1.097.095
Obaveze za primljenu robu	6.890	13.635
Obaveze za prodatu robu	83.006	89.489
Ukupno:	1.818.473	1.535.890

Dobavljači u zemlji:

- Crnogorski telekom a.d. Podgorica u iznosu 67.708 €,
- Sava osiguranje Podgorica u iznosu 19.240 €,
- Električno snadbijevanje Bar u iznosu 15.271 €,
- Čistoća d.o.o. Podgorica u iznosu 8.839 €,
- S&T d.o.o. Podgorica u iznosu 8.127 €,
- Vodovod i kanalizacija d.o.o. Cetinje u iznosu 7.514 €,

- Vodovod i kanalizacija d.o.o. Podgorica u iznosu 5.976 €,
- Električno snadbijevanje Budva u iznosu 5.300 €, kao i
- ostali dobavljači u iznosu 107.050 €.

Dobavljači u inostranstvu:

- PTT Saobraćaj Srbija Beograd u iznosu 18.270 €,
- OSA računarski inženjering d.o.o. Beograd u iznosu 11.422 €,
- Post Europ Brisel u iznosu 5.653 €,
- Energoprojekt energodata Beograd u iznosu 4.510 €,
- Pošta Francuske u iznosu 3.784 €,
- Lindner Štutgard u iznosu 2.521 €, kao i
- ostali ino-dobavljači u iznosu 15.661 €.

Obaveze za primljene avanse u ukupnom iznosu 1.128.499 €:

- Zavod za izgradnju Bar a.d. Bar u iznosu 1.000.000 € a shodno Ugovoru o zajedničkoj izgradnji stambeno-poslovnog objekta broj 00020-4948 od 11.07.2008. godine i Anexa Ugovora broj 00021-7314 od 29.06.2011. godine,
- kupci u zemlji i inostranstvu u iznosu od 47.081 €,
- sertifikati u iznosu od 51.413 €,
- fakovi u iznosu od 3.495 €,
- ostale uplate od 26.510 €.

29. Ostale kratkoročne obaveze i PVR

	2019.	2018.
	€	€
Obaveze za neto zarade	187.313	191.372
Obaveze za prevoz	14.539	15.458
Obaveze za prirez porezu na dohodak	20.933	35.312
Obaveze za doprinose na teret zaposlenih	72.795	75.303
Obaveze za doprinose na teret poslodavca	31.623	38.840
Obaveze za porez na dohodak fizičkih lica	27.364	29.705
Obaveze za doprinos solidarnom stambenom fondu	130.047	130.047
Obaveze za proviziju - CKB	28.986	96.039
Obaveze prema članovima odbora direktora - neto	1.408	1.342
Pogrešne uplate po PC	10.688	4.729
Obaveze prema Montenegro transfers	13.906	15.227
Obaveze prema Capital transfer		-
Odloženi prihodi	5.853	3.579
Ostale obaveze	406.027	329.925
Ostala PVR	272.274	248.018
Ukupno:	1.223.755	1.214.896

Obaveze po osnovu neto zarada se odnose na dio ukalkulisane a neisplaćene zarade za decembar 2019. godine.

Obaveze za porez i doprinose na zarade se odnose na dio ukalkulisane zarade za decembar 2019. godine.

Odloženi prihodi u ukupnom iznosu 5.853 € odnose se na prihod po osnovu elektronske dopune T - mobile.

Ostale obaveze u ukupnom iznosu 406.027 € odnose se na obaveze za uputnice za decembar 2019. godine:

- Srbije u iznosu 282.649 €,
- Sarajevo u iznosu 92.265 €,
- Republike Srpske u iznosu 24.282 €,
- Hrvatske u iznosu 5.442 € i

Ostala PVR u ukupnom iznosu 272.274 €:

- uputnice R.Srbije, R.Srpske, R.Bosne i Hercegovine i R.Hrvatske u iznosu od 184.063 €,
- ostali ukalkulisani računi iz decembra, a knjiženi u januaru u iznosu od 88.211 €.

30. Prijava poreza na dobit

U skladu sa primjenom poreskih propisa vezanih za Zakon o porezu na dobit pravnih lica Društvo je sačinilo Prijavu poreza na dobit u kojoj su iskazani sledeći podaci:

Opis	Iznos (€)
Dobitak poslovne godine	75.020
Troškovi amortizacije iskazani u bilansu uspeha	540.374
Troškovi amortizacije koji se priznaju u poreske svrhe	1.203.672
Kamata za neblagovremeno plaćene poreze	777
Troškovi zarada koji nijesu isplaćeni u poreskom periodu (član 11a Zakona)	333.610
Iznos izdataka isplaćen pravnim licima za zdravstvene... uvećan za iznos isplaćen fizičkim licima	600
Otpisana sumnjiva potraživanja koja se ne priznaju u poreske svrhe	136.249
Prihod od naplaćenih sumnjivih potraživanja ostvaren u poreskom periodu	100.931
Troškovi zarada koji nijesu bili priznati u poreske svrhe u prethodnim periodima	391.334
Gubitak	609.307
Iznos poreza (9%)	-

Pošta Crne Gore Ad nema obaveza po osnovu poreza na dobit na dan 31.12.2019. godine.

31. Izvještaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Pravila korporativnog upravljanja u Pošti Crne Gore temelje se na odredbama Zakona o privrednim društvima („Sl. List CG“ br. 17/07, 80/08 i 36/11) i Zakona o računovodstvu („Sl. List CG“ br. 052/16), a bliže su definisana Statutom Pošte Crne Gore i drugim podzakonskim aktima kojima je uređena nadležnost Odbora direktora i Izvršnog direktora.

Osnovni cilj dobrog sistema korporativnog upravljanja jeste obezbjeđenje efikasnog poslovanja Pošte, na način da se dizajniranjem sistema korporativnog upravljanja definiše prije svega uloga menadžmenta, i odnos između menadžmenta i Odbora direktora. Definisanjem navedenog stvaraju se uslovi da Odbor direktora na najbolji način upravlja i rukovodi kompanijom sa svrhom postizanja planiranih ciljeva i zadataka. Odbor direktora je u obavezi da o svojim aktivnostima redovno obaveštava Osnivača – Vladu Crne Gore.

U primjeni pravila korporativnog upravljanja implementirana su navedena akta, kao i druga interna akta Pošte i u samoj primjeni istih ne postoje odstupanja.

32. Sudski sporovi

Prema Pregledu sudskih sporova po svim osnovama zaključno sa 31.12.2019. godine, od Sektora za pravne i kadrovske poslove je navedeno da postoje evidentirani predmeti u kojima je Društvo i aktivno i pasivno legitimisano. Društvo u sudskim sporovima zastupaju lica zaposlena u Društvu kao i angažovani advokati, po potrebi.

Osnov tužbi su naplata duga, imovinsko-pravni odnosi, radni sporovi, naknada štete.

Sporovi se vode pred Osnovnim, Privrednim, Upravnim sudovima.

Uvidom u Izvještaj o stanju predmeta u rad kod punomoćnika AOD »Čupić« iz Podgorice od 4.02.2019. godine evidentirana su 4 predmeta pred osnovnim sudovima a radi utvrđivanja naknade štete, prava svojine kao i radi sticanja bez osnova.

Uvidom u Izvještaj o stanju predmeta u rad kod punomoćnika AOD »Iustitia« iz Podgorice na dan 31.12.2019. godine evidentirano je 12 predmeta pred osnovnim sudovima a radi utvrđivanja prava svojine, naknade štete, naknada štete iz radnih sporova, novčanih obaveza kao i predmeti univerzalnog servisa koji se vode pred Upravnim i Vrhovnim sudom.

Do momenta okončanja sporova nismo u mogućnosti da utvrdimo eventualne posledice na ukupan položaj Društva odnosno korekcije na bilans uspjeha preko prihoda i troškova. Pošta je izvršila rezervisanje na teret troškova po navedenim sporovima kao što zahtijeva MRS 37-Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

33. Odnosi sa povezanim pravnim licima

Ne postoje evidentirani dužničko povjerilački odnosi Društva i Vlade Crne Gore.

34. Potencijalne obaveze

Ne postoje potencijalne obaveze na dan 31.12.2019. godine.

35. Izvještaj interne revizije

Odlukom Odbora direktora broj 00010 - 8260/3 od 28.06.2019. godine usvojen je dokument – Povelja interne revizije Pošte Crne Gore Ad Podgorica.

Odlukom Odbora direktora broj 00010 - 8260/4 od 28.06.2019. godine usvojen je dokument – Procedure i priručnik za internu reviziju Pošte Crne Gore Ad Podgorica.

Odlukom Odbora direktora broj 00010 – 16822/7-1 od 26.12.2019. godine usvojen je dokument Godišnji plan interne revizije za 2020. godinu u Pošti Crne Gore Ad Podgorica.

36. Eksterna kontrola

Društvo je tokom 2019. godine bilo predmet eksterne kontrole – Inspekcije za javne nabavke i Poreske uprave. Predmet nadzora Poreske uprave Crne Gore je bio obračun, prijava i plaćanje poreza na dodatu vrijednost i poreza i doprinosa na zarade u periodu od 01.11.2014. – 30.11.2019. godine, kao i obračun, prijava i plaćanje poreza na dobit za period od 2014. – 2018. godine. Na osnovu Zapisnika broj 03/6-171/1-19 od 29.02.2020. godine donijeto je Rješenje broj 03/6-171/2-19 od dana 11.03.2020. godine kojim je naložena korekcija PDV prijava za prethodni period u iznosu 10.059 €. Istim se konstatuje da poreski obveznik Pošta Crne Gore nema obavezu plaćanja istog, jer se u momentu kontrole nalazi u PDV kreditu.

37. Događaji nakon datuma bilansa stanja

Događaji nakon datuma bilansa stanja:

Odlukom Odbora direktora broj 00010 – 4473/8 od dana 16.03.2020. godine razriješen je izvršni direktor Ivan Kalezić.

Odlukom Odbora direktora broj 00010 – 4525 od dana 16.03.2020. godine imenovan je izvršni direktor dr. Božidar Vuksanović.

Podgorica, 27.03.2020. godine

„Pošta Crne Gore“ a.d.

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Vanja Milošević

Milošević Vanja

Izvršni direktor

Dr. Božidar Vuksanović

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
MENADŽMENTA
Pošte Crne Gore AD Podgorica
na dan 31.12.2019. godine**

Podgorica, mart 2020. godine

SADRŽAJ:

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE.....	2
2. PRIKAZ RAZVOJA I ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA	5
3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	16
4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ	18
5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	20
6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA	22
7. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA	22
8. SOCIJALNA I KADROVSKA PITANJA, POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA	22
9. SPRIJEČAVANJE I UPRAVLJANJE MITOM I KORUPCIJOM	23
10. IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	29
11. NAPOMENA	29

PRILOG:

IZVJEŠTAJ O UPRAVLJANJU RIZICIMA na dan 31.12.2019. godine koji sadrži:

- INFORMACIJE, CILJEVE I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM
- INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA
- CILJEVE I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

UVOD

Izvještaj menadžmenta Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2019. godinu sačinjen je u cilju cjelovite prezentacije poslovanja, da se predstavi dostignuti nivo, kao i obim i dinamika poslovnih aktivnosti, a shodno odredbama Zakona o računovodstvu (Sl. List CG br. 52/16).

Prikazani podaci proizilaze iz konačnih računovodstvenih podataka, uzimajući u obzir i podatke iz evidencija drugih procesa rada, u poređenju sa prethodne tri godine.

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE**1.1. Opšte informacije**

Naziv pravnog lica:	Pošta Crne Gore AD Podgorica
PIB:	02867940
PDV:	30/31-11056-3
Adresa:	ul. Slobode br. 1, 81000 Podgorica
Šifra djelatnosti:	5310
Naziv djelatnosti:	poštanska

Pošta Crne Gore posluje kao samostalni poslovni subjekat od aprila 1999. godine, kada je do tada jedinstveno preduzeće JP PTT saobraćaja Crne Gore podijeljeno na Poštu Crne Gore DOO i Telekom Crne Gore AD. Odlukom Vlade Crne Gore sa sjednice održane 17.11.2011. godine Pošta Crne Gore je restruktuirana u jednočlano akcionarsko društvo sa potpunim Državnim vlasništvom. Kompanija participira u međunarodnim asocijacijama:

- Svjetski poštanski savez kroz članstvo Crne Gore u Ujedinjenim nacijama
- Post Europ, kao punopravni član ove Evropske asocijacije koja okuplja poštanske operatore
- RADAR (Reactivity, Acility, Decision, Adaptability, Result) grupa koja okuplja poštanske operatore predstavnike geografski najmanjih zemalja Evrope, koje su ujedno i članice Post Europa i Svjetskog poštanskog saveza.

1.2. Djelatnost

- Pismonosne usluge
- Paketske usluge
- Tiskovine
- Ekspres usluge
- Usluge kurirske službe
- Unutrašnji uputnički promet
- Međunarodni uputnički promet
- Usluge novčanog poslovanja
- Telegrafske usluge
- Telefonske usluge

- Direktna pošta
- Neadresirane pošiljke
- Web računi
- Usluge hibridne pošte
- Filatelija
- Post shop
- Ostale usluge

1.3. Organizaciona struktura

Organizacionu strukturu Pošte Crne Gore karakteriše struktura organa upravljanja i struktura zaposlenih, koja je pravno definisana Statutom društva usklađenim sa važećim Zakonom o privrednim društvima i Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji.

1.3.1. Organi Društva

Odbor direktora

- ✓ Mirsad Džudžević, predsjednik
- ✓ Milan Martinović, član
- ✓ Aleksandar Ljumović, član
- ✓ Branko Femić, član
- ✓ Jaho Pepić, član

Izvršni direktor: Dr Božidar Vuksanović

Sekretar Društva: Milanka Janjević

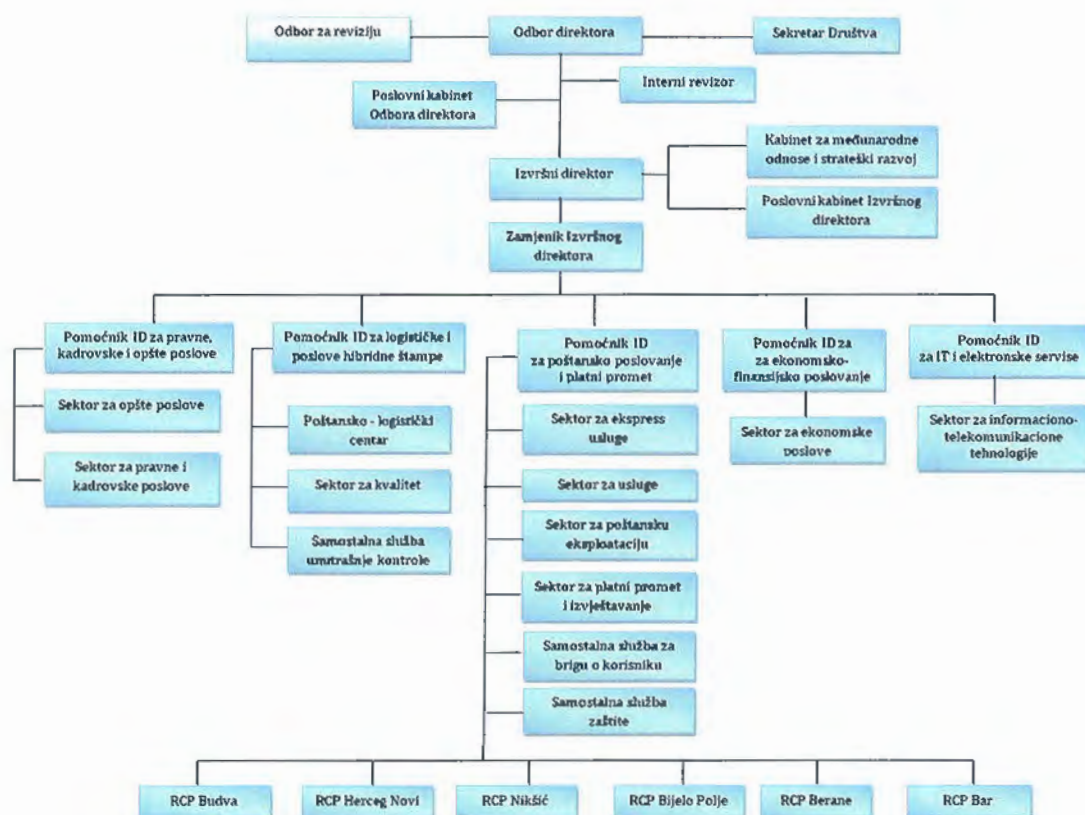
Zamjenik Izvršnog direktora: Gjergj Camaj

U Pošti Crne Gore na dan 31.12.2019. godine zaposleno je bilo 645 radnika na neodređeno vrijeme. Posredstvom agencija za zapošljavanje bilo je angažovano 326 radnika. Ukupan broj zaposlenih na kraju 2019. godine iznosi 971.

Unutrašnja organizacija Pošte utvrđena je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji koji se tokom izvještajnog perioda menjao i dopunjavao u cilju efikasnije organizacija kako u tehnološkom tako i u administrativnom dijelu.

Pošta Crne Gore AD Podgorica posjeduje najveću poslovnu mrežu koja pokriva cijelu teritoriju države. Topografija mreže, kapaciteti, tehnološki i ljudski resursi u funkciji su dostupnosti usluga, kao i unapređenja kvaliteta servisa pošte. U nastavku slijedi šematski prikaz organizacione strukture Pošte Crne Gore:

Šema 1. Organizaciona struktura Pošte Crne Gore AD Podgorica

- Pošta Crne Gore svoju djelatnost obavlja preko 157 pošta, od čega su 49 franšize.
- Dostavnu mrežu Pošte čini 240 poštara i 34 dostavljača, koji svoju djelatnost obavljaju putem 44 dostavne pošte. U navedenu mrežu nisu uračunate franšizne pošte.
- Jedna pošta u prosjeku opslužuje 3.949 stanovnika, a površina koju pokriva jedna pošta je 88 km².
- Korisnicima poštanskih usluga na raspolaganju je 168 poštanskih kovčežića i 1.157 poštanskih fahova.

Vozni park čini 64 vozila. Od tog broja dostavnih vozila je bilo 45, dostavno-putničkih 8 i putničkih 11.

2. PRIKAZ RAZVOJA I ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

Finansijski položaj Pošte Crne Gore, posmatran sa aspekta predmetnih analiza kvalifikuje se na jedan od sledećih načina:

- **Dobar** je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža obezbeđuje sigurnost u održavanju likvidnosti, ako je zaduženost takva da obezbeđuje punu nezavisnost preduzeća i dobru sigurnost njegovih poverilaca, ako je solventno, ako preduzeće pri stabilnoj novčanoj jedinici iz finansijskog rezultata značajnije uvećava sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata uvećava realnu vrijednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava finansira prostu i dio proširene reprodukcije.
- **Prihvatljiv** je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža omogućava održavanje likvidnosti (bez sigurnosti), ako je zaduženost takva da preduzeću obezbeđuje relativnu nezavisnost i relativnu sigurnost njegovih poverilaca, ako je solventno, ako u uslovima stabilne novčane jedinice umjereno uvećava sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata održava realnu vrednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava finansira prostu reprodukciju.
- **Loš** je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža ne omogućava održavanje likvidnosti, ako zaduženost ne obezbeđuje nezavisnost preduzeća i sigurnost njegovih poverilaca, ako je solventnost kritična, ako pri stabilnoj novčanoj jedinici ne uvećava iz finansijskog rezultata sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata ne održava realnu vrednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava ne može finansirati prostu reprodukciju.

Analize finansijskih pokazatelja, za izvještajni period u odnosu na prošlu godinu iz tabela koje sijede, pokazuju sledeće:

- Pošta može u svakom trenutku bez poteškoća da prikupi likvidna sredstva koja su potrebna za izmirenje preuzetih obaveza.
- Pošta finansira prostu reprodukciju i dio proširene iz sopstvenih izvora, bez zaduživanja, što podrazumjeva ne samo obnavljanje, tj. zamjenu osnovnih sredstava i obrtnih sredstava na postojećem nivou, već i nabavku novih osnovnih i obrtnih sredstava u cilju povećanja kapaciteta i obima poslovanja. Dugogodišnje neriješeno pitanje naplate neto troška pružanja univerzalne poštanske usluge predstavlja ograničavajući faktor za veća investiciona ulaganja čime bi se obezbjedio značajniji rast i razvoj Pošte, a samim tim i uvećala vrijednost sopstvenog kapitala.

Na osnovu izloženog zaključuje se da je ocjena finansijskog položaja Pošte manjim dijelom prihvatljiv, a većim dobar.

Tabela 1. Iskaz o finansijskoj poziciji – Bilans stanja

POZICIJA	Redni broj	2016.	2017.	2018.	2019.
AKTIVA					
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001				
B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	002	29.904.090	29.879.203	30.386.634	30.465.566
I. GOODWILL	003				
II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	175.910	202.628	228.412	311.226
III. NEKRETNINE POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005	29.728.180	29.676.575	30.158.222	30.154.340
1. Nekretnine postrojenja i oprema	006	29.728.180	29.676.575	30.158.222	30.154.340
2. Investicione nekretnine	007				
3. Biološka sredstva	008				
IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009	0	0	0	0
1. Učešća u kapitalu	010				
2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011				
3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	012				
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013				
D. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014				
E. OBRTNA SREDSTVA (016+017)	015	13.397.473	13.428.757	11.679.203	11.905.417
I. ZALIHE	016	307.664	365.223	248.964	177.850
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	017	13.089.809	13.063.534	11.430.239	11.727.567
1. Potraživanja	018	8.417.567	5.412.054	4.596.214	3.540.468
2. Potraživanja za više plaćeni porez na dobitak	019				
3. Kratkoročni finansijski plasmani	020	1.370.700	670.700	370.700	370.700
4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021	3.239.484	6.929.081	6.386.781	7.472.528
5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022	62.058	51.699	76.544	343.871
F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023	43.301.563	43.307.960	42.065.837	42.370.983

Tabela 2. Iskaz o finansijskoj poziciji – Bilans stanja

POZICIJA	Redni broj	2016.	2017.	2018.	2019.
PASIVA					
A. KAPITAL (102 do 109)	101	39.367.684	39.431.304	38.344.588	38.355.570
I. OSNOVNI KAPITAL	102	35.331.033	35.331.033	35.331.033	35.331.033
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
III. REZERVE	104				
IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI	105	361.821	349.364	342.545	333.740
V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI	106				
VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107	3.674.830	3.750.907	2.671.010	2.690.797
VII. GUBITAK	108				
VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI	109				
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110	888.935	809.265	634.204	597.764
I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111	857.269	799.951	643.204	597.764
II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112	31.666	9.314		
1. Dugoročni krediti	113				
2. Ostale dugoročne obaveze	114	31.666	9.314		
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115	112.886	341.219	295.759	359.797
D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116	2.932.058	2.726.172	2.782.286	3.057.852
I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117	2.932.058	2.726.172	2.782.286	3.057.852
1. Kratkoročne finansijske obaveze	118	38.121	37.819	25.844	15.624
2. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji	119				
3. Obaveze iz poslovanja	120	1.600.846	1.561.052	1.535.890	1.818.473
4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121	1.268.985	1.090.445	1.214.896	1.223.755
5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122	3.267	10.085		
6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123	20.839	26.771	5.656	
II. KRATKOROČNA REZERVISANJA	124				
E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125	43.301.563	43.307.960	42.065.837	42.370.983

Tabela 3. Iskaz o ukupnom rezultatu – Bilans uspjeha

Redni broj	Pozicija	Redni Broj	2016.	2017.	2018.	2019.
I	POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201	16.104.919	17.908.413	16.993.038	16.157.481
1	Prihodi od prodaje	202	14.993.548	15.099.597	15.389.267	15.591.331
2	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203				
3	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204				
4	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	205				
5	Ostali poslovni prihodi	206	1.111.371	2.808.816	1.603.771	566.150
II	POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207	-12.963.251	-13.389.759	-14.507.041	-14.781.281
1	Nabavna vrijednost prodane robe	208	-388.169	-381.816	-177.494	-220.583
2	Troškovi materijala	209	-748.226	-707.708	-829.879	-838.302
3	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210	-8.902.355	-9.132.344	10.196.947	-10.305.055
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	-630.867	-715.588	-565.230	-575.222
5	Ostali poslovni rashodi	212	-2.293.634	-2.452.303	-2.737.491	-2.842.119
A	POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213	3.141.668	4.518.654	2.485.997	1.376.200
I	FINANSIJSKI PRIHODI	214	21.406	39.630	7.347	4.911
II	FINANSIJSKI RASHODI	215	-5.319	-12.973	-6.605	-1.069
B	FINANSIJSKI REZULTAT (214 - 215)	216	16.087	26.657	742	3.842
I	OSTALI PRIHODI	217	294.848	661.242	261.756	270.622
II	OSTALI RASHODI	218	-1.907.813	-4.908.668	-2.772.275	-1.575.644
C	REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219	-1.612.965	-4.247.426	-2.510.519	-1.305.022
D	REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220	1.544.790	297.885	-23.780	75.020
E	NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	221				
F	REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222	1.544.790	297.885	-23.780	75.020
G	DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223				
1	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	224				
2	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme	225				
3	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridr. društava	226				
4	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka)	227				
5	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228				

Redni broj	Pozicija	Redni Broj	2016.	2017.	2018.	2019.
H	PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229	-81.175	-234.265	45.460	-64.038
1	Tekući porez na dobit	230	-20.839	-5.932		
2	Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231	-60.336	-228.333	45.460	-64.038
I	NETO REZULTAT (222+223-229)	232	1.463.615	63.620	21.680	10.982
J	ZARADA PO AKCIJI					
1	Osnovna zarada po akciji	233				
2	Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	234				

2.1. Racio pokazatelji

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finansijske pozicije i potencijala preduzeća. Stavljanjem u odnos logički povezanih cjelina iz finansijskih izvještaja (Bilans stanja i Bilans uspjeha), dolazi se do rezultata uspostavljenih relacija koji za cilj imaju ocjenu stanja i aktivnosti preduzeća.

Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja utvrđuje se stavljanjem u odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda. Potrebno je da društvo posluje ekonomično, odnosno da ostvaruje više prihoda nego što je utrošeno za njihovo postizanje (poželjno je da su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda).

Ekonomičnost poslovanja izračunava se stavljanjem u odnos prihoda od prodaje i rashoda od prodaje. Kada su prihodi od prodaje veći od rashoda od prodaje ekonomičnost poslovanja je pozitivna. Ekonomičnost finansiranja je odnos finansijskih prihoda i finansijskih rashoda.

Finansijski položaj Pošte Crne Gore na dan 31.12.2019. godine obezbjeđuje dohar pokazatelj ekonomičnosti na osnovu navedenih pokazatelja iz bilansa uspjeha od 2065. do 2019. godine. Ilustracija ove kvalifikacije data je u narednim tabelarnim pregledima poslovanja kroz pozitivne pokazatelje ekonomičnosti za period od 2016. do 2019. godine.

Tabela 4.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja	2016.	2017.	2018.	2019.
<i>Ukupni prihodi</i>	16.421.173	18.609.285	17.307.601	16.433.015
<i>Ukupni rashodi</i>	14.876.383	18.311.400	17.285.921	16.422.033
Ukupni prihodi / Ukupni rashodi	1,10	1,02	1,00	1,0

Tabela 5.

Ekonomičnost redovnog poslovanja	2016.	2017.	2018.	2019.
<i>Poslovni prihodi</i>	16.104.919	17.908.413	16.993.038	16.157.481
<i>Poslovni rashodi</i>	12.963.251	13.389.759	14.507.041	14.781.281
Poslovni prihodi / Poslovni rashodi	1,24	1,34	1,17	1,09

Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti ili svojstvo imovine ili njenih pojedinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu dovoljnu za pokriće preuzetih obveza uslovljena je prije svega protokom kratkotrajne imovine (obrtnih sredstava) kroz poslovni ciklus. Likvidnost će omogućiti poduzeću podmirivanje dospjelih obaveza i pokazatelji likvidnosti ukazuju u kojoj je mjeri preduzeće sposobno da podmiri svoje dospjele kratkoročne obaveze.

Finansijski položaj Pošte Crne Gore na dan 31.12.2019. godine obezbjeđuje dobar pokazatelj likvidnosti na osnovu navedenih pokazatelja iz bilansa stanja od 2016. do 2019. godine. Ilustracija ove kvalifikacije data je u narednim tabelarnim pregledima poslovanja kroz pozitivne pokazatelje likvidnosti za period od 2016. godine do 2019. godine.

Tabela 5.

Koeficijent trenutne likvidnosti	2016.	2017.	2018.	2019.
<i>Gotovina i gotovinski ekvivalenti</i>	3.239.484	6.929.081	6.386.781	7.472.528
<i>Kratkoročne obaveze</i>	2.932.058	2.726.172	2.782.286	3.057.852
Gotovina i gotovinski ekvivalenti / Kratkoročne obaveze	1,10	2,54	2,30	2,44

Tabela 6.

Tekuća likvidnost	2016.	2017.	2018.	2019.
<i>Angažovana obrtna sredstva</i>	13.397.473	13.428.757	11.679.203	11.905.417
<i>Kratkoročne obaveze</i>	2.932.058	2.726.172	2.782.286	3.057.852
Angažovana obrtna sredstva / Kratkoročne obaveze	4,57	4,93	4,20	3,89

Tabela 7.

Koeficijent ubrzane likvidnosti	2016.	2017.	2018.	2019.
<i>Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina</i>	13.089.809	13.063.534	11.430.239	11.727.567
<i>Kratkoročne obaveze</i>	2.932.058	2.726.172	2.782.286	3.057.852
Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina / Kratkoročne obaveze	4,46	4,79	4,11	3,84

Tabela 8.

Koeficijent finansijske stabilnosti	2016.	2017.	2018.	2019.
<i>Stalna imovina</i>	29.904.090	29.879.203	30.386.634	30.465.566
<i>Kapital</i>	39.367.684	39.431.304	38.344.588	38.355.570
<i>Dugoročne obaveze</i>	888.935	809.265	643.204	597.764
Stalna imovina / (Kapital + Dugoročne obaveze)	0,74	0,74	0,74	0,78

Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelj zaduženosti predstavlja odnos ukupnih obaveza i imovine odnosno pitanje koliki se dio imovine finansira iz tuđih izvora? Koefficient zaduženosti ukazuje do koje mjere preduzeće koristi zaduživanje kao oblik finansiranja i koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Koefficient zaduženosti=ukupne obaveze/ukupna imovina. Savremena poslovna ekonomija, zbog korištenja efekata finansijske poluge, ide u smjeru povećanja zaduženosti - kritičnom vrijednošću smatra do 0,7 (70 %), što znači da postotni udio tuđih izvora finansiranja ne bi smio premašiti cca 2/3 ukupnih izvora.

Nisko samofinansiranje, odnosno, visoka zaduženost – dokazano su prvi i najčešći uzrok poslovne krize i stečaja.

Finansijski položaj Pošte Crne Gore na dan 31.12.2019. godine i analiza prethodnog perioda pokazuju da preduzeće uopšte nije zaduženo na osnovu navedenih pokazatelja iz bilansa uspjeha od 2016. godine do 2019. godine.

Ilustracija ove kvalifikacije data je u pregledu poslovanja kroz pozitivne pokazatelje zaduženosti za period od 2016. do 2019. godine.

Tabela 9.

Koefficient zaduženosti	2016.	2017.	2018.	2019.
<i>Ukupne obaveze</i>	3.820.993	3.535.437	3.721.249	4.015.413
<i>Ukupna imovina</i>	43.301.563	43.307.960	42.065.837	42.370.983
Ukupne obaveze / Ukupna imovina	0,09	0,08	0,09	0,10

Tabela 10.

Koefficient finansijskog leveridža	2016.	2017.	2018.	2019.
<i>Ukupne obaveze</i>	3.820.993	3.535.437	3.721.249	4.015.413
<i>Ukupan kapital</i>	43.301.563	43.307.960	42.065.837	42.370.983
Ukupne obaveze / Ukupan kapital	0,09	0,08	0,09	0,10

Tabela 11.

Faktor zaduženosti	2016.	2017.	2018.	2019.
<i>Ukupne obaveze</i>	3.820.993	3.535.437	3.721.249	4.015.413
<i>Neraspoređena dobit + Amortizacija</i>	4.305.697	4.466.495	3.190.086	3.231.171
Ukupne obaveze / (Neraspoređena dobit + Amortizacija)	0,89	0,79	1,17	1,24

Pokazatelji profitabilnosti

Profitabilnost je ekonomska kategorija kojom se mjeri sposobnost preduzeća da generiše profit na temelju uloženog kapitala, tj. investirane imovine. Mjere profitabilnosti su sledeće:

1. profitna marža
2. povrat na investirano (stopa povrata imovine; stopa povrata vl. kapitala)

Profitna marža (marža dobitka) = dobitak / prihod

Neto profitna marža = neto dobitak + tr. kamata / prihod

Ilustracija ove kvalifikacije data je u narednim tabelarnim pregledima poslovanja kroz pokazatelje profitabilnosti za period od 2016. do 2019. godine.

Tabela 12.

EBIT	2016.	2017.	2018.	2019.
Rezultat prije oporezivanja	1.544.790	297.885	-23.780	75.020
Rashodi kamata	5.319	12.973	6.605	7.000
Rezultat prije oporezivanja + Rashodi kamata	1.550.109	310.858	-17.175	82.020

Tabela 13.

EBITDA	2016.	2017.	2018.	2019.
Rezultat prije oporezivanja	1.544.790	297.885	-23.780	75.020
Rashodi kamata	5.319	12.973	6.605	7.000
Amortizacija	630.867	715.588	519.076	540.374
Rezultat prije op + Kamate + Amortizacija	2.180.976	1.026.446	501.901	622.394

Tabela 14.

Stopa povrata aktive (ROA)	2016.	2017.	2018.	2019.
Neto rezultat	1.463.615	63.620	21.680	10.982
Kapital	39.367.684	39.431.304	38.344.588	38.355.033
Neto rezultat / Ukupan sopstveni kapital	0,04	0,00	0,00	0,00

Tabela 15.

Prinos na imovinu (ROE)	2016.	2017.	2018.	2019.
Neto rezultat	1.463.615	63.620	21.680	10.982
Ukupna imovina	43.301.563	43.307.96	42.065.837	42.370.983
Neto rezultat / Ukupan sopstveni kapital	0,03	0,00	0,00	0,00

Tabela 16.

Neto profitna marža (A)	2016.	2017.	2018.	2019.
Neto rezultat	1.463.615	63.620	21.680	10.982
Prihod od prodaje	14.993.548	15.099.597	15.389.267	15.591.331
Neto profit / Prihod od prodaje	9,76%	0,42%	0,14%	0,07%

Neto profitna marža (B)	2016.	2017.	2018.	2019.
Neto rezultat	1.463.615	63.620	21.680	10.982
Ukupni prihodi	16.421.173	18.609.285	17.307.601	16.433.015
Neto rezultat / Ukupni prihodi	8,91%	0,34%	0,13%	0,07%

2.2. Nefinansijski pokazatelji*Fizički obim usluga***Tabela 17. Pregled ostvarenog fizičkog obima usluga (2019/2018)**

VRSTA USLUGE	Ostvarenje 2018.	Plan 2019.	Ostvarenje 2019.	Index (19/18)	Index (19/pl19)
UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE	16.636.935	16.217.893	15.415.200	92,7	95,1
Pismonosne usluge	16.586.579	16.152.893	15.372.463	92,7	95,2
Pisma	16.005.920	15.552.893	14.819.433	92,6	95,3
Sudsko pismo	580.659	600.000	553.030	95,2	92,2
Paketske usluge	50.356	65.000	42.737	84,9	65,7
KOMERCIJALNE USLUGE	8.526.580	8.729.000	8.556.648	100,4	98,0
Direktna pošta i neadresirane pošiljke	241.801	200.000	128.535	53,2	64,3
Tiskovine	130.160	130.000	115.399	88,7	88,8
Ekspres pošiljke	111.776	150.000	158.089	141,4	105,4
Usluge novčanog poslovanja	7.923.599	8.105.000	8.017.158	101,2	98,9
Telegrafske i telefonske usluge	119.244	144.000	137.467	115,3	95,5

Pošta je u 2019. godini ostvarila ukupno 23.971.848 usluga, što je za 4,7% manje u odnosu na prošlu godinu kada je ostvareno 25.163.515 usluga i 3,9% manje u odnosu na planiranih 24.946.893 usluga.

U ukupnom obimu ostvarenih usluga univerzalne poštanske usluge imaju udio od 66,1%, a komercijalne usluge 33,9%.

Ostvareni obim univerzalnih poštanskih usluga u 2019. godini je za 7,3% manji u odnosu na nivo ostvarenja iz 2018. godine. Na ovo smanjenje uticao je manji obim posla u odnosu na 2018. godinu kada je uslijed održavanja izbora vršena dostava pošiljaka koje se odnose na obavještenje o danu i vremenu održavanja izbora.

U 2019. godini ostvareni obim komercijalnih usluga je na nivou ostvarenja iz 2018. godine veći je za 13,6% u odnosu na prošlogodišnji period i 15% u odnosu na plan. Najveće učešće u strukturi obima komercijalnih usluga imaju usluge novčanog poslovanja (93,7%), čiji je obim veći za 1,2% u odnosu na prošlu godinu, a 1,1% manji u odnosu na plan.

Obim ekspres usluga bilježi rast od 41,4% u odnosu na prošlogodišnji period i 5,4% u odnosu na plan, dok se negativan trend fizičkog obima i dalje uočava kod telegrafskih i telefonskih usluga čiji je ostvareni obim u 2018. godini manji za 21,8% u odnosu na prošlu godinu i 23,3% u odnosu na plan. Zainteresovanost korisnika za uslugom tiskovine, direktne pošte i neadresiranih pošiljki je u posmatranom periodu manja u odnosu na 2018. godinu.

2.3.ANALIZA BONITETA

Postoje brojni modeli koji se u savremenim uslovima poslovanja koriste za ocjenu kreditnog boniteta i predviđanje vjerovatnoće stečaja preduzeća. Tri modela koji su danas najšire korišćeni su sledeći:

- Altmanov Z-score
- BEX Index
- Zmijewski model

Jedan od najčešće korišćenih modela je *Altmanov Z - score model*.

Na osnovu prilagođavanja originalnog modela predviđanja vjerovatnoće stečaja, koji je primjenljiv samo na preduzeća čijim se akcijama trguje na organizovanom tržištu, nastao je modifikovan model primenljiv na preduzeća čijim se akcijama ne trguje na organizovanom tržištu. Altmanov model je danas opšte prihvaćen model koji služi za predviđanje bankrota preduzeća. Zasniva se na analizi bilansa preduzeća.

Postoje 3 raspona vrijednosti koje preduzeće svrstavaju u:

$Z > 2,6$	Stabilno i uspješno poslovanje
$1,1 < Z < 2,59$	Postoje problemi u poslovanju
$Z < 1,1$	Loše poslovanje

Tabela 18.

Z-SCORE					
Redni broj	Pozicija	2016.	2017.	2018.	2019.
1	<i>Ukupna sredstva</i>	43.301.563,00	43.307.960,00	42.065.837,00	42.370.983
2	<i>Tekuća imovina</i>	13.397.473,00	13.428.757,00	11.679.203,00	11.905.417
3	<i>Stalna imovina</i>	29.904.090,00	29.879.203,00	30.386.634,00	30.465.566
4	<i>Obrtni kapital (2-3)</i>	-16.506.617,00	-16.450.446,00	-18.707.431,00	-18.560.149
5	<i>X1 (4/1)</i>	-0,38	-0,38	-0,44	-0,44
6	<i>Zadržani (neraspoređeni) dobitak</i>	3.674.830,00	6.750.907,00	2.671.010,00	2.690.797
7	<i>X2 (6/1)</i>	0,08	0,16	0,06	0,06
8	<i>Zarada prije odbitka kamata i poreza na dobitak</i>	1.550.109,00	310.858,00	-17.175,00	82.020
9	<i>X3 (8/1)</i>	0,04	0,01	0,00	0,00
10	<i>Kapital</i>	39.367.684,00	39.431.304,00	38.344.588,00	38.355.570
11	<i>Obaveze</i>	3.820.993,00	3.535.437,00	3.721.249,00	4.015.413
12	<i>X4 (10/11)</i>	10,30	11,15	10,30	9,55
13	<i>Prihodi od prodaje</i>	14.993.548,00	15.099.597,00	15.389.267,00	15.591.331
14	<i>X5 (13/1)</i>	0,35	0,35	0,37	0,37
Z-SCORE		6,20	6,31	6,83	5,66

Zmijewski model

Zmijewski model koristi ratio analizu koja mjeri performanse, finansijski leveridž i likvidnost privrednog društva kako bi se napravio predikcioni model. Krajnja ocjena ukazuje na vjerovatnoću bankrota: što je veći rezultat to je vjerovatnoća bankrota veća.

Postoje samo 2 moguća rezultata finansijske pozicije:

$P < 0,5$	<i>Dobro poslovanje</i>
$P \geq 0,5$	<i>Loše poslovanje</i>

Tabela 19.

Zmijewski-SCORE					
Redni broj	Pozicija	2016.	2017.	2018.	2019.
1	<i>Neto dobit</i>	1.463.615,00 €	63.620,00 €	21.680,00 €	10.982€
2	<i>Ukupna aktiva</i>	43.301.563,00 €	43.307.960,00 €	42.065.837,00 €	42.370.983€
3	X1 (1/2)	0,03	0,00	0,00	0,00
4	<i>Ukupne obaveze</i>	3.820.993,00 €	3.535.437,00 €	3.721.249,00 €	4.015.413€
5	<i>Ukupna imovina</i>	43.301.563,00 €	43.307.960,00 €	42.065.837,00 €	42.370.983€
6	X2 (4/5)	0,09	0,08	0,09	0,10
7	<i>Obrtna imovina</i>	13.397.473,00 €	13.428.757,00 €	11.679.203,00 €	11.905.417€
8	<i>Kratkoročne obaveze</i>	2.932.058,00 €	2.726.172,00 €	2.782.286,00 €	3.057.852
9	X3 (7/8)	4,57	4,93	4,20	3,89
Zmijewski-SCORE (P)		-3,81	-3,93	-3,82	-3,71

Indikatori u vezi sa poslovanjem

- namjera rukovodstva da izvrši likvidaciju pravnog lica ili da obustavi poslovanje,
- gubitak ključnog rukovodstva bez obezbeđene zamjene,
- gubitak glavnog tržišta, franšiza, licenci ili glavnog dobavljača,
- teškoće sa radnom snagom ili nedostatak važnih sirovina,
- pojava izuzetno uspješnog konkurenta.

Ostali indikatori

- nepridržavanje propisa u vezi s kapitalom ili drugih zakonskih zahtjeva,
- sudski sporovi koji se vode protiv pravnog lica, koji mogu, ukoliko se po tužioca uspješno riješe, rezultirati u presudama čije se ispunjenje ne može izvršiti,
- promjene u zakonodavstvu ili politici države za koje se očekuje da će imati uticaja na pravno lice
- nepostojanje osiguranje ili nedovoljno osiguranje u slučaju katastrofa

3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Pošta Crne Gore vodi svoju politiku ekološki svjesno i angažovano, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016) i Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 080/05 od 28.12.2005, Službeni list Crne Gore", br. 040/10 od 22.07.2010, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 027/13 od 11.06.2013, 052/16 od 09.08.2016).

U cilju zaštite životne sredine, svoje upravljanje zasniva na savremenom sistemskom pristupu, koji ima definisane zahtjeve za razumjevanje, prihvatanje i neprekidno poboljšavanje savremenih praktičnih dostignuća u domenu zaštite životne sredine. Sistemski pristup je proširen sveobuhvatnim upravljanjem kvalitetom.

Pošta Crne Gore ima uspostavljen Integrirani sistem menadžmenta kvalitetom u Hibridnoj pošti, koji obuhvata ključna područja poslovanja ovog dijela Pošte. Radi se o sljedećim standardima:

- ISO 9001 - za Sistem menadžmenta kvalitetom (QMS),
- ISO 14001 - za Sistem upravljanja zaštitom životne sredine (EMS),
- OHSAS 18001 - za Sistem upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednošću na radu (OHSAS),
- ISO 27001 - za Sistem upravljanja bezbjednošću informacija (ISMS).

U slučajevima nabavke novih vozila i mopeda Pošta Crne Gore poštuje ekološke standarde. Nabavka vozila realizovana je u skladu sa EURO 6.2 standardom.

U cilju razvoja demokratskih principa, lične i kolektivne društvene odgovornosti, u 2019. godini, Pošta Crne Gore je nastavilo se sa prikupljanjem neupotrebljivog kancelarijskog papira i elektronskog otpada prema Sporazumu koji je potpisan sa nevladinim udruženjem "Zeleno srce – Green heart". Papirni materijal koji je za bacanje odlaže se u posebne kutije koje su namjenski postavljene u hodnicima i poslovnim prostorijama Pošte Crne Gore, a od strane druge potpisnice sporazuma organizuje se odnošenje otpada jednom nedeljno ili češće, po dogovoru.

Kao društveno odgovorno preduzeće, sve aktivnosti planiramo i sprovodimo na način da prouzrokuju najmanju moguću promjenu u životnoj sredini, odnosno da predstavljaju najmanji mogući rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi, kako bi spriječili ili ograničili uticaj na životnu sredinu.

3.1. Društveno – korporativna odgovornost

Svjesna domašaja svog uticaja na funkcionisanje zajednice u cjelini, Pošta Crne Gore svoje poslovanje i aktivnosti usaglašava sa generalnim principima društveno odgovornog poslovanja. Opredjeljenje da se principi društveno odgovornog poslovanja poštuju u svim segmentima i na svim nivoima u skladu je sa Poslovnom politikom Pošte.

Društveno odgovoran odnos prema zajednici Pošta Crne Gore, prije svega, temelji na obezbjeđivanju održivosti i kvaliteta univerzalne poštanske usluge kao usluge od javnog interesa, odgovoran odnos prema zaposlenima, poštovanju ekoloških i standarda iz oblasti bezbjednosti, publikovanju poštanskih maraka koje, prema izboru tema, promovišu Crnu Goru, realizaciji projekata namijenjenih predškolskoj i školskoj populaciji, podršci kulturnih manifestacija i sl.

Usluga od javnog interesa

Pošta Crne Gore, kao nacionalni poštanski operator i punopravni član svjetske poštanske mreže, ima značajnu ulogu obezbjeđivanja brze i pouzdane komunikacije među pojedincima i institucijama u zemlji i inostranstvu. Sa 157 pošta čini najrazuđeniju poslovnu mrežu u Crnoj Gori i predstavlja kompaniju koja obezbjeđuje laku dostupnost svojih usluga svim građanima Crne Gore na cijeloj teritoriji Države.

Publikovanje poštanskih maraka

Organizovanje pažljivog i stručnog odabira tema koje bivaju publikovane na poštanskim markama je jedan od važnih segmenata društveno odgovornog poslovanja Pošte Crne Gore. Brižljivim odabirom tema nastoji se prenijeti prava informacija o našoj istoriji, kulturi, važnim društvenim trenucima, prirodnim ljepotama, privredi, sportu, flori, fauni.

Projekti namijenjeni predškolskoj i školskoj populaciji

- "Takmičenje za najljepše pismo" je zahvaljujući dobroj organizaciji, kontinuitetu i saradnji sa Ministarstvom prosvjete postao jedan od najznačajnijih projekata iz oblasti društveno-odgovornog poslovanja namijenjenih školskoj populaciji.
- Posjete Poštinim poslovnica djece iz predškolskih i školskih ustanova - edukativni program koji Poštin tim osmišljava za ove prilike prati obrazovne potrebe djece određenog uzrasta.
- Podrškom organizaciji festivala UBRZAJ Pošta se uključuje u društvene aktivnosti za koje procjenjuje da imaju društveno odgovoran značaj.
- Takođe, iz ove oblasti je i donacija područjima koja su pogođena zemljotresima u Albaniji.

4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Pošta je definisala svoj razvojni pravac i strateške pravce djelovanja kroz usvojenu Strategiju razvoja Pošte Crne Gore kao javnog poštanskog operatora za period 2020 – 2023. godine.

Polazeći od onoga šta smo danas, kroz sagledavanje mogućeg razvoja faktora koji će uticati na naš budući položaj, Strategijom razvoja definisana je misija Pošte:

Obezbjeđenje dostupnosti, kvaliteta i održivosti univerzalne poštanske usluge i doprinosa ekonomskom razvoju zemlje

Nakon misije definisana je vizija koja jasno pokazuje pogled na budućnost Pošte, odnosno ukazuje na šta gledamo na osnovu našeg sadašnjeg i budućeg položaja na tržištu:

Efikasna, pouzdana i održiva kompanija pozicionirana kao lider na domaćem tržištu sa fokusom na visokokvalitetnim uslugama

Strategijom razvoja Pošte identifikovani su sledeći strateški ciljevi:

- *Obezbjeđenje dostupnosti i održivosti univerzalne poštanske usluge*
- *Podizanje kvaliteta, pouzdanosti i efikasnosti usluga*
- *Unapređenje postojećih i razvoj novih poštanskih usluga novim informaciono-komunikacionim tehnologijama u skladu sa potrebama korisnika (širenje poslovanja u oblasti finansijskih usluga, ekspres dostave i logistike)*

- *Jačanje zaštite krajnjih korisnika*
- *Razvoj vještina i stručnosti zaposlenih; motivacija zaposlenih*
- *Međunarodna saradnja sa drugim poštanskim upravama*
- *Jačanje marketinga i komercijalnog aspekta poslovanja (podizanje nivoa svijesti korisnika o prednosti korišćenja novih e-poštanskih usluga kroz njihovo informisanje).*

Ekonomska politika države usmjerena na održivi i inkluzivan ekonomski rast kroz jačanje fiskalne stabilnosti i povećanje konkurentnosti ekonomije stvara uslove za unaprijeđenje ambijenta poslovanja Pošte Crne Gore. Pošta posjeduje značajnu infrastrukturu, koja obezbjeđuje pristup mrežama i uslugama ključnim za razvoj privrednih aktivnosti i za cjelokupno funkcionisanje društva. Iz ovog razloga, obavljanje univerzalnih poštanskih usluga je od javnog interesa za Crnu Goru. Imajući to u vidu, dalje unapređenje poslovnog ambijenta u ovoj oblasti je od primarnog značaja za održivo poslovanje i razvoj poštanske djelatnosti, kao i za razvoj novih usluga prilagođenih potrebama savremenog korisnika, baziranih na modernim tehnologijama, a sve u cilju podrške razvoju privrede i društva u cjelini.

Pošta Crne Gore svoju poslovnu strategiju usmjerava u pravcu održavanja snažne tržišne pozicije, sa fokusom na kvalitetu usluga koje zadovoljavaju potrebe kupaca. Neophodne su stalne inovacije usluga. Pošta planira uvođenje novih usluga koje predstavljaju integraciju paketsko-logističke-informaciono-finansijske funkcije odnosno iniciranje projekta u vezi sa razvojem paketskih i ekspres usluga kroz novu uslugu *E paket*, koja podrazumijeva prenos robe kupljene preko Interneta, poboljšaće udobnost i pogodnost za naše korisnike. Razvoj elektronske trgovine i jačanje veza sa poštama u regionu u cilju stvaranja zajedničkog tržišta za nove usluge biće jedna od aktivnosti koja će doprinjeti generisanju paketskih i logističkih usluga.

Tržišna poslovna orijentacija sa fokusom na kupce/korisnike i razvoj dugotrajnih profitabilnih poslovnih odnosa (*Relationship marketing RM*) jeste savremena strategija uspjeha. Uvažavajući činjenicu da su troškovi osvajanja novog kupca čak i do deset puta veći od troškova zadržavanja postojećeg, savremene kompanije sve se više okreću izgrađivanju i njegovanju dobrih poslovnih odnosa sa kupcima, kao sredstvu za obezbjeđivanje njihove lojalnosti. Biti orijentisan na kupce/korisnike znači da organizacija mora imati kupce/korisnike u centru svog poslovanja. To je nova poslovna koncepcija koja se zasniva na osnovnom principu marketinga, a to je dugoročno, profitabilno zadovoljavanje potreba i očekivanje kupaca.

U nekom budućem periodu potrebno bi bilo kao krajnji cilj automatizacije prijema i uručjenja pošiljaka na adresi korisnika izvršiti opremanje svakog poštara/kurira mobilnim terminalom, što bi doprinijelo podizanju efikasnosti i produktivnosti procesa i zaposlenih.

Takode, ponuda luksuznih telegrama će se dopuniti motivima obrazaca i novim poklonima koji se nabavljaju na komisionom principu. Trgovina u poštama će se razvijati kroz obogaćivanje ponuda Post shopova, uz enterijersko osavremenjavanje i unifikovanje i obuku i podmlađivanje zaposlenih koji su u neposrednoj komunikaciji sa korisnicima/kupcima. Pokazalo se da asortiman,

uređenost prodajnog prostora, odnos zaposlenih prema kupcu i niz drugih faktora odlučujuće utiče na efekte maloprodaje u poštanskim objektima. Takođe, planira se proširenje dostupnosti poštanskih kovčežića.

U osnovi integrisane marketing komunikacije predstavljaju integrisanje više oblika i sredstava komuniciranja, a okruženju se šalju usaglašene informacije. Integrisane marketing komunikacije imaju dodatnu vrijednost u odnosu na tradicionalno komuniciranje. Integrisano komuniciranje je mnogo više personalizovano, orijentisano na korisnike/kupce, zasnovano na odnosima i interaktivno. Ono nije samo usmjereno na promjenu svjesnosti i stavova već i na direktno uticanje na ponašanje potrošača.

Svoju šansu Pošta Crne Gore vidi u pružanju elektronskih poštanskih usluga. Poseban naglasak stavljamo na sljedeće usluge :

- Poštanska uputnica
- PostPak
- PostCash
- Post ekspres i kurirske usluge
- Usluge Integracija srodnih servisa u regionu
- E- servisi
- Elektronskog pisma.

Pored već razvijene usluge E-servisa značajan je i razvoj usluge **elektronskog pisma**. Ova usluga zahtijeva i posebno osmišljenu kampanju, jer predstavlja revolucionarnu novinu koja bi trebala da ima izvanredan potencijal za povećanje profita. Elektronski servis e-pismo je digitalni pandan tradicionalnoj poštanskoj usluzi - preporučena pošiljka s povratnicom koje omogućava slanje i prijem preporučene registrovane pošte elektronskim putem. Korisnici E-pisma mogu dobiti potvrdu da je dokument poslat, uručen, odnosno dostavljen i potvrdu da je primalac otvorio dokument ili poruku. Sve potvrde su označene vremenskim pečatom, potpisane kvalifikovanim digitalnim certifikatom i sadrže podatke o samoj pošiljci.

Elektronski vremenski pečat (time stamp) je servis koji elektronskim transakcijama obezbjeđuje formalno-pravnu neporečivost. Riječ je o potvrdi vremena u elektronskoj formi koja povezuje bilo koju vrstu elektronskih podataka u određenom vremenu, dokazujući da su ti podaci postojali u to vrijeme.

Elektronski vremenski pečat je izuzetno koristan alat u slučajevima elektronskih transakcija u kojima datum igra značajnu ulogu u procesu provjere i autentičnosti različitih događaja, podataka, dokumenata, ugovora ili certifikata.

Potrebno je stalno sprovođenje aktivnosti usmjerenih na razvoj ljudskih resursa koji bi se ostvarivao kroz različite oblike obrazovanja, stručnog osposobljavanja, usavršavanje, interne i eksterne obuke, učešće na seminarima, konferencijama i sl.

Pošta će stimulisati dalji razvoj poštanskih usluga sa posebnim akcentom na oblast univerzalne poštanske usluge. Nastaviće se na omogućavanju slobodnog protoka poštanskih pošiljaka, podizanju kvaliteta usluga i primjenu novih tehnologija kao i podizanju nivoa zadovoljstva korisnika.

Planirani finansijski pokazatelji za 2020. godinu (u odnosu na procjenu 2019. i plan za 2019.)

Tabela 20.

POZICIJA	Plan 2019.	Procjena ostvarenja 2019.	Plan 2020.	Index pl20/19	Index pl20/pl19
Ukupni poslovni prihodi	16.805.996	16.872.500	17.066.500	101,1	101,6
Troškovi robe i materijala	1.020.700	1.085.500	1.200.200	110,6	117,6
Troškovi zaposlenih	10.515.300	10.370.537	10.747.300	103,6	102,2
Amortizacija	644.000	600.000	600.000	100,0	93,2
Ostali poslovni rashodi	3.236.229	4.307.964	3.208.200	74,5	99,1
Profit od poslovne aktivnosti	1.389.767	508.499	1.310.800		
Neto finansijski prihodi/rashodi	1.000	0	0		
Neto GUBITAK / PROFIT	1.390.767	508.499	1.310.800		

Planirani finansijski rezultat poslovanja Pošte za 2020. godinu iskazan je kroz planirane prihode i rashode i planiranu dobit od 1.310.800€, koja uključuje planirani prihod od naknade za pokriće troška univerzalnog servisa u iznosu od 600.000€.

5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Istraživanje i razvoj

- Uvođenje i efikasno korišćenje novih tehnologija
- Modernizacija opreme
- Automatizacija poslovanja
- Naučno-istraživačke, razvojne i tehnološke studije

Investicije u novu tehnološku opremu, modernizacija i proširenje kapaciteta te poslovanje u skladu sa održivim razvojem temeljne su razvojne komponente koje se prenose i u naredne periode.

Tabela 21. Pregled investicionih ulaganja u 2019. godini

Pošta Crne Gore	2019.
Adaptacija i enterijersko opremanje pošta	20.382
Nabavka računarske opreme	206.178
Nabavka softvera i licenci	108.563
Nabavka kancelarijskog namještaja	12.519
Oprema i uređaji	39.238
Vozila	253.387
UKUPNO	640.268

Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

Profesionalni razvoj zaposlenih u Pošti Crne Gore karakteriše se kontinuiranim unapređivanjem znanja, sposobnosti i vještina neophodnih za realizaciju radnih zadataka koje nameću savremeni standardi, zakonska regulative i poslovna praksa u oblasti djelatnosti Društva, kako sa teorijskog tako i sa praktičnog aspekta. Pohađanjem kurseva, seminara, kontinuiranih obuka i sl. podstiče se i unapređuje profesionalni razvoj zaposlenih i stvaraju mogućnosti profesionalnog napredovanja.

6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA

Pošta Crne Gore u toku 2019. godine nije otkupljivala svoje akcije/udjele.

7. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA

Pošta Crne Gore ima definisanu poslovnu politiku upravljanja finansijskim instrumentima kroz temeljna načela sa ciljem da se:

- Osigura kratkoročna i dugoročna likvidnost,
- Obezbijeđe neophodna investiciona ulaganja.

Krajnji cilj upravljanja finansijskim instrumentima je ostvarenje maksimalnog prinosa uz minimalni rizik.

Finansijsku imovinu ovog pravnog lica u prethodnom periodu, činili su gotovina i gotovinski ekvivalenti i potraživanja. U narednom periodu, Pošta Crne Gore, planira da strukturu finansijske imovine unaprijedi u korist gotovine i gotovinskih ekvivalenata, čime će održati kratkoročnu i dugoročnu likvidnost i finansijsku stabilnost.

Finansijske obaveze čine obaveze iz tekućeg poslovanja i obaveze koje proističu iz Kolektivnog ugovora, a koje preduzeće redovno izmiruje u rokovima dospelja.

8. SOCIJALNA I KADROVSKA PITANJA, POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA

Zaposleni u Pošti Crne Gore ostvaruju Zakonom predviđena radna prava. Redovno izmirivanje zarada, isplaćivanje stimulativnog dijela zarade, finansijske pomoći koje dodjeljuje Sindikat, obezbjeđivanje banjskih liječenja, dodjela jubilarnih nagrada značajno doprinose našem cilju – stvaranju zadovoljnog, sigurnog i motivisanog zaposlenog. Polazeći od činjenice da je dobra interna komunikacija i informisanost zaposlenih, posebno u razuđenim sistemima kakav je Pošta Crne Gore, značajan segment odgovornog odnosa, u junu i decembru 2019. godine publikovan je interni informator **“Naša pošta”**. Časopis doprinosi pravovremenoj i pouzdanoj informisanosti zaposlenih i stvaranju zajedničkih vrijednosti. Informator je mjesto gdje se sretaju perspektive menadžmenta i zaposlenih stvarajući novu, zajedničku snagu kojom se postižu bolji poslovni rezultati.

U Pošti Crne Gore poštuju se prava zaposlenih da na odgovarajući način budu zastupljeni i slobodno formiraju i/ili se pridružuju sindikatima bez odmazde, zastrašivanja ili uznemiravanja, uz zalaganje za uspostavljanje konstruktivnog dijaloga sa slobodno izabranim predstavnicima radnika, zasnivajući sve pregovore na međusobnom poštovanju.

Obezbeđen je zdrav i siguran radni prostor za sve naše zaposlene u skladu sa važećim zakonima o zdravlju i bezbednosti.

Poštuju se različitosti i prava na jednake mogućnosti. Ne toleriše se nijedan oblik diskriminacije pola, jezika, vjere, nacionalnosti, političkog uvjerenja ili socijalnog statusa i podstiče se unapređenje etičkog ponašanja na radnom mjestu.

9. SPRIJEČAVANJE I UPRAVLJANJE MITOM I KORUPCIJOM

Postupajući po nalogu Agencije za sprječavanje korupcije broj 01-2255 od 19.07.2018. godine novi Plan integriteta br. 00010-11919/12 od 27.09.2018. godine dostavljen je Agenciji za sprječavanje korupcije u štampanoj i elektronskoj formi (isključivo putem aplikacije za planove integriteta).

Pošta Crne Gore AD Podgorica je tokom 2019. godine primjenjujući interna pravila i procedure, a u prvom redu primjenjujući zakonodavni okvir Crne Gore, uspijevala da adekvatno

sankcioniše rizična ponašanja zaposlenih. te preventivno djeluje i pozitivno utiče na većinu zaposlenih u dijelu antikorupcijskog djelovanja.

Plan integriteta obuhvata monitoring rizičnih grupa poslovnih procesa unutar Pošte Crne Gore AD Podgorica, kao i sprovođenje konkretnih mjera karakterističnih za svaku oblast rizika.

Iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma usvojeni su :

- Program stručnog osposobljavanja i usavršavanja na području SPN/FT za 2019.godinu br.00020-3920 od 26.03.2019.
- Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma za period 01.01.2018-31.12.2018. br.00010-4060/3 od 29.03.2019.
- Izvještaj o aktivnostima na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma za period 01.01.2019-31.03.2019. br.00020-4640/2 od 10.04.2019.
- Izvještaj o aktivnostima na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma za period 01.04.2019-31.07.2019. br. 00020-10355/2 od 16.08.2019. Izvještaj o aktivnostima na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma za period 01.08.2019-31.12.2019. br. 00020-2125/2 od 19.02.2020.

U dijelu finansijskog planiranja i upravljanja donijeta su sledeća akta:

- Strategija razvoja Pošte Crne Gore kao javnog poštanskog operatora za period 2020 - 2023. godine, br. 00010 - 15788/5 od 10.12.2019. godine
- Poslovna politika Pošte Crne Gore za 2020. godinu, br. 00010 - 15788/6 od 10.12.2019. godine
- Poslovni plan Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2020. godinu, br. 00010 - 16822/2, od 26.12.2019. godine
- Finansijski plan Pošte Crne Gore AD Podgorica, br. 00010 - 16822/3, od 26.12.2019. godine.
- Godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola, br. 00010 - 1111 od 19.04.2019. godine.
- Izvještaj o upravljanju rizicima, br. 00010 - 4060/2 - 2 od 19.04. 2019. godine
- Izvještaj menadžmenta Pošte Crne gora AD Podgorica, br. 00010 - 4060/2 - 3 od 19.04.2019. godine
- Plan unapređenja upravljanja i unutrašnjih kontrola u Pošti Crne Gore AD Podgorica, br. 00010 - 6666/17, od 29.05.2019. godine
- Interna pravila i procedure i Registar rizika, br. 00010 - 16822/6, od 26.12.2019. godine

U segmentu Interne revizije donijeta su sljedeća akta:

- Povelja Interne revizije br.00010-8260/3,
- Procedura za Internu reviziju i Priručnik za Internu reviziju br.00010-8260/4 od 28.06.2019. godine,
- Godisnji plan Interne revizije za 2020. godinu, br.00010-16822/7 od 26.12.2019. godine.

Prva interna revizija je u toku.

Oblasti rizika u Pošti Crne Gore AD Podgorica:

1. Rukovođenje i upravljanje;
2. Kadrovska politika, etično i profesionalno ponašanje zaposlenih;
3. Planiranje i upravljanje finansijama;
4. Radna mjesta u Poslovnim kabinetu Odbora direktora
5. Radna mjesta u Poslovnim kabinetu izvršnog direktora i Službi unutrašnje kontrole, Službi zaštite i Službi za brigu o korisniku;
6. Poštansko logistički centar
7. Tehnološka radna mjesta
8. Sektor za poštansku eksploataciju i prodaju
9. Sektor za platni promet i izvještavanje
10. Sektor za usluge
11. Sektor za express usluge
12. Sektor za opšte poslove
13. Sektor za kvalitet
14. CIT

Tabela 22. TABELARARNI I STATISTIČKI PRIKAZ STEPENA REALIZACIJE MJERA U PLANU INTEGRITETA I STATUSA RIZIKA

POŠTA CRNE GORE AD PODGORICA								
Broj i naziv oblasti rizika	Broj rezidualnih rizika	Broj mjera za smanjenje rizika	Broj i Stepen realizacije mjera			Broj i status rezidualnih rizika o čijim izmjenama je izvještavano		
			R	DR	NR	↑ povećan rizik	= nepromijenjen rizik	↓ smanjen rizik
1. Rukovođenje i upravljanje	10	10	10 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0	10	0

Godišnji izvještaj menadžmenta Pošte Crne Gore AD Podgorica | 2019.

2. Kadrovska politika etično i profesionalno ponašanje zaposlenih;	6	6	6 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0	6	0
3. Planiranje i upravljanje finansijama	7	7	7(100%)	0 (0%)	0 (0%)	0	7	0
4. Radna mjesta u Poslovnom kabinetu Odbora direktora	7	7	7(100%)	0 (0%)	0(0%)	0	7	0
5. Radna mjesta u Poslovnom kabinetu izvršnog direktora, Kabinetu Glavnog savjetnika za međunarodne odnose i strateški razvoj	11	11	11(100%)	0 (0%)	0(0%)	0	11	0
6. Poštansko logistički centar, Službi unutrašnje kontrole,	8	8	8(100%)	0 (0%)	0 (0%)	0	8	0
7. Tehnološka radna mjesta	10	10	10(100%)	0 (0%)	0 (0%)	0	10	0
8. Sektor za poštansku eksploataciju i prodaju	8	8	8 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0	8	0
9. Sektor za platni promet i izvještavanje, Službi zaštite i Službi za brigu o korisniku	14	14	14(100%)	0 (0%)	0 (0%)	0	14	0
10. Sektor za usluge	7	7	7 (100%)	0(0%)	0 (0%)	0	7	0
11. Sektor za express usluge	4	4	4 (100%)	0(0%)	0 (0%)	0	4	0
12. Sektor za opšte poslove	6	6	6 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0	6	0
13. Sektor za kvalitet	5	5	5 (100%)	0(0%)	0 (0%)	0	5	0
14. CIT	8	8	8 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0	8	0
Ukupno:	111	111	111(100%)	0 (0%)	0 (0%)	0	111	0

Princip integriteta

Princip integriteta, konkretizovan kroz plan, za cilj ima dalji razvoj profesionalne, nepristrasne i etične javne uprave. Njegovo sprovođenje za rezultat ima ponašanje institucija i službenika koji obavljaju povjerene im poslove pošteno, nezavisno, nepristrasno, transparentno, i u skladu sa

propisima i moralnim vrijednostima. Identifikacijom rizičnih oblasti odnosno rizičnih procesa i radnih mjesta, pregledom mjera koje već postoje kao i predlaganjem mjera koje te rizike treba da umanje ili otklone, stvaraju se uslovi da se rizici na vrijeme prepoznaju i otklone. Plan integriteta temelji se na identifikaciji mogućih rizičnih oblasti, radnih mjesta i utvrđivanju preostalih rizika koji nijesu pokriveni postojećim mjerama kontrole, te predlogom mjera za njihovo eliminisanje.

Ovaj princip je sveobuhvatno primjenjen u Pošti Crne Gore AD Podgorica. U skeniranom periodu sprovedeno je 100% mjera predviđenih Planom integriteta i one se sastoje u sledećem:

- ✓ Identifikuju se faktori koji mogu uticati na nedozvoljeno lobiranje i/ili kršenje principa transparentnosti je permanentna aktivnost I istoj Pošta pristupa sa povećanom odgovornošću.
- ✓ Svi radni zadaci obavljaju se u skladu sa opisom poslova radnog mjesta i Etičkim kodeksom
- ✓ Donijeto je interno uputstvo i formirana komisija za prijavu i evidenciju slučajeva korupcije unutar institucije
- ✓ Svi poslovi i radni zadaci se obavljaju sa pažnjom "dobrog domaćina"
- ✓ Imenovano je lice za prijem i postupanje po prijavama zviždača i rješenje dostavljeno Agenciji.
- ✓ Održana je obuka vezana za šaltersku aplikaciju i upoznavanje sa svim izmjenama (SPP upate, Keš express, MPU, CKB terminali); održana je obuka na temu ispravnog urucenje sudskih pisama I poreskih rešenja, izvještavanja redovna
- ✓ Svi izvještaji se donose usvajaju u skladu sa zakonskim obavezama, poštuju se preporuke za unaprijeđenje rada, zaposleni prisustvuju seminarima, a uvid u aktivnosti zaposlenih vrši se na dnevnoj, nedeljnoj i mjesečnoj osnovi u kontinuitetu.
- ✓ Interni revizor je prisustvovala obuci na sledećim seminarima:
 - Aktivnosti Interne revizije u vezi revizorske i poslovne etike – procjena ključnih rizika narušavanja etičkog kodeksa,
 - Revizija putnih naloga,
 - Planiranje i obavljanje pojedinačne revizije-praktična vježba,
 - Izrada izvještaja Interne revizije u skladu sa IIA standardima,
 - Uloga Interne revizije u borbi protiv prevara i finansijskog kriminala,
 - Sprovođenje Programa rada revizije, saopštavanje rezultata revizije, praćenje i revizorski dosijei,
 - Strateško i godišnje planiranje unutrašnje revizije,

- Revizija upravljanja u javnom sektoru i predstavljanje podzakonskih akata.
- ✓ Usvojena je Povelja Interne revizije (00010-8260/3), Procedura za Internu reviziju i Priručnik za Internu reviziju (00010-8260/4) usvojeni 28.06.2019. godine, kao i Godišnji plan Interne revizije za 2020. godinu (00010-16822/7) usvojen 26.12.2019. godine.
- ✓ Prva interna revizija je u toku.
- ✓ Godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola, br. 00010 - 1111 od 19.04.2019. godine.
- ✓ Izvještaj o upravljanju rizicima, br. 00010 - 4060/2 - 2 od 19.04. 2019. godine
- ✓ Izvještaj menadžmenta Pošte Crne Gore AD Podgorica, br. 00010 - 4060/2 - 3 od 19.04.2019. godine
- ✓ Plan unapređenja upravljanja i unutrašnjih kontrola u Pošti Crne Gore AD Podgorica, br. 00010 - 6666/17, od 29.05.2019. godine
- ✓ Poslovna politika Pošte Crne Gore za 2020. godinu, br. 00010 - 15788/6 od 10.12.2019. godine
- ✓ Strategija razvoja Pošte Crne Gore kao javnog poštanskog operatora za period 2020 - 2023. godine, br. 00010 - 15788/5 od 10.12.2019. godine
- ✓ Interna pravila i procedure i Registar rizika, br. 00010 - 16822/6, od 26.12.2019. godine
- ✓ Poslovni plan Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2020. godinu, br. 00010 - 16822/2, od 26.12.2019. godine
- ✓ Finansijski plan Pošte Crne Gore AD Podgorica, br. 00010 - 16822/3, od 26.12.2019. godine.
- ✓ Donijeto je interno uputstvo i formirana komisija za prijavu i evidenciju slučajeva korupcije unutar institucije
- ✓ Povećan je broj informacija o Pošti i novim uslugama, intezivirana je saradnja sa medijima i unaprijeđen kvalitet i kvantitet informacija na internet i facebook starnici, aktuelne informacije u časopisu NAŠA POŠTA
- ✓ Opisane mjere se realizuju u okviru redovnih poslova: radi se timski, primjenjuje se procesni pristup, prati i povremeno kontroliše realizacija predmeta, tako da je procijenjeni minimalni rizik dat kao potencijalna konstanta.
- ✓ Izvještavanje je redovno i detaljno, sa analitikom.
- ✓ Sprovodi se pojačana redovna unutrašnja kontrola
- ✓ Uspješno su u Hibridnoj pošti uvedeni standardi iso 9000, iso 14000, iso 18000, iso 27000
- ✓ Održane obuke za dostavu sudskih pisama i pisama po upravnom postupku, po prethodno pripremljenom materijalu za obuku, za testiranje sa skraćenim Uputstvom za dostavu sudskih pisama i pisama po upravnom postupku sa izvodima iz zakona i propisa Pošte
- ✓ Saradnja u poštanskom sistemu je bolja zbog informatički poboljšanih mogućnosti komunikacije.

- ✓ Učešće u Projektu uspostavljanja Registra kućnih brojeva, ulica i trgova – Adresnog registra Uprave za nekretnine CG kroz prezentaciju o načinu prikupljanja i obrade podataka o adresama koja je implementirana u Geografsko informacijski sistem – GIS u Pošti Crne Gore AD Podgorica
- ✓ Opisane mjere se realizuju u okviru redovnih poslova: radi se timski, primjenjuje se procesni pristup, prati i povremeno kontroliše realizacija predmeta, tako da je procijenjeni minimalni rizik dat kao potencijalna konstanta. Obuku je prošlo 190 šalterskih radnika/ca iz svih RCP-a i 59 poštara iz 5 RCP-a.
- ✓ Studijska Posjeta Crnogorske Delegacije HAKOM-u u pravcu implementacije relevantnih standarda i mjerenja kvaliteta usluge u oblasti poštanskog saobraćaja u Hrvatskoj, harmonizaciji na nivou EU u oblasti tehničkih metoda, tehnologije odvijanja, univerzalne poštanske usluge (posebno u dijelu eksternog mjerenja performansi kvaliteta usluge), omogućavanje kompatibilnosti poštanskih operatera. Učešće u izradi Strategije razvoja poštanske djelatnosti za period 2019-2023, usvojene izmjene Zakona o poštanskim uslugama, aktivnosti na implementaciji standarda.
- ✓ Kad god je moguće u sastav Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda uključuje se po jedan expert iz oblasti na koju se odnosi konkretna javna nabavka
- ✓ Održana je obuka za primjenu nove kadrovske aplikacije
- ✓ Održana je obuka u organizaciji Komore javnih izvršitelja CG
- ✓ Održana je obuka za primjenu nove aplikacije za arhivsko poslovanje
- ✓ Kontinuirana kontrola svih izvještaja o radu i rezultata tih izvještaja;
- ✓ Realizovana neophodna edukacija za nove aktivnosti kao i promjene u već postojećim uslugama poštanskog saobraćaja.
- ✓ Upoznavanje sa pravima i obavezama šalterskih radnika prilikom pojave falsifikata na šalteru.
 - procedure koje regulišu ovu oblast kao i zakonski okvir na bazi kojih je naša procedura donešena.
 - zaštita od falsifikovanih euro novčanica i kovanica, i prepoznavanje istih bez uredjaja.
- ✓ Takođe vršena je i obuka vezana za šaltersku aplikaciju i upoznavanje sa svim izmjenama (SPP upate, Keš express, MPU, CKB terminali.....)
- ✓ Program stručnog osposobljavanja i usavršavanja na području SPN/FT za 2019. Godinu br.00020-3920 od 26.03.2019.

- ✓ Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma za period 01.01.2018-31.12.2018. br.00010-4060/3 od 29.03.2019.
- ✓ Izvještaj o aktivnostima na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma za period 01.01.2019-31.03.2019. br.00020-4640/2 od 10.04.2019.
- ✓ Izvještaj o aktivnostima na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma za period 01.04.2019-31.07.2019. br. 00020-10355/2 od 16.08.2019. Izvještaj o aktivnostima na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma za period 01.08.2019-31.12.2019. br. 00020-2125/2 od 19.02.2020.
- ✓ Vrš se praćenje preporuka za unaprijeđenje rada, u kontinuitetu se zaposleni edukuju o promjenama na tržištu i o mehanizmima prijavljivanja korupcije i drugih nezakonitih radnji. Puna transparentnost u procedurama odlučivanja.
- ✓ Poštovanje akata institucije i akata Svjetskog poštanskog saveza, Zakona i podzakonskih akata uz adekvatno postupanje sa službenom dokumentacijom
- ✓ Poštovanje Pravilnika o poštanskim markama i vrijednosnicama i Zakona. Zadaci u dijelu izdavanja poštanskih maraka podjeljni su i formirana je Komisija koja organizuje i vodi poslove oko izdavanja poštanskih maraka
- ✓ Kontinuirana kontrola svih izvještaja o radu i rezultata tih izvještaja; Realizovana neophodna edukacija za nove aktivnosti kao i promjene u već postojećim uslugama poštanskog saobraćaja Redovno sprovođenje kontrole tehnoloških procedura u procesu dostavljanja i odnosa dostavljača sa korisnicima.
- ✓ Transparentnost u radu i rješavanju reklamacija korisnika usluga.
- ✓ Redovno sprovođenje kontrole rada blagajnika sa novčanim sredstvima i u dijelu zaštite bezbjednosti podataka o novčanim suvišcima i dotacijama pošte.
- ✓ Redovno sprovođenje kontrole tehnoloških procedura u procesu dostavljanja i odnosa poštara sa korisnicima na njihovim dostavnim reonima. Transparentnost u radu i rješavanju reklamacija korisnika usluga.
- ✓ Održana obuka po sledećem modelu: pripremljen je materijal za obuku, za testiranje i skraćeno Uputstvo za dostavu sudskih pisama i pisama po upravnom postupku sa izvodima iz zakona i propisa pošte.
- ✓ U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, kao i opisom radnog mjesta, a poštujući načela transparentnosti, nepristrasnosti i objektivnosti, izvršavaju se radni zadaci, kontrolisani od strane državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki
- ✓ Održana je obuka za WSUS system.
- ✓ Prisutna antivirusna kontrola od strane CIT/Poste CG

- ✓ Servis redovan
- ✓ Postignuta transparentnost u procedurama i u odlučivanju
- ✓ Izvještaji o radu se dostavljaju u utvrđenim rokovima; prati se rad službenika i daju preporuke za unaprijeđenje poslovnih aktivnosti;

10. IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Pravila korporativnog upravljanja u Pošti Crne Gore temelje se na odredbama Zakona o privrednim društvima („Sl. List CG“ br. 17/07, 80/08 i 36/11) i Zakona o računovodstvu („Sl. List CG“ br. 052/16), a bliže su definisana Statutom Pošte Crne Gore i drugim podzakonskim aktima kojima je uređena nadležnost Odbora direktora i Izvršnog direktora.

Osnovni cilj dobrog sistema korporativnog upravljanja jeste obezbjeđenje efikasnog poslovanja Pošte, na način da se dizajniranjem sistema korporativnog upravljanja definiše prije svega uloga menadžmenta, i odnos između menadžmenta i Odbora direktora. Definisanjem navedenog stvaraju se uslovi da Odbor direktora na najbolji način upravlja i rukovodi kompanijom sa svrhom postizanja planiranih ciljeva i zadataka. Odbor direktora je u obavezi da o svojim aktivnostima redovno obaveštava Osnivača – Vladu Crne Gore.

U primjeni pravila korporativnog upravljanja implementirana su navedena akta, kao i druga interna akta Pošte i u samoj primjeni istih ne postoje odstupanja.

Napomena:

Sastavni dio ovog Izvještaja čini Izvještaj o upravljanju rizicima Pošte Crne Gore na dan 31.12.2019. godine.

PRILOG: *Izvještaj o upravljanju rizicima Pošte Crne Gore na dan 31.12.2019. godine, koji sadrži:*

- **INFORMACIJE, CILJEVE I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM**
- **INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA**
- **CILJEVE I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA**

Pošta
Crne Gore

Izvještaj o upravljanju rizicima

Pošte Crne Gore AD Podgorica
na dan 31.12.2019. godine

Podgorica, mart, 2020. godine

SADRŽAJ:

Uvod.....	2
1. CILJEVI I METODE U UPRAVLJANJU RIZICIMA	3
2. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA.....	3
2.1. Kreditni rizik	3
2.2. Tržišni rizik.....	5
2.3. Cjenovni rizik	6
2.4. Rizik novčanog toka	9
2.5. Rizik likvidnosti	13
3. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA.....	16
PRILOG	18
Registar Rizika Pošte Crne Gore	

UVOD

Upravljanje rizicima predstavlja dio sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola koji je definisan Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Sl. List CG", br. 73/08, 20/11, 30/12, 34/14 i 075/18), a odnosi se i na akcionarska društva u kojima je država većinski vlasnik.

Uspostavljanje, sprovođenje i razvoj sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola obuhvata postupke upravljanja Društva, finansijske i druge kontrole i unutrašnju reviziju, a sve u cilju uspješnog upravljanja i ostvarivanja ciljeva na transparentan, pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način.

Upravljanje rizicima se sprovodi kroz postupak identifikacije, procjene i praćenja događaja, koji mogu negativno uticati na ostvarivanje utvrđenih poslovnih ciljeva subjekta i preduzimanje potrebnih mjera radi smanjenja rizika do razumne uvjerenosti da će ciljevi biti ostvareni.

Efikasan i fleksibilan sistem upravljanja rizicima kao elementa finansijskog upravljanja i kontrole predstavlja ključ dugoročnog uspjeha i razvoja svake organizacije, jer samo odgovoran i kontinuiran pristup u upravljanju rizicima, garantuje stabilnost i izdržljivost cjelokupnog sistema.

Prepoznavajući ove tendencije, Odbor direktora Pošta Crne Gore donio je Pravilnik o upravljanju rizicima u Pošti Crne Gore, kojim su prepoznate kategorije rizika kojima se aktivno upravlja. Postavljeni ciljevi upravljanja rizicima omogućuju efikasno ostvarivanje postavljenih poslovnih zadataka, kao i kontinuirano redefinisane ciljeva u skladu sa promjenama okruženja i svim izazovima koje budućnost nosi.

Afirmacija kulture upravljanja operativnim rizikom kroz organizacionu strukturu Pošte Crne Gore na pojedinačnoj osnovi omogućuje adekvatno upravljanje ovim rizikom, i to u cilju ostvarivanja strateških planova kompanije.

1. CILJEVI I METODE U UPRAVLJANJU RIZICIMA

Sistem upravljanja rizicima je proces kojim organizacije metodološki vode računa o rizicima povezanim s njihovim aktivnostima radi postizanja kontinuirane dobiti, kako unutar svake aktivnosti, tako i u cjelokupnom portfoliju aktivnosti. Cilj sistema upravljanja rizicima u preduzećima je stvaranje vrijednosti i smanjenje posledica rizika.

Identifikacija rizika je proces kojim se identifikuju i dokumentuju potencijalni rizici. To zahtijeva temeljno poznavanje organizacije preduzeća, tržišta na kome ono posluje, pravnog, društvenog, političkog i kulturnog okruženja u kojem egzistira, kao i zdravo razumijevanje njegovih strateških i operativnih ciljeva, opasnosti i prijetnji povezanih sa postizanjem tih ciljeva. Da bi se rizici prepoznali i da bi se pripremilo iznalaženje odluka, potrebne su odgovarajuće strukture i metode identifikovanja rizika.

Ciljevi i metode upravljanja rizicima predstavljaju obezbjeđenje dodatnih garancija za dostizanje strateških i operativnih ciljeva putem blagovremenog identifikovanja i sprečavanja rizika, definisanja efektivnih mera obezbeđenja maksimalne efikasnosti za upravljanje rizicima.

2. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA

Uticaj finansijskih rizika i njihova analiza izvršena je na osnovu finansijskih izvještaja Pošte na 31.12.2019. godine.

U svom poslovanju Pošta je prepoznala sledeće kategorije rizika kojima aktivno upravlja:

- kreditni rizik,
- rizik likvidnosti,
- tržišni rizik i
- operativni rizik.

2.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja mogućnost da dužnik Pošte Crne Gore ne ispuni svoju obavezu u skladu sa ugovorenim uslovima. Upravljanje kreditnim rizikom predstavlja značajnu komponentu sveobuhvatnog sistema upravljanja rizicima i od jakog je značaja za dugoročni uspjeh svake kompanije. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je maksimizacija odnosa prihoda i rizika kompanije. Kako bi se postigao ovaj cilj, kreditnim rizikom se upravlja na individualnom nivou i na portfolio nivou. U skladu sa MRS 32- Finansijski instrumenti: Obelodanjivanje i prikazivanje, Kreditni rizik je rizik da jedna strana ugovora o finansijskom instrumentu ne izvrši obavezu i prouzrokuje drugoj strani finansijski gubitak.

Izloženost Pošte Crne Gore prema članovima Odbora direktora/Odbora za reviziju, akcionarima, direktorima, zaposlenima i ostalim povezanim licima

Izloženost Pošte Crne Gore sa aspekta kreditnog rizika na dan 31.12.2019. godine prikazana je u narednoj tabeli:

Naziv	Do 1 godine	Preko 1 godine	Σ	Limit
Pojedinačna izloženost kompanije prema članovima Odbora direktora ili Izvršnom direktoru.	0	0	0	2% Sopstvenog Kapitala
Ukupna izloženost prema svim licima povezanim sa Poštom Crne Gore	0	0	0	10% SK
Ukupna izloženost prema zaposlenom koji nije član Odbora direktora ili Izvršni direktor (navesti ime i prezime i izloženost za svakog zaposlenog pojedinačno)	0	0	0	1% SK

Zaključak:

Na osnovu prethodno navedene evidencije u dijelu izloženosti Pošte Crne Gore prema članovima Odbora direktora, direktorima, zaposlenima i ostalim povezanim licima, može se konstatovati da Pošta Crne Gore adekvatno upravlja kreditnim rizikom tj. da je izloženost kreditnom riziku ne postoji.

2.2. Tržišni rizik

- **Hartije od vrijednosti (available for sale/held to maturity) Pošte Crne Gore**

➤ **Akcije raspoložive za prodaju-akcije**

Naziv	Nominalna vrijednost	Fer vrijednost usklađenje na 31.12.2019.	Ukupno na 31.12.2019.
	0.00	0.00	0.00

➤ **Ulaganja u kapital drugih pravnih lica**

Naziv	Nominalna vrijednost	Fer vrijednost usklađenje na 31.12.2019.	Ukupno na 31.12.2019.
	0.00	0.00	0.00

➤ **Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja:**

Na dan 31.12.2019. godine Pošta Crne Gore nema ulaganja u HoV koje se drže do dospelja, što je prikazano u tabeli.

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja – 31.12.2019. godine

Naziv	Nominalna vrijednost	Neamortizovani diskont/Premium	BS 31.12.2019.
	0.00	0.00	0.00
Ukupno:	0.00	0.00	0.00

Zaključak:

Na osnovu prethodno navedene evidencije u dijelu izloženosti Pošte Crne Gore u HoV, može se konstatovati da Pošta Crne Gore nije izložena tržišnom riziku po ovom osnovu.

2.3. Cjenovni rizik

U skladu sa MRS 32- Finansijski instrumenti: Objelodanjivanje i prikazivanje, transakcije finansijskim instrumentima mogu da dovedu do toga da preduzeće preuzme ili prenese na drugu stranu jedan ili više finansijskih rizika.

Tražena objelodanjivanja pružaju informacije koje pomažu korisnicima finansijskih izvještaja da procijene stepen rizika koji je povezan sa priznatim i nepriznatim finansijskim instrumentima.

Cjenovni rizik - postoje tri vrste cjenovnog rizika: valutni rizik, kamatni rizik i tržišni rizik.

- Valutni rizik je rizik od promjene vrijednosti finansijskog instrumenta usljed promjena kurseva razmjene stranih valuta.
- Kamatni rizik je rizik od promjene vrijednosti finansijskog instrumenta usljed promjena tržišnih kamatnih stopa.
- Tržišni rizik je rizik od promjene vrijednosti finansijskog instrumenta usljed promjene tržišnih cijena, bilo da su te promjene prouzrokovane faktorima koji se odnose na pojedinačnu hartiju od vrijednosti ili njenog emitenta ili činiocima koji se odražavaju na sve hartije od vrijednosti kojima se trguje na tržištu.

2.3.1. Rizik kamatne stope (kamatni rizik) Pošte Crne Gore

Kako bi se analizirao rizik promjene kamatne stope, urađena je tehnika linearnog kamatnog GAP-a (osjetljivost aktive/pasive na promjenu kamatne stope), kojom se posmatra uticaj ove promjene na bilansnu aktivu i pasivu Pošte Crne Gore, kao i duration GAP-a kojim se posmatra uticaj promjene kamatne stope na ekonomsku vrijednost kompanije.

Tabela za praćenje osjetljivosti aktive i pasive na 31.12.2019. godine na promjenu kamatne stope za svaku valutu pojedinačno (na nivou Pošte Crne Gore)

OSJETLJIVA AKTIVA	Do jedne godine	preko 1 god	UKUPNO
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	370.927,30	0.00	370.927,30
Kamatonosne hartije od vrijednosti	0.00	0.00	0.00
Kredit i ostala potraživanja	0.00	0.00	0.00
Ostala osjetljiva aktiva	0.00	0.00	0.00
UKUPNO	370.927,30	0.00	370.927,30
% od ukupne kamatonosne aktive	100,00	0,00	100,00
OSJETLJIVA PASIVA	Do jedne godine	preko 1 god	UKUPNO
Kamatonosne pozajmice	0,00	0.00	0,00
Obveznice	0.00	0.00	0.00
Ostale osjetljive obaveze	0.00	0.00	0.00
UKUPNO	0,00	0.00	0,00
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	0,00	0.00	0,00
RAZLIKA (GAP)	Do jedne godine	preko 1 god	UKUPNO
IZNOS GAP-a	370.927,30		370.927,30
Kumulativan Gap	370.927,30	0.00	370.927,30
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	1,00	0,00	1,00
Kumulativan Gap / Ukupna pasiva	0,00	0,00	0,00
Propisani limiti	10.00	10.00	10.00

Zaključak:

Obzirom da je Pošta Crne Gore u strukturi aktive i pasive na dan 31.12.2019. godine minimalno izložena riziku kamatne stope, može se konstatovati da je zanemarljiv uticaj promjene kamatne stope na neto finansijske prihode u strukturi Bilansa uspjeha, te da su kumulativni GAP-ovi sa aspekta izloženosti riziku kamatne stope u skladu sa interno propisanim limitima.

2.3.2. Valutni rizik Pošte Crne Gore

• Devizna pozicija Pošte Crne Gore

Sopstveni kapital			€ 38.355.570		
Deviza	Aktiva	Obaveze	Neto pozicija	Limit (% osnovnog kapitala)	Ostvareno
AUD	0,00	0,00	0,00	5%	0%
CAD	0,00	0,00	0,00	5%	0%
DKK	0,00	0,00	0,00	5%	0%
JPY	0,00	0,00	0,00	5%	0%
KWD	0,00	0,00	0,00	5%	0%
NOK	0,00	0,00	0,00	5%	0%
SEK	0,00	0,00	0,00	5%	0%
CHF	3,70	0,00	3,70	5%	0%
GBP	0,00	0,00	0,00	5%	0%
USD	74.060,43	0,00	74.060,43	5%	0%
Σ	74.064,13	0,00	74.064,13	10%	0%

Zaključak:

Kako na je dan 31.12.2019. godine ulaganje Pošte Crne Gore u finansijske instrumente u stranoj valuti 0% u odnosu na sopstveni kapital, uz činjenicu da kompanija nije preuzimala finansijske obaveze u stranoj valuti, može se konstatovati da kompanija nije izložena valutnom riziku tj. da efekti uticaja valutnog rizika na bilanse kompanije ne postoje.

2.4. Rizik Novčanog Toka

Informacije o novčanim tokovima predstavljaju relevantnu informacionu osnovu koja investitorima, kreditorima, menadžmentu i ostalim stejkholderima preduzeća omogućava donošenje kvalitetnih odluka. Cilj upravljanja rizikom novčanog toka je identifikovanje ključnih područja primjene analize novčanih tokova i načina unapređenja upotrebne vrijednosti informacija o novčanim tokovima. Kao poseban cilj se ističe identifikovanje finansijskih pokazatelja i drugih analitičkih instrumenata zasnovanih na novčanim tokovima koji mogu unaprijediti procjenu performansi preduzeća i proces blagovremenog otkrivanja signala koji ukazuju na izloženost preduzeća poslovnim i finansijskim rizicima.

Analiza ima za cilj da ukaže na značaj primjene cash flow informacija u procesu poslovanja preduzeća, ali i prilikom donošenja investicionih i finansijskih odluka, posebno iz perspektive kreditora. Analiza novčanih tokova se naziva i procjena solventnosti kao sposobnosti preduzeća da dugoročno pokriva sve svoje dospjele obaveze plaćanja u rokovima njihovog dospijanja.

Specifični koeficijenti koji se odnose na analizu rizika novčanih tokova:

$$\text{Odnos neto novčanog toka i neto dobitka} = \frac{\text{Neto novčani tok iz poslovne aktivnosti}}{\text{Neto dobitak}}$$

Ovak koeficijent pokazuje koliko je preduzeće sposobno da generiše novčane tokove na svaki euro neto dobitka.

$$\text{Učešće neto novčanog toka u prihodima od prodaje} = \frac{\text{Neto novčani tok iz poslovne aktivnosti}}{\text{Neto prihodi od prodaje}}$$

Ovaj koeficijent je mjerilo sposobnosti aktivnosti prodaje da generiše novčane tokove.

$$\text{Odnos neto novčanog toka i ukupnih sredstava preduzeća} = \frac{\text{Neto novčani tok iz poslovne aktivnosti}}{\text{Prosječna ukupna sredstva}}$$

Ovaj koeficijent je mjerilo sposobnosti imovine (sredstava) da generiše gotovinu.

Izveštaj o upravljanju rizicima | 31.12.2019.

Zaključak nakon sprovedene analize koja se odnosi na rizik novčanih tokova Pošte Crne Gore

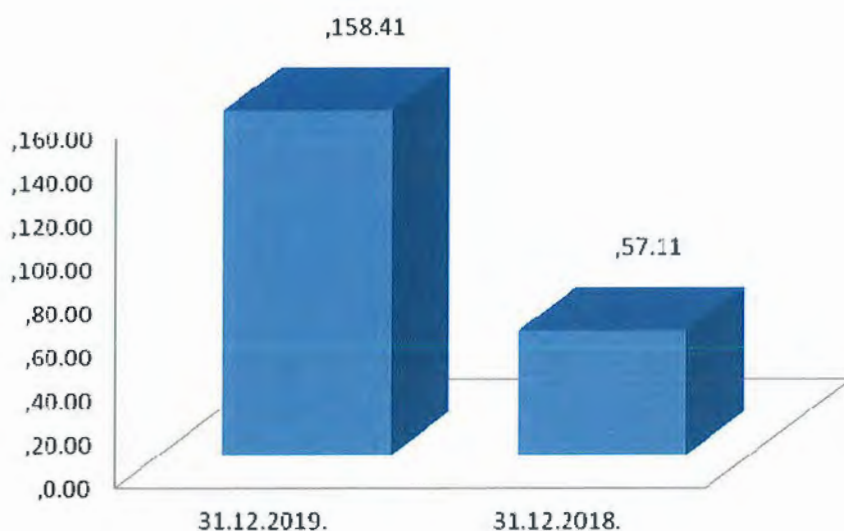
ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE u periodu od **01.01.2019** do **31.12.2019** godine

POZICIJA	Redni broj	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	16.888.133	15.985.950
1. Prodaja i primljeni avansi	302	16.883.440	15.980.432
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	4.693	5.518
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304		
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	15.148.448	14.747.713
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	4.665.138	4.100.432
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	10.483.018	10.521.057
3. Placene kamate	308	292	5.353
4. Porez na dobitak	309		21.115
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310		99.756
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	1.739.685	1.238.237
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312		300.000
1. Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	315		300.000
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318	644.960	1.052.096
1. Kupovina akcija i udjela (neto odlivi)	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320	644.960	1.052.096
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	322	(644.960)	(752.096)
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323		
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	325		
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	326		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327	9.143	1.029.376
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	329		
3. Finansijski lizing	330	9.143	20.735
4. Isplacene dividende	331		1.008.641
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332	(9.143)	(1.029.376)
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	1.085.582	(543.235)
E. GOTOVINA NA POCETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	6.386.781	6.929.081
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	335	218	2.187
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	336	53	1.252
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	7.472.528	6.386.781

Na osnovu analize koeficijenata rizika novčanih tokova na dan 31.12.2019. godine i njihovo upoređivanje u odnosu na prethodnu godinu može se konstatovati da upravljanje rizikom novčanog toka zahtjeva poboljšanje polazeći od sledećih činjenica:

1. Po osnovu nastavka kontinuiteta poslovanja kompanije došlo je do značajnog povećanja vrijednosti neto novčanog toka po 1€ ostvarenog neto dobitka. Na 1€ ostvarenog neto dobitka u 2019. godini kompanija generiše 158,04€ neto novčanog toka (u 2018. godini kompanija je generisala 57,11€).

Odnos neto novčanog toka i neto dobitka

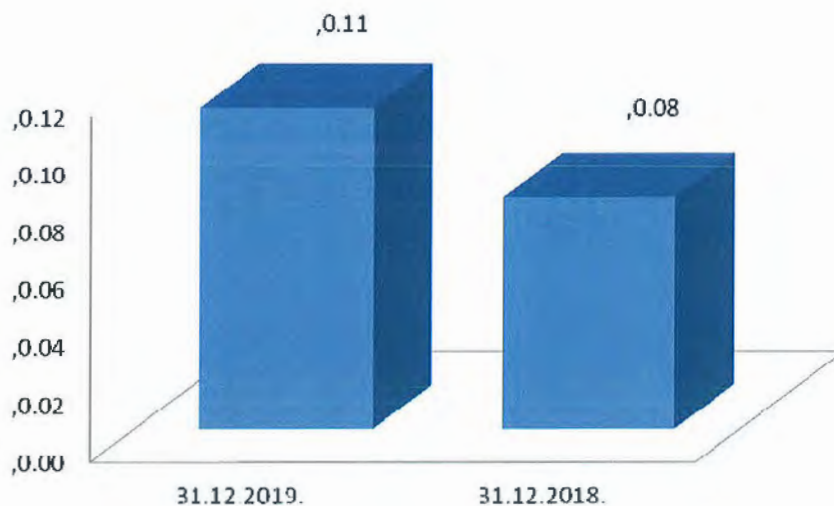

Pojašnjenje:

U 2019. godini ostvaren je značajno veći priliv iz poslovnih aktivnosti i to poboljšanom naplatom potraživanja od velikih korisnika (npr. Telekom 466.549€, M-tel). Takođe je naplaćeno potraživanje od Pošte Singapur po osnovu međunarodnog obračuna u iznosu od 232.417€.

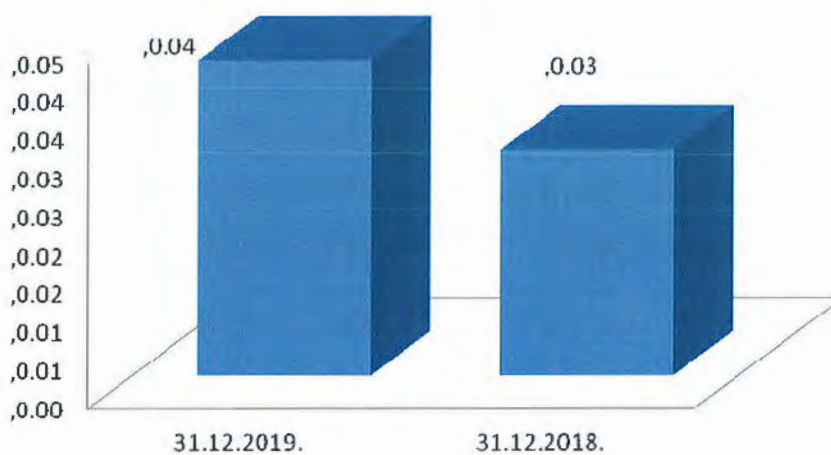
2. Po osnovu povećanja vrijednosti neto novčanog toka iz poslovne aktivnosti po 1€ ostvarenog neto prihoda od prodaje slijedi da na 1 € ostvarenog neto prihoda od prodaje u 2019. godini kompanija generiše 0,11€ neto novčanog toka iz poslovne aktivnosti (u 2018. godini kompanija je generisala 0,08€).

Odnos neto novčanog toka i prihoda od prodaje

3. Takođe je došlo do smanjenja vrijednosti neto novčanog toka iz poslovne aktivnosti u odnosu na ukupnu imovinu Pošte Crne Gore-na 1 € vrijednosti imovine u 2019. godini kompanija generiše 0.18€ neto novčanog toka iz poslovne aktivnosti (u 2018. godini kompanija je generisala 0.15 €)

Odnos neto novčanog toka i ukupnih sredstava preduzeća

2.5. RIZIK LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti predstavlja nemogućnost kompanije da izmiri dospjele obaveze ili finansira porast aktive po povoljnim uslovima. U skladu sa MRS 32- Finansijski instrumenti: Objelodanjivanje i prikazivanje, *Rizik likvidnosti*, koji se takođe zove i rizik finansiranja, je rizik da preduzeće zapadne u poteškoće pri prikupljanju sredstava koja su potrebna za izmirenje preuzetih obaveza povezanih sa finansijskim instrumentima. Rizik likvidnosti može da bude posljedica nemogućnosti brze prodaje finansijskog sredstva u vrijednosti koja je približna njegovoj poštenoj vrijednosti.

S tim u vezi, Pošta Crne Gore neće tolerisati veći rizik likvidnosti zarad postizanja većih prinosa, jer bi to ugrozilo strateški definisan odnos prinosa i rizika kao i reputaciju u tržišnom segmentu prepoznatljivom kao ključnom za razvoj Pošte Crne Gore. Umjereno preuzimanje rizika likvidnosti moguće je samo u izuzetnim slučajevima koji bi omogućili kratkoročno ostvarivanje iznad prosječnih prinosa.

S tim u vezi, interni limit likvidnosti postavlja se konzervativno u skladu sa preporukama menadžmenta. U skladu sa internim politikama i procedurama rizik likvidnosti analiziran je kroz: koeficijent likvidnosti i GAP likvidnosti.

**Kretanje pokazatelja likvidnosti na dan 31.12.2019. godine
(u odnosu na isti period 2018. godine)**

Koeficijent trenutne likvidnosti	2018.	2019.
<i>Gotovina i gotovinski ekvivalenti</i>	6.386.781	7.472.528
<i>Kratkoročne obaveze</i>	2.782.286	3.057.852
Gotovina i gotovinski ekvivalenti / Kratkoročne obaveze	2,30	2,44
Limit	1,2	

Tekuća likvidnost	2018.	2019.
<i>Angažovana obrtna sredstva</i>	11.679.203	11.905.417
<i>Kratkoročne obaveze</i>	2.782.286	3.057.852
Angažovana obrtna sredstva / Kratkoročne obaveze	4,20	3,89
Limiti	1,2	

Koeficijent ubrzane likvidnosti	2018.	2019.
<i>Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina</i>	11.430.239	11.727.567
<i>Kratkoročne obaveze</i>	2.782.286	3.057.852
Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina / Kratkoročne obaveze	4,11	3,84
limiti	1,2	

Zaključak:

Na osnovu pokazatelja likvidnosti Pošte Crne Gore na 31.12.2019. godine, može se konstatovati da su svi koeficijenti iznad interno propisanih limita tj. da Pošta Crne Gore može u svakom trenutku bez poteškoća da prikupi likvidna sredstva koja su potrebna za izmirenje preuzetih obaveza povezanih sa finansijskim instrumentima. Iz navedenog se može zaključiti da Pošta nije izložena riziku likvidnosti.

GAP likvidnosti

Analizom ročne usklađenosti finansijske aktive i pasive izrađenoj od Sektora za ekonomske poslove utvrđeno je da je Pošta Crne Gore na dan 31.12.2019. godine poslovala u okviru interno definisanih limita.

GAP likvidnosti - kratkoročnih sredstava i obaveza Pošte Crne Gore (podaci na 31.12.2019.):

(1) FINANSIJSKA AKTIVA U BILANSU STANJA	Do 1 god	Preko 1 god	UKUPNO
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija			
CKB oročeni depoziti	370.700		
Žiro račun CKB	350.102,02		
Žiro račun Prve banke	168.006,76		
Žiro račun Hipotekarne banke	84.240,75		
Žiro račun NLB banke	113.061,46		
Erste banka	99.652,61		
Žiro računi po CP	1.147,98	0.00	7.843.227,79
Žiro račun - komisioni	726.108,34		
Žiro račun Filatelija	1.145.558,33		
Žiro račun govornice	376,68		
Žiro računi za uputnice	2.036.069,53		
Post shop express	53.053,76		
Glavna blagajna	623,58		
Devizni računi CKB	2.693.342,72		
Devizna blagajna	1.183,27		
HoV za trgovinu i raspoložive za prodaju, izuzev akcija	0.00	0.00	0.00
Kredit i ostala potraživanja	0.00	0.00	0.00
HoV koje se drže do dospelja	0.00	0.00	0.00
Ostala finansijska aktiva uključujući ulaganje u akcije	0.00	00.00	00.00
UKUPNO :	7.843.227,79	00,00	7.843.227,79

Izveštaj o upravljanju rizicima | 31.12.2019.

(2) FINANSIJSKE OBAVEZE U BILANSU STANJA	do 1 god	preko 1 god	UKUPNO
Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama	0,00	0,00	0,00
Obaveze prema Vladi	0.00	0.00	0.00
Ostale finansijske obaveze	0.00	0.00	0.00
UKUPNO :	0,00	0,00	0,00
RAZLIKA	do 1 god	preko 1 god	UKUPNO
Gap dospijeća (1) – (2)	7.843.227,79	0.00	7.843.227,79
% finansijske imovine od sopstvenog kapitala	29,68 %	0%	29,68 %

Napomena: Novčana sredstva na žiro računu uputnica u iznosu od 2.036.069,53 € većim dijelom predstavljaju sredstva građana koji se prenose u međunarodnom uputničkom prometu.

Zaključak:

Na osnovu GAP-a likvidnosti Pošte Crne Gore na 31.12.2019. godine, može se konstatovati da ukupna finansijska aktiva nije izložena riziku likvidnosti, jer ne postoje finansijskih obaveze koje bi bile izložene riziku likvidnosti. Može se konstatovati da je kompanija u svakom trenutku u mogućnosti, bez poteškoća, da prikupi likvidna sredstva koja su potrebna za izmirenje preuzetih obaveza povezanih sa finansijskim instrumentima.

3. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

Operativni rizici

U skladu sa strateškim ciljevima da se razvije u modernu i fleksibilnu kompaniju, prepoznatljivu po kvalitetu i inovativnosti, nizak do umjeren nivo operativnog rizika je prihvatljiv za kompaniju. Afirmacija kulture upravljanja operativnim rizikom kroz organizacionu strukturu Pošte Crne Gore na pojedinačnoj osnovi omogućuje adekvatno upravljanje ovim rizikom, i to u cilju ostvarivanja strateških planova kompanije. Sistem kontinuiranog usavršavanja internih kontrola i preventivno djelovanje praćenjem osnovnih faktora operativnog rizika osnovni su metodi za postizanje proklamovanih ciljeva upravljanja ovom vrstom rizika.

U finalnoj fazi se procjena rizika prezentira izvršnom direktoru i Odboru direktora. Sintetički sumarni pregledi procjena rizika za niže organizacione djelove društva su predmet informisanja viših nivoa menadžmenta.

Pošta Crne Gore kao cjelina i njeni sastavni organizacioni djelovi su obavezni da kreiraju svoje procjene rizika na osnovu istih kriterijuma. Svi odgovorni u pravnom licu su obavezni da izvještavaju o značajnim promjenama postojećih identifikovanih rizika, novim prijetnjama i mogućnostima u skladu sa dinamikom kako nastaju.

Pošta Crne Gore postupa po Pravilniku o upravljanju rizicima koji je usvojio Odbor direktora. Rizici se u kontinuitetu prate i u slučaju promjene identifikovanih rizika isti se evidentiraju.

Aktivnosti na praćenju i evidentiranju rizika su stalni zadatak odgovornih lica i u drugoj polovini 2019. godine u cilju ostvarivanja ciljeva kompanije, optimizacije odnosa prihoda i rizika javila se potreba da menadžment kompanije kao odgovoran za definisanje efikasnih politika i procedura identifikuje nove rizike. Odbor direktora je 26.12.2019. godine usvojio novi Registar rizika. U cilju uspostavljanja što kvalitetnijeg sistema upravljanja rizicima aktivnosti na daljem definisanju procedura i operativnih rizika će se nastaviti i u narednom periodu. U prilogu ovog Izvještaja dat je "Registar rizika Pošte Crne Gore".

Vjerovatnoća rizika

Vjerovatnoća	Opis
Gotovo sigurno	Šanse da se rizik pojavi su 90-100%
Vjerovatno	Šanse da se rizik pojavi su 70-89%
Umjerena	Šanse da se rizik pojavi su 50-69%
Rijetko	Šanse da se rizik pojavi su 30-49%
Sasvim rijetko	Šanse da se rizik pojavi su 1-29%

Utica Opis

Veoma značajan	Potencijalni uticaj na finansijsko poslovanje (>2.500,00 EUR ali <5.000,00 EUR)-u slučaju pojave rizika skoro je nevjerovatno da će se ciljevi ostvariti (šansa da će ciljevi ostvariti je 1-29%).
Velik	Potencijalni uticaj na finansijsko poslovanje (>1.500,00 EUR ali <2.500,00 EUR)-u slučaju pojave rizika aktivnosti su značajno narušene, a malo je vjerovatno da će se ciljevi ostvariti (šansa da će ciljevi ostvariti je 30-49%).
Srednji	Potencijalni uticaj na finansijsko poslovanje (>1.000,00 EUR ali <1.500,00 EUR)-u slučaju rizika otežano je obavljanje aktivnosti a ciljevi se samo donekle mogu ostvariti (šansa da će ciljevi ostvariti je 50-69%).
Mali	Potencijalni uticaj na finansijsko poslovanje (500,00 EUR ali <1.000,00 EUR)-u slučaju pojave rizika aktivnosti se obavljaju sa malim smijetnjama/kašnjenjem, ali je vjerovatno da će se ciljevi ostvariti (šansa da će se ciljevi ostvariti je 70-89%).
Zanemarljiv	Potencijalni uticaj na finansijsko poslovanje (<500,00 EUR)-u slučaju pojave rizika aktivnosti se obavljaju sa malim smijetnjama/kašnjenjem, ali je vjerovatna da će se ciljevi ostvariti (šansa da će se ciljevi ostvariti je 90-100%).

¹ Kvantitavni raspon uticaja rizičnog događaja na svakodnevne procese, kao neophodnog korak za uspješno uspostavljanje Sistema upravljanja rizicima utvrđen je u saradnji sa Pomoćnikom Izvršnog direktora za ekonomsko-finansijsko poslovanje

Tretiranje rizika**Opis****Prihvatanje**

Izloženost riziku može se tolerisati bez preduzimanja bilo kakvih mjera. Rizik se prihvata, jer troškovi preduzimanja mjera mogu biti nesrazmjerni u odnosu na moguće koristi ili sposobnost da se nešto preduzme može biti ograničena.

Smanjivanje uticaja

Postojanje svijesti o riziku i pristupanju aktivnostima kako bi se isti sveo na prihvatljiv nivo, koristeći sistem internih kontrola.

Transferisanje

Prebacivanje rizika na treće lice (npr. osiguravajuće polise).

Eliminacija rizika

Rukovodstvo donosi odluku o eliminaciji, odnosno ukidanju poslovne aktivnosti koja dovodi do rizičnog slučaja (npr. povlačenje proizvoda iz asortimana, izbjegavanje poslovanja na određenim teritorijama).

Identifikovani nivo rizika-rangiranje rizika:

U T I C A J	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
	1	2	3	4	5	
	VJEROVATNOĆA					

Interval	Rang rizika	Opis rizika (primjeri)
15-25	Visoki rizik	- Prekid svih osnovnih programa/usluga - Gubitak imovine velike vrijednosti - Ozbiljne štete za životnu sredinu - Značajan gubitak povjerenja javnosti - Pritisak javnosti za smjenu rukovodstva
6-12	Srednji rizik	- Prekid nekih osnovnih programa/usluga - Gubitak imovine - Štetne posljedice na životnu sredinu - Djelimičan gubitak povjerenja javnosti - Negativan stav javnosti u medijima
1-5	Nizak rizik	- Kašnjenja u manjim projektima/uslugama - Gubitak imovine (manje vrijednosti) - Privremene štetne posljedice na životnu sredinu - Smanjenje nivoa povjerenja javnosti - Djelimično negativni stav javnosti u medijima

Praćenje plana za sprovođenje mjera:

U skladu sa Pravilnikom o upravljanju rizicima, kao i na osnovu mapiranja operativnih rizika daje se informacija o operativnim rizicima koji su identifikovani, prijavljeni, razmotreni i zatvoreni bez finansijskih posljedica po Poštu Crne Gore na pojedinačnoj osnovi.

Samoocjena operativnog rizika i potencijalni uticaj rizika na finansijski položaj kompanije

Svi nadležni rukovodioci u skladu sa Pravilnikom o upravljanju rizicima su u obavezi da popune formulare samoocjene po pitanju operativnog rizika, u bilo kom trenutku kada procijene da se može identifikovati rizični događaj koji može negativno uticati na poslovanje kompanije.

U formularima su za svako područje poslovanja da ti različiti događaji i podpodručja koja su rukovodioci ocjenjivali sa aspekta vjerovatnoće nastanka i finansijskog uticaja. Ocjena rizika je dobijena kada su uzete u obzir zajednički uticaj vjerovatnoće nastanka i ponderisanih vrijednosti finansijskog uticaja.

KOMPANIJA	UKUPAN BROJ IDENTIFIKOVANIH OPERATIVNIH RIZIKA	NIVO IDENTIFIKOVANIH RIZIKA		
		NIZAK NIVO RIZIKA	SREDNJI NIVO RIZIKA	VISOK NIVO RIZIKA
Pošta Crne Gore	69	34	32	3
Potencijalni finansijski uticaj		38.000€	49.500€	9.500€
POTENCIJALNI TROŠAK PO OSNOVU IDENTIFIKOVANIH NIVOVA RIZIKA- NA TERET TROŠKOVA U BILANSU USPJEHA I REZERVISANJA U BULANSU STANJA		97.000€		

PRILOG:

- Registar rizika Pošte Crne Gore

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Vanja Milošević

Milosevic Vanja

Izvršni direktor

Dr Božidar Vuksanović

